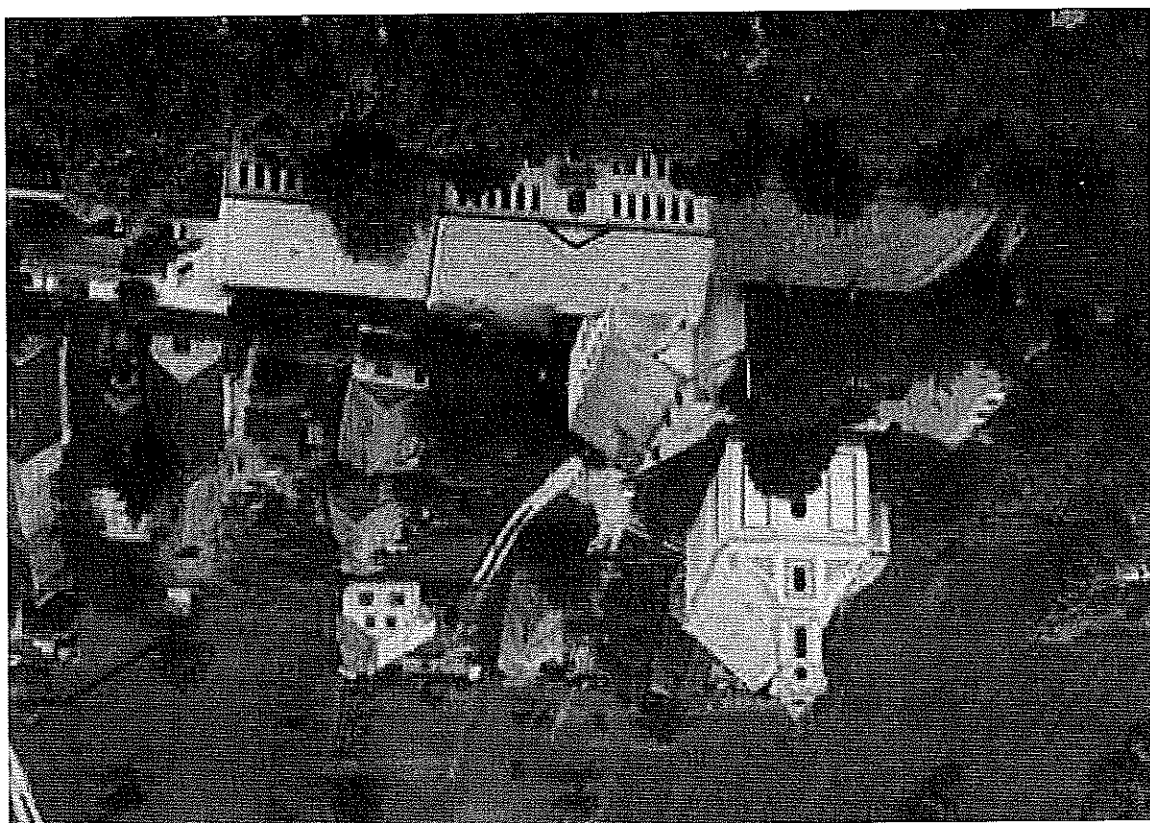

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓHOZ

Polgárdi

ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY
Településfejlesztési koncepcióhoz

VÁROSFAL Bt.
Budapest

2018. február

POLGÁRDI

ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY

Készült Polgárdi Város Önkormányzatának megbízásából:

Polgármester:
Főépítész:

Nyikos László
Vereczki Csinszka

Készítette:

Városfal Bt.
1125 Budapest, Nógrádi u. 2/b.

Wittek Krisztina
okl. építésszámőrök,
okl. várostervezés/gazdálkodás szakmőrök
MÉK: F 01-2447, TT1 01-2447

Zámbo Lilla
okl. történész

Papp Linda
okl. építésszámőrök

Régszeli:

Archeo-Art Bt.

Vágner Zsolt
okl. régész
Osz: 459/2002

Dr. Türk Attila
okl. régész

szakértői szám2.3.1/575-6/2005

Tájévező:

Kert és Környezet Bt
Jeszenszky Mariann
okl. táj- és kertépítésszámőrök
K 07- 0126

Budapest, 2018. január

VÁROSFAL Bt.

Tartalom

Bevezetés	4
1. Vizsgálat	4
a) Történeti leírás	4
aa) Régészeti örökség felmérése esetén terepbejárás	16
ab) Műemléki értékek felmérése, települési értékelítár felvétele szemrevételezéssel	16
b) Természet, táj, tájhasználati, településhálózati és településszerkezeti összefüggések, tájtörténet	18
c) Településskép és utcaképek	26
d) Településszerkezet és területhasználát	26
e) Településszarakter: telekszerkezet és telekhasználat, beépítési mód és épülettípusok	30
f) Táj- és természetvédelem - Országos védelem	39
g) az örökségi értékek elemzése	40
2. Változtatási szándékok	51
a) településhálózati és tájhasználati változás	52
b) településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás	53
c) infrastrukturális változás	53
d) népesség, életmód, társadalom, kultúra változása	53
e) műemléki értékek felmérése esetén a középítávon tervezett, a települési értékelítárban szerepeltetett létesítmények megjelenését érintő beavatkozások megnevezése és rövid ismertetése	54
3. Hatáselemzés	55
a) történeti településszerkezetet érintő következmények	55
b) természeti, táji hatások	55
c) a településskép feltárlásának változásai	55
d) régészeti emlékek, műemléki feltehető értékek, megmaradásának, bemutatathatóságának vagy pusztulásának lehetőségei	55
e) történeti térbeli rendszerek alakulása	55
f) műemléki jelentőségű területek, műemléki környezetek, műemlékek eszmei, használati és esztétikai jelentőségének alakulása a tájban, településszerkezetben, épített környezetben, a település életében	55
g) műemlékek megújulásának és fenntarthatóságának gazdasági esélyei	56
h) településszarakter változásának hatásai	56
i) környezeti terhelések és az épített örökség műszaki állapotának összefüggései	56
j) folyamatok iránya, visszafordíthatósága	56

4. A régészeti örökség védelmével kapcsolatos feladatok, költségek.....	57
5. Önkormányzati feladatok.....	59
6. Nyilatkozatok.....	61
7. Szakirodalom és források.....	62

Kataszteri Lapok az épített értékekről.

Alnézeti lapok (I. II.) az épített értékekről.

Bevezetés

Jelen örökségvédelmi hatástanulmány Polgárdi város Településfejlesztési koncepciójához készült a régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 496/2016. (XII.28) Korm. rendelet szerint. Fontos megjegyezni, hogy a kulturális örökségvédelemre vonatkozó adatok a készítés időpontjában rendelkezésre álló kutatási adatokat tükrözik. Az örökségvédelmi hatástanulmány számba veszi Polgárdi kulturális örökségét, valamint a város tervezett fejlesztéseinek hatásait vizsgálja a táji, az épített értékek, valamint régészeti emlékek megőrzése szempontjából.

1. Vizsgálat**a) Történeti leírás**

Polgárdi több évszázados történeti múltira visszatekintő település, mely 1997. július 1-én kapott városi rangot. A Fejér megyei város, Budapesttől 80 km-re, Székesfehérvártól pedig 15 km-re délnyugatra, a Mezőföld termékeny síkvidékén terül el. Népessége 2016. január 1-én 6829 fő volt.

Polgárdi fejlődése, léte mindig is összefüggött a város geo-földrajzi adottságaival. A Balaton egyik előtelepüléseként (távolság 12 km), valamint kiváló közlekedési feltételeinek köszönhetően a város autós közlekedése és átmenő forgalma rendkívül intenzív. Egy észak-déli kanyarral északkelet – délnyugat irányban halad át a településen a 7-es elsőrendű főút, amely Budapesttel, Székesfehérvárral és a Balatonnal köti össze a települést. A várostól délre fut az M7-es autópálya. Kisebb mellékút köti össze Kistáppal, Fülével és Jénőn át Nádasladánnyal, a térség nagyobb településeivel.

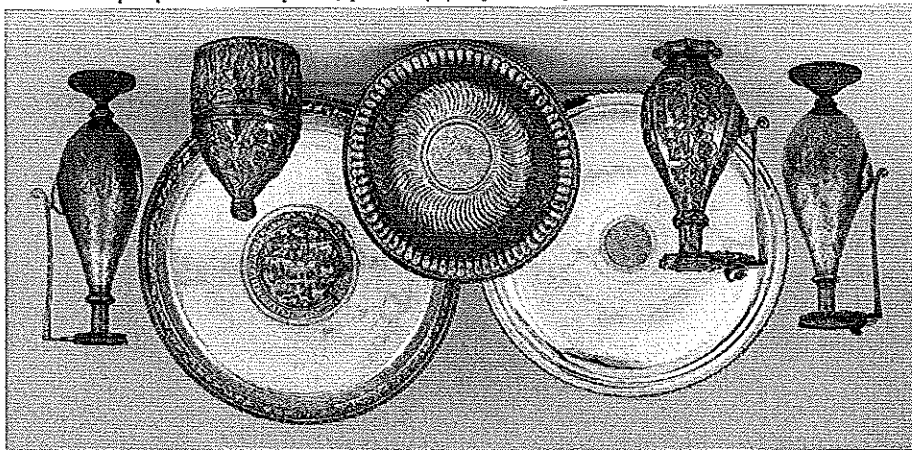

Forrás: <http://hun.zoom-maps.com/>

A régészeti ásatások során Polgárdi területéről csak egy szórvány leletek ismertek, ez idáig összesen egy helyen a Cincái Csíkgát mentén és a szabaddabattyáni határnál egy-egy kisebb őskori település helyét jelző leletek kerültek elő hiteles körülmények között.

Pannonia (a mai Dunántúli terület) a Kr.e. 1. századra vált fontossá a Római Birodalom számára, a térségbe irányuló fokozódó kereskedelmi tevékenységük következtében (borostyánt), hiszen a terület szárazföldi hidat képzett a Balkán és Itália között. A tartomány meghódítása több részletben történt, és Kr.e. 12-re ment teljesen végbe. Polgárdi térségében is egy fontosabb római út húzódott, Gorsium (Tác) irányába, amely *Pannonia Inferior* (Alsó-Pannónia) tartomány egykori közigazgatási, később vallási központja volt.

Szinten Polgárdi környékéről került elő a világszerte **Seuso-kincseként** ismert, számos vita és rejtély övezte díszes ezüst tárgyelegyüttes, melynek összes ismert darabja 2017. júliusában került vissza Magyarországra.

Kép forrása: <http://www.parlament.hu/-/seuso-kincsek-az-oroszag hazaban>
Letöltés ideje: 2017. 08.10.

Polgárdi neve a bajor-osztrák eredetű *purger* (jelentése városiakó) főnévből származik, amelynek magyar megfelelője a polgár főnévből ered. Polgárdi első írásos említése **Pulgar** névalakban 1277-es oklevélből való, melyben IV. (Kun) László Polgárdit a Bökény nemzetséghez tartozó Jakab comesnek adományozta. A településnek ezen kívüli számos középkori névalakja is ismert: Pologar, Polgar, Polgaar (1397, 1421, 1435, 1464), Palagar (1436), Polgary (1435, 1448, 1489), Polgardy (1506).

A középkorban három település volt a mai Polgárdi helyén: **Polgárdi, Cínca** (amelyet 1212-ben említettek), és **Bökény-somlyó**, amelyről szép számu Árpád-kori forrás is fennmaradt, köztük Hartvik győri püspök legendáiról 1100 körüli Szent István legendája, amely 1083-ra vonatkozóan írja, hogy az előkelő Bökény nemzetség Somlyó-hegyi családi monostorának egy apáca lakója is közreműködött 1083-ban Székesfehérvárott Szent István testének felemelésénél. A falu feltehetőleg a **tatarjárás idején** vált pusztá, lakatlan helyé. A falu helyére

utalhat a Fitz Jenő által a Somlóhegy-Köbánya területén feltárt 11-24. századra datált középkori temető 19 sírja.

1397. június 3-án Zsigmond király zálogba adta – addig a Lackfiak szolgálatában álló – Polgárdit **Kövágó Örsi Györgynek**, esztergomi várkapitánynak, aki később Bathyan falu (mai Szabadbattyán) neve után felvette a **Bathhány** előnevet. A legújabb kutatások alapján a Bathhány család ősi ága rokonságban állt az Örs és Rátót nemzetséggel, és egy egyenes ági férfi ősről, Szöke Miklós is polgárdi születésű volt. Kétségtelen tehát, hogy a **település** története, fejlődése már a 14. századtól, egészen 1945-ig összekapcsolódott a birtokos **Bathhány család** történetével.

Az érzelmi és tudati kötődések a mai napig elevenen hatnak, bár a Bathányi családhoz kötődő **szellemi és tárgyi örökség megfélelő védelme** sok esetben nem (volt) biztosított. Ehhez a gazdag történelmi múlthoz, valamint a helyi gazdasági viszonyokhoz való szoros kötődést fejezi ki Polgárdi címere is. A pajzs első mezőjében zöld halmon, kék hátterben aranyszínű gabonakéve, a második mezőben a Bathány család címerének fő motívuma, a fiókait saját vérével tápláló pelikán látható. A zászló pedig vízszintesen osztott, kék és ezüst (fehér) színű.

Polgárdi a 15. században újabb **fellendülésnek** indult, 1498-ban a Bathhány család a korábban kényszerűségből elzalogosított birtokokat is teljes egészükben tehermentesítve visszaváltották. Mátyas uralkodását (1458–1490) jellemző gazdasági stabilitás után, a mohácsi csatavesztést (1526) követően jelentős megpróbáltatásokkal nézett szembe a település.

Székesfehérvár 1543-as török kényszerű kérését és a **török közigazgatás kiépülését** követően Polgárdira azon túl, hogy a **székesfehérvári nahije** része lett, többszörös terhek hárultak. A térségre is jellemző volt a **kettős adóztatás**, melynek következtében a település lakói egyszerre és egyidőben „szolgáltkák” a török földesurat és a **Bathhány család**ot a település békéjének és lakosság biztonságának megteremtése érdekében. Polgárdi hol a palotai vár, hol Veszprém megye vagy a török „felügyelete” alá tartozott.

A korabeli magyar és török források alapján **Polgárdi** a Sárviztól nyugatra fekvő települések között mind népességét, mind **gazdasági erejét** tekintve a jelentős falvak sorába tartozott. Ezek alapján a lakosság elsősorban **gabonatermesztéssel** foglalkozott, de jelentősnek mondható a **szőlőművelés**, a **len- és kendertermesztéssel**, valamint a **méhészet** is. Azonban a régióknak nem volt olyan speciális terméke – mint például az alföldi mezővárosokban a szarvasmarha – amely elősegíthette volna a település felemelkedését. Bár viszonylag közel feküdt az Alföldről – Székesfehérváron keresztül – Bécsnek tartó kereskedelmi úthoz, a rendelkezésre álló források alapján nem jelenthető

ki, hogy Polgárdi lakosai különösen nagy szerepet játszottak volna a rajta folyó árucserre szervezésében és lebonyolításában.

A 15 éves háború viharaiban a térség helyiségeinek legtöbbje elnéptelenedett, és a benépesedés lassan indult meg. Polgárdiban 1638-ban 1 porta, 1647-ben 4 porta volt. Az 1685-ben készült összeírásban Polgárdi 38 lakott és 42 lakatlan házzal szerepel. Fejér megye 1688-as felszabadítása után Polgárdi környékén hamar megszerződtek a majorságok, ám a törökök kiűzésére szövetkezett keresztény hadak ellátásának, beszállásolásának terhe ismételten beárnyékolta a gazdasági fellendülést.

Rákóczi Ferenc nemzeti törekvései 1703-1704 telén érték el a Dunántúltra is. Ezt követően **Polgárdi** nem csupán a Székesszékért küzdő kuruc csapatok egyik mezőföldi **bázisává**, de az osztrák erők támadásainak célpontjává is vált (1709-ben Sendling generális 65 házat égetett porrá.) A Rákóczi-szabadságharc leverését követő évtizedeket a lassú, de határozott **gazdasági gyaratapodás** jellemezte, amely alapvetően két forrásból táplálkozott; a **Batthyány-uradalom** azon törekvéseiből, hogy a jobbágyságok életterét különleges terhekkel ne korlátozza, valamint abból, hogy a **17. század elején alakult református egyházaközösség** – a rekatolizációs törekvések ellenére is – mind határozottabban fogta össze a híveket.

A szűkszavú korabeli feljegyzések nem utalnak az első iskola felépítésének pontos időpontjára, sem arra, hogy mikor vehette kezdetét a rendszeres oktatás, de valószínűsíthető, hogy a **református egyházaközösség a Rákóczi-szabadságharc utáni** időszakban építhette az első iskolát és a tanítói lakást is. A település gazdasági erőforrásainak gyaratapodását nemcsak a **templom- és iskolaépítés** bizonyítja, hanem az adózó családok növekvő száma (78 adózó család, közel 400 lélek). Tehát a **18. század** egyértelműen a **gazdasági fellendülés korszaka** volt.

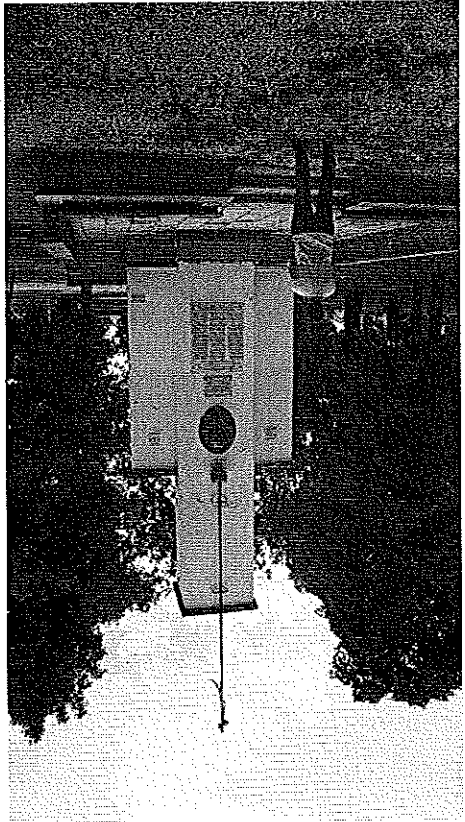
II. József uralkodása alatt végrehajtott népszámlálás szerint a 18. század végén **Polgárdi népességét, gazdasági erejét illetően kiemelkedett a környező falvak sorából. Az össznépeség megközelítette a 2000 főt, tehát hét évtized alatt megötszöröződött a lakosság. A népszámlálás során 282 lakóházat regisztráltak, és 369 keresztény (református és római katolikus) családot írtak össze. Mindössze egy zsidó család telepedett meg a községben. A 18. század közepétől a reformátusok mellett tehát megjelentek a római katolikus hitet, és az izraelita vallást követők is. A római katolikus iskola megszervezéséről még nem rendelkezünk adattal a 18. századból, az 1781-es összeírás szerint a református iskolát ugyanakkor 125 gyermek (82 fiú és 43 leány) látogatta. A források szerint a református iskola épülte a 18. század végén két szobából állt, az egyik az oktatás céljait szolgálta, a másik a tanító lakása volt.**

A római katolikusok a 19. század első évtizedeiben építették az első önálló iskolaépületüket, amit közel 60 tanuló látogatott évente. A református iskolában a gyermekek száma lényegesen több volt: 180 fiú és 130 leány volt. Az iskola két épületben működött, mert a termek belső tere nem bizonyult

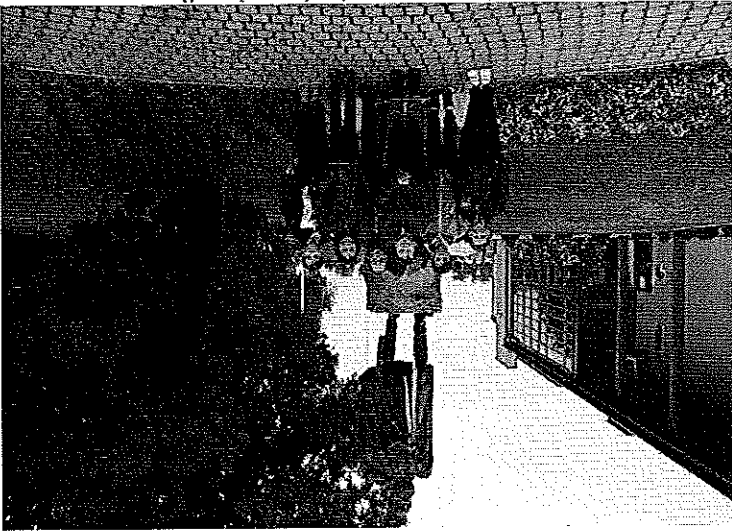
elegendőnek a tanulók befogadására. A korabeli források mindkét épületet rossz állapotúnak és egészségre károsnak tartották a természetes fény hiányából fakadóan. A tanítás nyelve mindkét felekezeti iskolában a magyar volt.

A 19. század első fele az egyházak, az intézmények és természetesen az országra jellemző polgári fejlődés időszakában. Polgárdi közigazgatási területe ekkor már megközelítette a 13000 kataszteri holdat, és a földművelés magas szintű voltát bizonyítja, hogy 12600 holdat rendszeres művelés alatt tartottak, amiből a népesség több mint 90%-a élt. Az iparosok elsődlegesen a helyi igényeket elégítették ki, a kereskedelemmel foglalkozók rétegét 5 zsidó alkotta.

Polgárdi lakossága aktívan kapcsolódott be az 1848-49-es szabadságharcba is, és a Batthyány család több tagja is a társadalmi átalakulás vezéralakjává vált. **Gróf Batthyány Lajos az első független, felelős magyar minisztérium elnökeként** állt a forradalmi változásokért küzdők élére, míg unokaöccse, **Batthyány László és ifjú Batthyány István** a regionális és a helyi közellet meghatározó személyiségei közé emelkedtek. A szabadság, a nemzeti függetlenség eszméje nemcsak a szabadságharc leverését követően, hanem évtizedeken át meghatározó törekvése volt Polgárdi lakóinak, akik ezt a forradalom 50. évfordulóján a mártírhálát halt miniszterelnököknek **emelt szoborral és 1848/49. évi hősi emlékművel** tették maradandóvá.

Kép: 1848/49. évi hősi emlékmű.

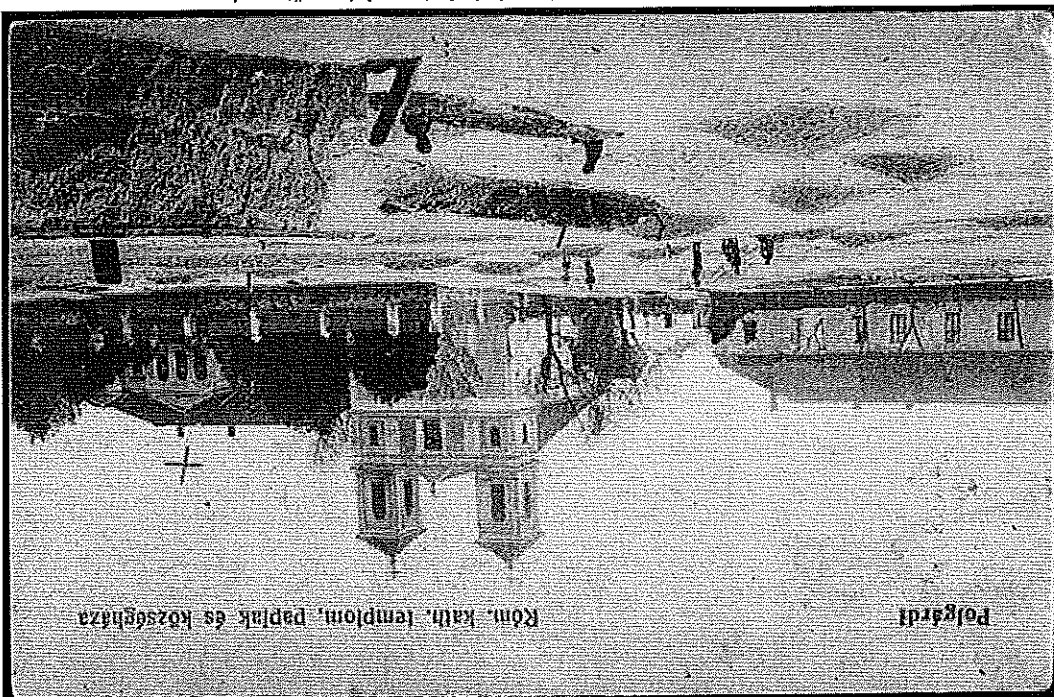
Kép: gróf Batthyány Lajos, a Kárpát-medencében egyedülállóanak számító egész alakos szobra Nagy Benedek szobrászművész alkotása
Kép forrása: Polgárdi Város Honlapja.

A mezőgazdaság általános helyzetére utalnak az 1850-es évek első felében amelyek szerint a középirtók lett meghatározó gazdasági erősséggé a földművelésből élők körében. A gazdasági növekedés kihatott a népesség létszámának kedvező alakulására is: 1856-ban 2855, 1869-ben 3263 volt az állandó lakosok száma. A nagyközségi lakóinak felekezeti megoszlásában is változások bontakoztak ki: határozottá vált a római katolikus hitet követők gyarapodása. 1869-ben 857 római katolikus, 2250 református, 46 evangélikus és 110 izraelita népesítette be a települést. A belterületen 462 lakóépületet írtak össze, és egy lakóépületre több mint 7 lakos jutott. A korszak általános lakóépülete 1 szobából, 1 konyhából és kamrából állt. Döntő többségük vert falból épült (390 épület), köből és vályogtéglából mindössze 56, szilárd építőanyagból csupán 24 lakóház.

A 19. század második felének első évtizede nemcsak a gazdasági gyarapodás esztendőit, hanem a polgári közigazgatás kiépülését és megszilárdulását is jelentette. A települési önkormányzatokról szóló törvény értelmében Polgári nagyközségi státuszt kapott, azaz a helyi közigazgatással összefüggő feladatokat önállóan oldotta meg. 1872. január 1-jétől képviselő-testülete és előjárósága a település belső ügyeit a törvények betartásával és betartatásával intézte. Polgári képviselő-testülete 1888. október 30-án fogalmazta meg szervezeti szabályrendeletét. A lakosság létszáma meghaladta a 3400 főt, területére pedig a 13000 kataszteri holdat. A nagyközséghez a következő külterületi lakott helyek tartoztak: Belmájer, Felsőmájer, Lászlómájer, Nagycseripusztá, Kiscseripusztá, Lajosmájer, Erzsébetpusztá, Alsósomlyó és Tekerespusztá.

A népesség és a település fejlődéséből kifolyólag a 19. század utolsó évtizedétől tudatossá vált a nagyközségi belterületének rendezése. A képviselő-testület 1893-ban fogalmazta meg az építkezési szabályrendeletet, amelynek köszönhetően a belterület utcahálózata, a községi utak, a vízelvezető árkok karbantartása egységesebbé vált.

A közel 4000 lelket számláló nagyközségi – az ország számos településéhez hasonlóan – a századfordulón a „boldog békéldöket” élte. Fejér megye gabonaövezetéhez tartozó településen a nagybirtokok és a paraszti gazdaságok harmonikus együttélése valósult meg. A helyi érdekeket szolgáló polgári közigazgatás megszilárdult, a település belső viszonyait túlköröző egyesületek is hatékony tevékenységet fejtek, amelynek köszönhetően olyan beruházások valósultak meg a 19-20. század fordulóján, mint a Cinca-patak rendezése, a Váserter kialakítása, a községi hálózat bővítése. A mezőgazdasági feldolgozóipar első jelentős üzeme is ekkor létesült.

Kép forrása: Polgárdi Könyvtár Polgárdi Anno képgyűjteménye.

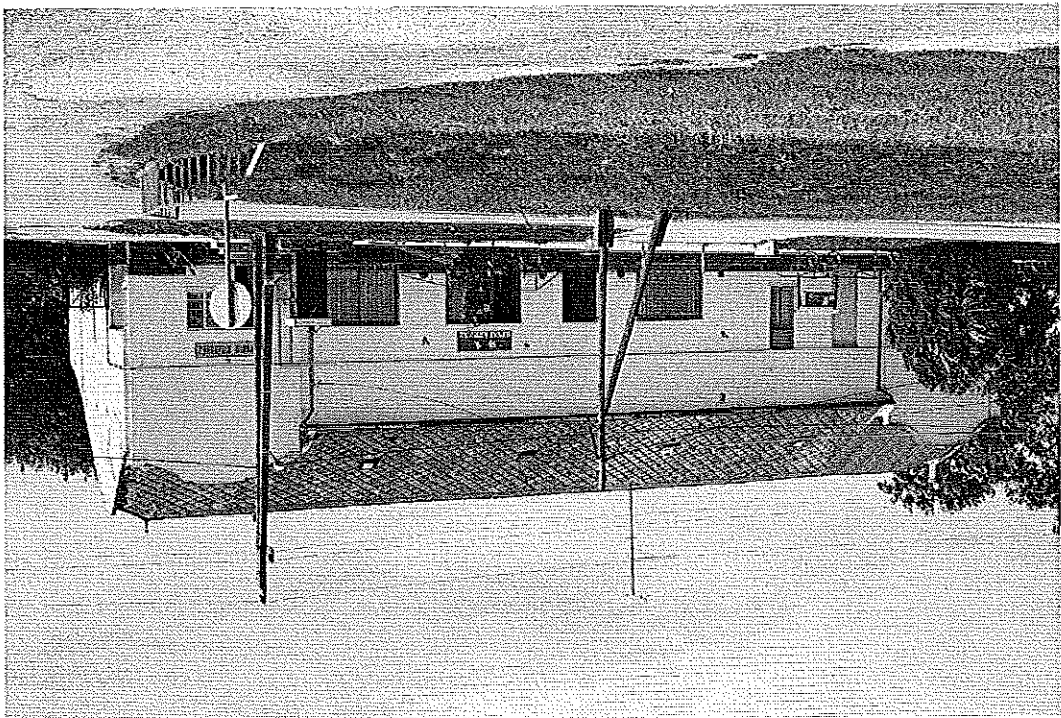
A forradalmak időszakát követő konszolidáció folyamatában a hely szellemét – több kiemelkedő személyiséggel együtt – leginkább gróf Batthyány Lajos (1860-1951) testesítette meg. A századfordulótól Polgárdiban lévő birtokán ipari vállalkozásokat hozott létre, gazdasági üzemeit kavics- és kőbányával, mészteleppel, rézgyárral, rézgálicüzemmel bővítette, valamint kísérleteket végzett gyümölcsstermesztéssel is. A város életét és fejlődését meghatározták továbbá a világiakkal együttműködő egyházak is, mint a római katolikusok lelkipásztora: Aradi Ignác; a reformátusok tiszteletese Benedek József; és az unitárius hívek lelkesze: Bartók Géza.

A gazdasági stabilitás köszönhető, hogy Polgárdira nem volt jellemző a kivándorlás és ennek következtében a népesség csökkenés sem: 1890-ben 3561, 1900-ban 3664, 1910-ben pedig 4005 állandó lakosa volt a településnek. Az első világháborút megelőző évtized jelentősebb községi beruházásai közül a gyermekmenhely, majd óvoda létesítését, valamint a Balaton északi partján építendő vasútvonal anyagi támogatását fontos kiemelni.

A település korán, már 1861-ben kapcsolódott a vasúti hálózathoz (a Déli Vasúttársaság Buda – Nagykanizsa vonalára, amely sokáig a második legjelentősebb vasútvonal volt Magyarországon), majd 1909-ben a Budapestről Székesfehérváron át, a Balaton északi partján Tapolcáig vezető vasútvonalba. Így a település Erd mellett Magyarország egyedüli olyan települése lehetett, ahol két párhuzamos vasútvonal is futott. Természetesen a jó infrastruktúra nagyban gazdagította a települést, ahol megjelent az élelmiszer- és az építőipar.

A közösségi intézmények és a települési infrastruktúra további fejlődése az első világháború kirobbanását követően megtört. A Tanácsköztársaság időszakában termelődő szövetkezetek alakultak a Batthyány uradalomban és a bérzadtságokban, valamint **állami tulajdonba** vették az ipartelepeket, s az államostás kiterjedt a református és a római katolikus népiskolára is.

A proletárdiktatúra felszámolását követően a **polgári társadalom konszolidációja** több forrásból táplálkozott: a korlátozott eszközökkel magvalósult földreformból,¹ a helyi társadalom önszerveződését igazoló egyesülésekből, de a folyamat szerves részét alkották azok a **beruházások**, amelyek a lakosság összefogásával a közszolgáltatások megvalósított. Ezek közül kiemelendő az **áramszolgáltatás**, az **egészségügyi** (melyfűrató kút) és **szociális beruházások**, az **autobusz-közlekedés** bevezetése (1926: Székesfehérvár és Balaton felé), és a római katolikus egyházközösség által 1932-ben megépített – szövetkezeti alapon működő – **központi áruháza**.

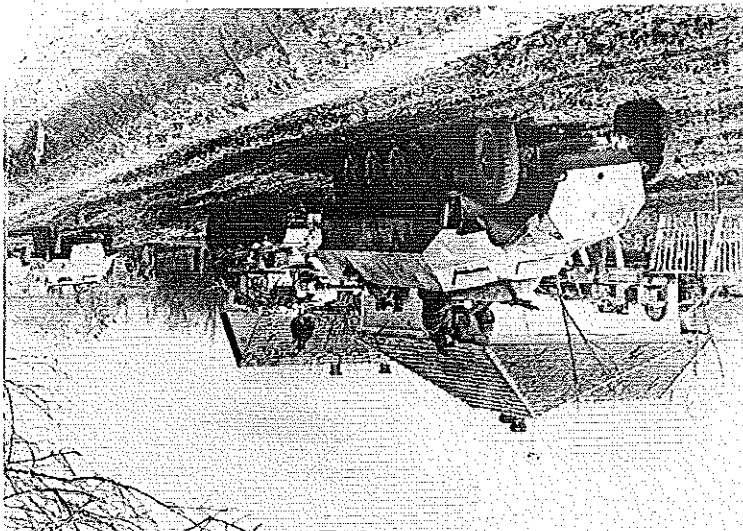
Kép: Az áruház ma. Kép forrás: Zámbo Lilla

A két világháború közötti gazdasági változások ellenére is folyamatosnak tarthatjuk a **nagyközség kibontakozását és fejlődését**, amelynek során Polgárdi Fejér megye és Mezőföld dinamikus fejlődő térségévé vált. Az 1930-as népszámlálás szerint a település területe 13414 kat. hold, népessége 4393,

¹ Polgárdiban az 1920-as földreform végrehajtása során gr. Batthyány Lajos az utókor számára is megőriztendő példát mutatott. 1921 tavaszán 2100 magyar holdat osztott ki Polgárdi, Jeno és Szárhegy lakói között. A zömében házhelyek juttatására kijelölt területeken új beltéri részek jöttek létre, amelyeket az érintett közösségek a Batthyány család tagjairól neveztek el. A Polgárdiban létrejött telepet Batthyányi Lajos unokájáról, Bálinttelepnek nevezték el.

felekezeti megoszlása: római katolikus 2493, görög katolikus 8, református 1714, evangélikus 54, izraelita 56, unitárius 68 volt. A lakóházak száma 860, közülük téglából és kőből 77, kőalappal, vályog- vagy sárral 437, vályogból és sárral 341, fából vagy más építőanyagból 5 épült. A népesség létszámát illetően már nem csak a belterületen, de a külterületi lakott helyeken is dinamikus volt a fejlődés (az össznépesség 58,5%-a a belterületen, a külterületeken a népesség 41,5%-a élt).²

A második világháború alatt Polgárdi térsége is hadszíntérre vált, ám a korabeli beszámolók alapján a harcok a település képből nem tűntek jelentősebb kárt.³ A mind feszültebbé váló politikai légkör ellenére a világháború pusztító hatásainak felszámolása, a település újjáépítése egyességbe tömörítette az ellenségeskedő pártokat is.

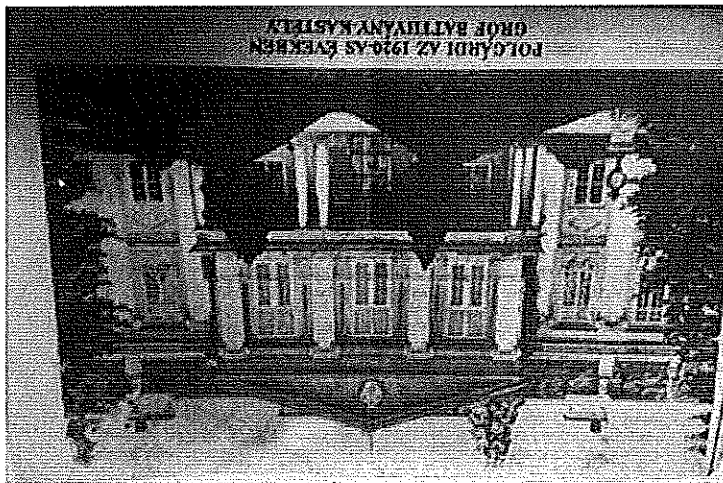

Harcokcsik Polgárdiban. Kép forrása: Polgárdi Könyvtár Polgárdi Anno képgyűjteménye.

1947 után Polgárdiban igen vontatottan valósult meg a **termelőszövetkezetek szervezése**, mert nemcsak a módos, kuláknak minősített földművesek, de a kis- és középparasztok réteg is szembeesegült a szervezőkkel.

² Alsósomlyón 143 fő, Annapusztán 49 fő, Balintmajorban 146 fő, Balinttelepen 556 fő, Gyulámajorban 110 fő, Ilonatelepen 173 fő, Ipartelepen 113 fő, Kiscseripusztán 87 fő, Lászlómajorban 64 fő, Nagycseripusztán 97 fő, Polgárdi-Tekerespusztán 56 fő, az egyéb külterületeken 323 fő élt. ³ „A falu közepén a feltűnően széles utcát a tiszta vízi Cinca-patak metszi ketté. Partján öreg szomorúfűzfákat hajladoznak. Fehérvárról a balatoni betonút kanyarog erre-fele, a község keleti felén varázsolt városias hangulatot. Róla fordul nyugat felé a keskeny Deák Ferenc utca, amely merőlegesen vezet a községhez. A községhez a kis emelkedőn uralkodik a falu fölött, két oldalán a katolikus és a református templommal. Előtte egy apró halom tetőjén az első világháborúban elesett katonák bekerített, egyszerű kis emlékműve vigyázza az élő utódok nyugalmát... Lépcsők vezetnek a szobrocskához. E lépcsők a sokat gyűlészó esztendő szőkei emelvényévé dicsőültek. A falu közepén a módosabb gazdák portái szélesednek. Itt-ott szerényebb hajlékok is megápolnak. Az új gazdák többsége az első világháború után kálakított Ujfaluiban iparkodik önállósulni.” (Pásztohy Domokos 1945. szeptember 1.)

A kommunizmus évelben hányatott sors várt a **Battányai család** Polgárdiban élő tagjaira is és örökségére is. Annak érdekében, hogy családja több száz éves otthona és öröksége ne juthasson a kommunizmus kezére, a Battányai kastélyt utolsó tulajdonosa rombolgatta le. Polgárdiban hunyt el 1951-ben Battányai Lajos gróf, 1945 után elvonulva a világ zajától itt alkotott Battányai Gyula gróf, festőművész, az 1848. évi forradalom 100. évfordulóján a szovjet hadifogságból szabadon engedett Battányai Bálint pedig vasúti baleset következtében hunyt el 1962-ben, Budapesten.

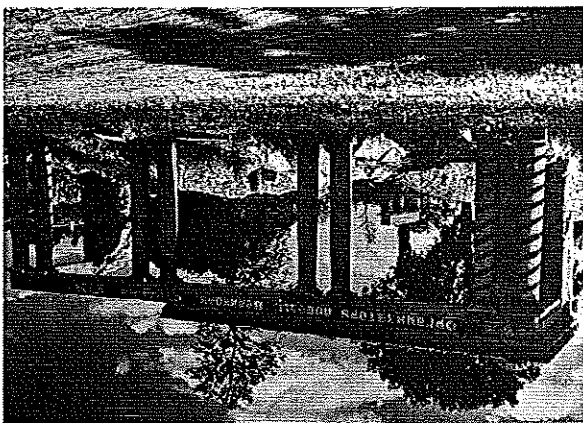
POLGÁRDI AZ 1920-AS ÉVEKBEN
GRÓF BATTANYAI KASTÉLYA

Képek:
A hajdani
Battányai
kastély
homlokzata és
belső tere

Kép: Gróf Battányai Gyula festőművész

Képek forrása: Albert Zsolt, Polgárdi
Könyvtár Polgárdi Anno képgyűjteménye

Kép: A lerombolt kastély maradványai Szálint
dícső feliratokkal

Polgárdi hazafias nemzeti szellemiségéről 1956-ban is tanúságot tett amikor a fővárosi eseményekhez hasonlóan, az ifjúság és annak szervezetei, a forradalom hírére szintén tüntetéseket szervezett, október 26-án a középületek nagy többségéről „eltűntek” a diktatúra jelképei, és a lakosság a forradalom és szabadságharc elkötelezett híve maradt a legvalóságosabb novemberi napokban is.

A magyar katonai alakulatot a laktanyában 1957-ben a szovjetek váltotta (mai laktelepén létrejött a parancsnokság), akiknek első intézkedéseik között volt a szovjet hősi emlékmű felújítása. Polgárdiban a mezőgazdaság szocialista átszervezése 1958 után gyorsult fel. A mezőgazdasági területek megművelése szempontjából döntőnek a kis- és középparaszt gazdaságok bizonyultak. A politikai akarat gazdaságra kifejtett hatásának következtében megkezdődött a szülőfalu tudatos elhagyásának időszak, az egyénileg gazdálkodók gyárakba, üzemekbe menekülése, ahol szakképzettség hiányában a segédmunkások számát gyarapították. 1959. március 25-én Polgárdi szocialista község lett, az egyénileg gazdálkodó földművesek 80%-a belépett a termelőszövetkezetbe.

Szűk keretek között valósultak meg a közösségi beruházások, mint a bel és külterületek út- és járdaépítése, a villanyhálózat fejlesztése, a hidak javítása, a kultúrházon és a nevelői lakások megépítése. A korszerű lakóházépítési törekvésekben Alsó- és Felső-Újtelepen valósultak meg. Az általános iskola 1960-ban 4 tanteremmel bővült, de a belterületi intézmény így sem bizonyult alkalmasnak a tanulók befogadására, ezért amellett, hogy Kiscserépusztán és laktelepén is tanulócsoporthoz hoztak létre megalapították a polgárdi középiskolát.

Az 1960-as évektől a helyi szolgáltatások terén is változások történtek: a kislipari termelőszövetkezet cipészrészlege mellett megalakult az építőipari, betonárny-készítő, fodrász és asztalos részleg. Fontos termelési egység lett a kőbánya, ahonnan a kitermelt kő mennyiségének zömét a Dunai Vasműbe – mint kohókövet – szállították.

Az 1970-es évekre konszolidálódtak a társadalmi viszonyok. A nagyközség területe ekkor 7213 hektár, lakónépessége 5767, a lakóházak száma 1238, a lakásoké pedig 1469. A központi belterületen élők száma 4577, a külterületeken pedig megkezdődött a népesség fokozatos csökkenése. Kiscserépusztán az állandó lakosok száma 277, Alsósomlyón 73, Annamajorban 77, Nagycserépusztán 233, laktelepén 335, Polgárdi-Tekeresen pedig 87. Az össznépességhez viszonyítva a külterületeken élt a lakosság 10,87%-a.

Mélyreható társadalmi változások az 1980-as évek végén, 1989-től bontakoztak ki a szocialista társadalmi rend összeomlásával, és a demokrácia, a többpártrendszer megalakulásával. A település fejlődésének szempontjából az önkormányzati választásokat követően megalakult nagyközségi képviselő-testülete megalakulása volt.

Az 1990-től a vállalkozások száma folyamatosan növekszik, a város infrastruktúrája teljesnek mondható, és sem a település szerkezetében, sem a településképben nem történt jelentős változás. A város területén a 90-es években 13 ipari üzem és 5 építőipari egység található, emellett 1996 végén adták át a szigetelt monitoring rendszerrel ellátott, modern térségi hulladéktelepet, amelyet 14 település hozott létre.

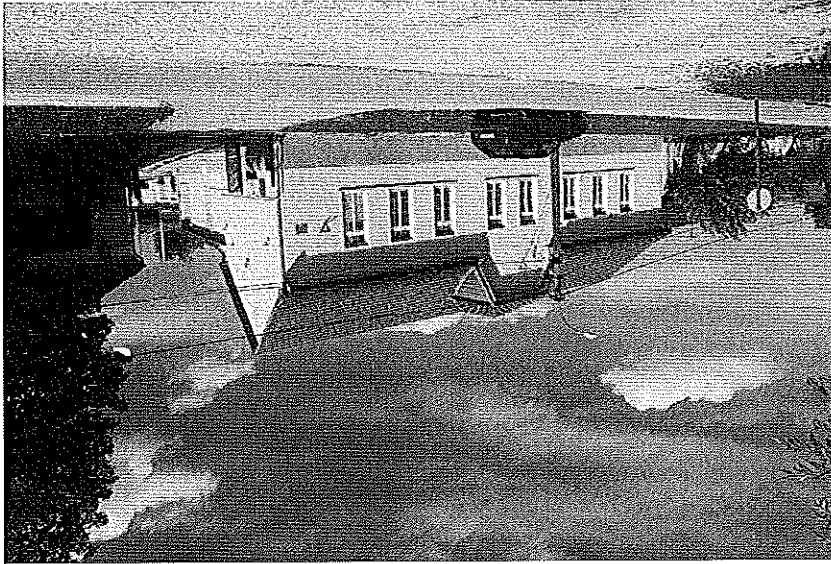
A város önkormányzata térségi általános iskolát és térségi speciális általános iskolát működtet, valamint a székesfehérvári Hermann Ottó Zeneiskola kihelyezett tagozata működik Polgárdiban. A településen működik a Fejér Megyei Szociális Foglalkoztató Intézet, a Fejér Megyei Egészségügyi Gyermekotthon és a Fővárosi Szociális Otthon.

A városban megtekinthető a Polgárdi történetét bemutató Helytörténeti Gyűjtemény, a Polgárdi Galéria, valamint Szabó László magángyűjteménye, ahol megtekinthetők Batthyány Gyula festményei és a család emlékei.

A város büszkesége a szarvasmarha telep, amely a holstein-fríz fajta magyar génbankja.

Polgárdiban március, május, június és szeptember második szombatján országos állat- és kirakodóvásárt tartanak. Május elsőjén van az Egyesületi Nap, amelyen a Bornap is megrendezésre kerül. Júliusban rendezik a Nemzetközi Motoros Találkozót. Továbbá augusztusban kerül sor az év legjelentősebb eseményére, amely a Polgárdi Napok.

A település kulturális életének jelentős eseményeként 2004. augusztus 15-én átadásra került a mai kor követelményeinek megfelelően felújított Aradi Ignác Kulturház.

Kép: Aradi Ignác Kulturház. Kép forrása: Polgárdi Könyvtár képgyűjteménye.

Polgárdi két vasútvonalon három állomással és egy megállóhellyel rendelkezik. Autóbusz forgalmának, a 7-es főút, valamint az M7-es autópályának (1972-es megépülésével) köszönhetően a település közlekedés szempontjából előnyös helyzetben van, melyet a jelenleg tervezett Budapest-Balaton kerékpárút kiépítéséről szóló pályázatban is kihangsúlyoz a város vezetése.

a) Régészeti örökség felmérése esetén terepbejárás

A település területén ezidáig nem került sor érdemi régészeti kutatásra. Mindösszesen Fitz Jenő végzett leletmentést a Somlóhegy-Köbánya pontosan nem ismert területén 1956-ban, ahol egy 11-14. századi temető 19 sírját tártá fel. 2008-ban Kiscséri-pusztán Schilling László, majd 2013-ban az Erkel Ferenc utcában negatív eredménnyel egy-egy szakfeliügyeletre került sor. 2016-ban a Cincai-Csikigát mentén Sarkadi Gergely optikailábkábel fektetése kapcsán egy kisebb őskori telep re utaló kerámia leleteket gyűjtött. A szomszédos Szabadbattyán területén Siklósi Gyula az MRT Székesfehérvári Járás területén végzett topográfiai kutatásai során egy a mai településhatáron elenyésző mértékben átnyúló őskori, római kori, középkori településekre utaló lelőhelyet figyelte meg terepbejárás során. A tervezés későbbi szakaszában a tervezett beépítésre szánt fejlesztési területeken feltétlenül régészeti terepbejárásokat kell majd végezni, melyet az ismert lelőhelyek és a korábbi kutatás hiánya jelentős mértékben indokol.

ab) Műemléki értékek felmérése, települési értékleltár felvétele szemrevételezéssel

Polgárdi Város Képviselőtestülete 2013-ban a magyar nemzeti értékek és hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013. (IV. 6.) Korm. rendelet előírásai alapján vizsgálta meg a települési értékleltár létrehozásának lehetőségét és 69/2013. (VI.12.) önkormányzati határozatával úgy határozott, hogy a település értékleltár létrehozásának lehetőségével nem kíván élni.

Emellett a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törényt alapján meghatározott Hungarikumok Gyűjteménye, Magyar Értékleltár és a Fejér megyei értékleltár sem tartalmaz Polgárdi vonatkozású tartalmat.

A Székesfehérvári Töbpcélú Kistérségi Társulás Közkincs-kerékasztala kulturális szakemberek bevonásával összeállított kistérségi kulturális értékleltár szerint a város az alábbi kulturális értékekkel bír:

Forrás: Székesfehérvári Kistérség településeinek kulturális értékeiről (2011)

familiához kapcsolódó történelmi emlékek.

gazdaságfejlesztési szempontból is jól kihasználhatóak.

rendelkezik. Szemrevételezés alapján a város legfőbb értékei:

- fajsa, amely sajnos már kiszáradt

A felsorolt értékeken felül Polgárdiban nyugszik a Batthyány család több tagja is, valamint gróf Andrássy Gyula (1860–1929), a monarchia utolsó külügyminisztere. A Budapestten meghalt ifj. Andrássy Gyula utódjaként a Szlovákiához került Töke-terebes a két háború között még kegyeleti okokból is nehezen lehetett volna megközelíteni. Polgárdi Önkormányzata végül 2013-ban döntött arról a kegyeleti aktsuról, hogy végül az ifj. gróf Andrássy Gyula és feleségének hantait a Batthyány család kriptájába helyezzék.

Kép: Gróf Andrassy Gyula és felesége Zichy Eleonóra

Kép forrása: Ifj. Gróf Andrassy Gyula Alapítvány http://ifjgrofandrassygyula.hu/?page_id=19

b) Természet, táj, tájhasználati, településhálózati és településeszerkezeti összefüggések, tájtörténet

Természet:

Polgárdi területe földrajzilag az Alföldön, mint nagytájon belül a Mezőföld középtájához, tovább szűkítve a Sárét és a Káloz-Igari-Iöszhátak kistájához tartozik. A két kistáj közötti határvonalat közelítőleg az M7 autópálya nyomvonala jelenti, így a város északi része (egyben belterülete) még a Sárét-hez, míg déli fele pedig a Káloz-Igari-Iöszhátak területének része.

Tájtörténet:

A település tájkarakterét a síkvidéki és domborzati adottságok változatossága határozza meg, amelyen az emberi beavatkozások nyoma is megtalálható. Az elmúlt századokban az ember által használt területek fokozatosan növekedtek. A település nagy része mezőgazdasági művelésű terület, szántó. Az erdőterületek aránya igen alacsony.

Tájhasználat értékelése:

Polgárdi területe földrajzilag az Alföldön, mint nagytájon belül a Mezőföld középtájához, tovább szűkítve a Sárét és a Káloz-Igari-Iöszhátak kistájához tartozik. A két kistáj közötti határvonalat közelítőleg az M7 autópálya nyomvonala jelenti, így a város északi része (egyben belterülete) még a Sárét-hez, míg déli fele pedig a Káloz-Igari-Iöszhátak területének része. A Sárét a Bakony hegységtől DK-re fekvő a Sár folyása mentén elterülő, egykor mocsaras kistáj.

A külterületek nagy részére jellemző, hogy intenzív mezőgazdasági művelés alatt állnak. A nagy szántóföldi táblák között nagyon kevés fásor, erdősáv található, s ennek több hátrányos következménye is van. A szél sebességét a fásorok jelentősen csökkenteni tudnák, s ezzel a talajnak a szél általi elhordását (defláció) jelentősen mérsékelni lehetne. A probléma különösen a téli, kora tavaszi időszakban jelentkezik, mikor a szántóföldek még nincsenek növényzettel borítva. A fásorok ökológiai szerepe is rendkívül nagy: ezeken az ökológiai folyosókon keresztül lehet biztosítani a vadon élő állat- és növényvilág vándorlását a kultúrterületek között, és ezzel biztosítani, hogy a természetes élővilágban ne következzen be az elzárttság miatt a genetikai állomány leromlása. A fásorok, erdősávok biztosítanak megfelelő életteret az énekesmadaraknak is, melyek a kártevők irtásában jelentős szerepet játszanak. Jelentős erdőtag a nyílvántartás szerint a település északi részén, az M7 úttól délre pedig erdőtagként nyílvántartott fásorok találhatók.

Polgárdi többutcas, szalagtelkes település a Nyugat-Mezőföld északi részén, ami a Balaton felé magas parttal végződik. Itt felszínre bukkannak a pannon képződmények, sőt Polgárdi, Szabadbattyán környéken paleozoos közetektől felelő rögökkel is találkozhatunk. A Nyugat-Mezőföld középső része alacsony sík tábla, amelyet minden oldalról magasabb löszhátak fognak közre. Felszínét rásos völgyhálózat és löszformák tagolják Polgárdi területe 7213 hektár, belterülete 467 hektár. A Cinca-patak feltöltődött eróziós völgyében fekszik 144 m tengerszint feletti magasságban. A talaj egyenlően felboltozódott pannon táblarögökből és ókori hegység-maradványból áll.

A domborzat mai képe egyhangú, kevésbé változatos. A felboltozódott lapos tetejű, széles vízválasztóhoz (Antóniapusztá 198 méter, Zsuzsannamajor 194 méter a tengerszint felett) enyhe, szelíd hajlással délkeleti irányban lejtő (5-6 m/km) letarolt pannon táblarög csatlakozik: nyugati részét hordalékkúp maradványok, kicsiny eróziós tanúhegyek, kitöltött völgyelések és medrek élenkítik; keleti részén a löszfedte egyenlő hullámos felszínből lekeréktetett domb formájában ókori közetektől álló rög, a Somlyó (225 méter a tengerszint felett) emelkedik 40-50 méter. Egyetlen állandó vízü patakja a közösen átfolyó Cinca, de vízhozama jelentéktelen (100 l/s). Kultúrmezősséggé alakított területe ma fában nagyon szegény. Erdeit teljesen kiirtották.

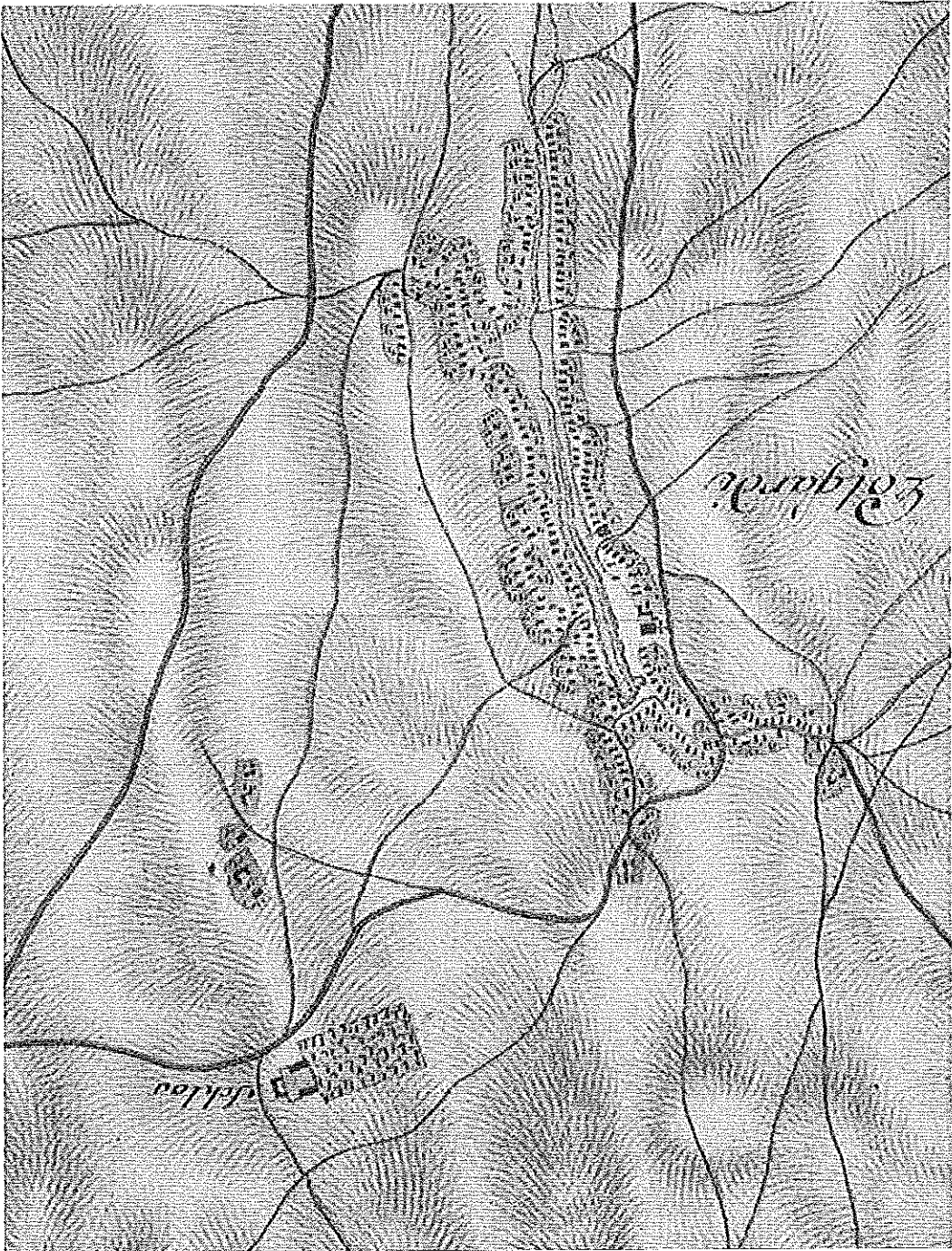
A 19. század közepére állandósult a dűlők elnevezése és a hozzájuk tartozó művelési ágak rendszere.

A Beltelek magába foglalta a lakóépületeket, a gazdasági épületeket, a kerteket és a szőlők egy részét.

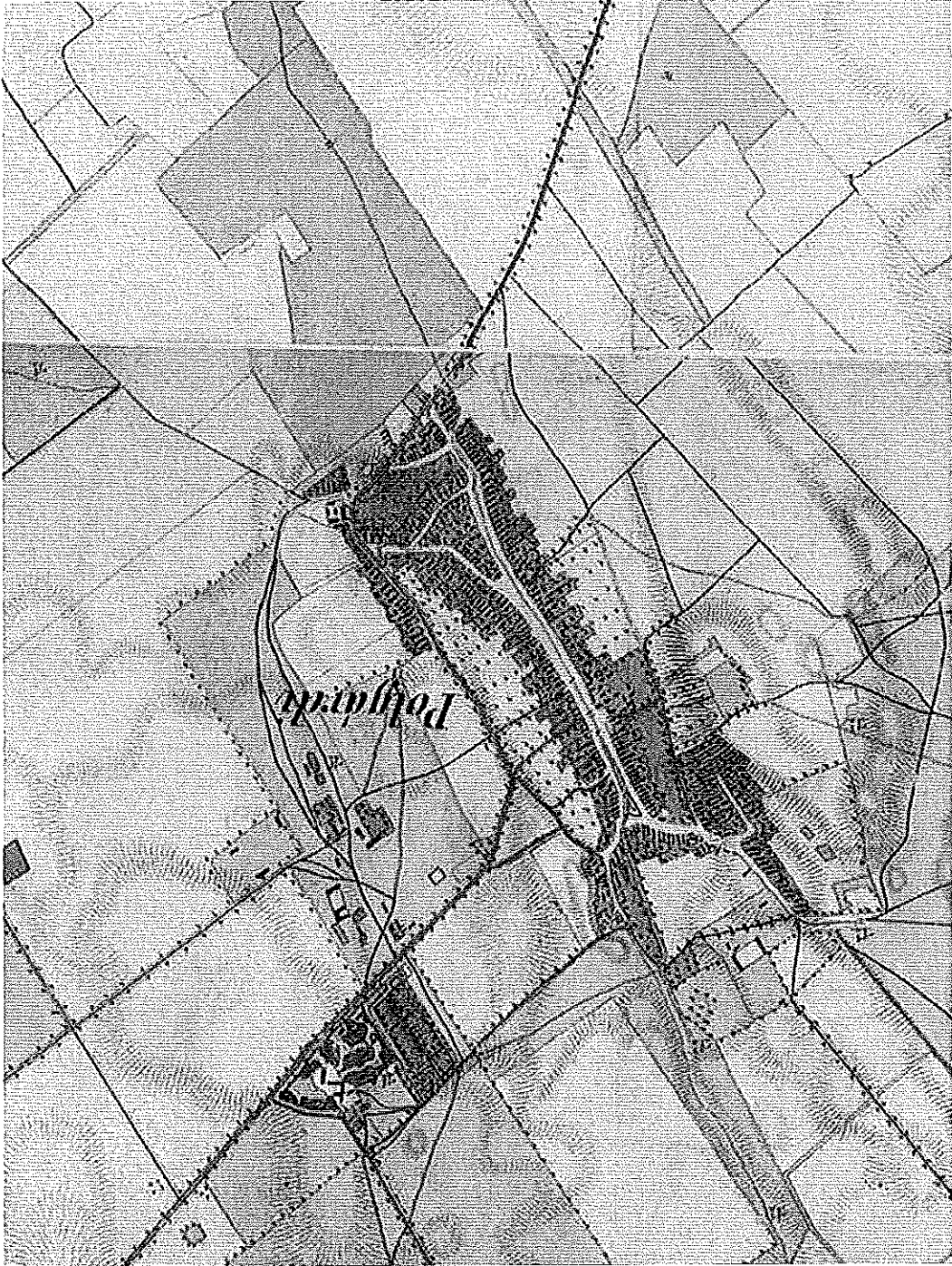
Katonai felmérések

Ezek a térképek nyomon lehet követni a város és környékének alakulását. Forrás: <http://mapire.eu/hu>

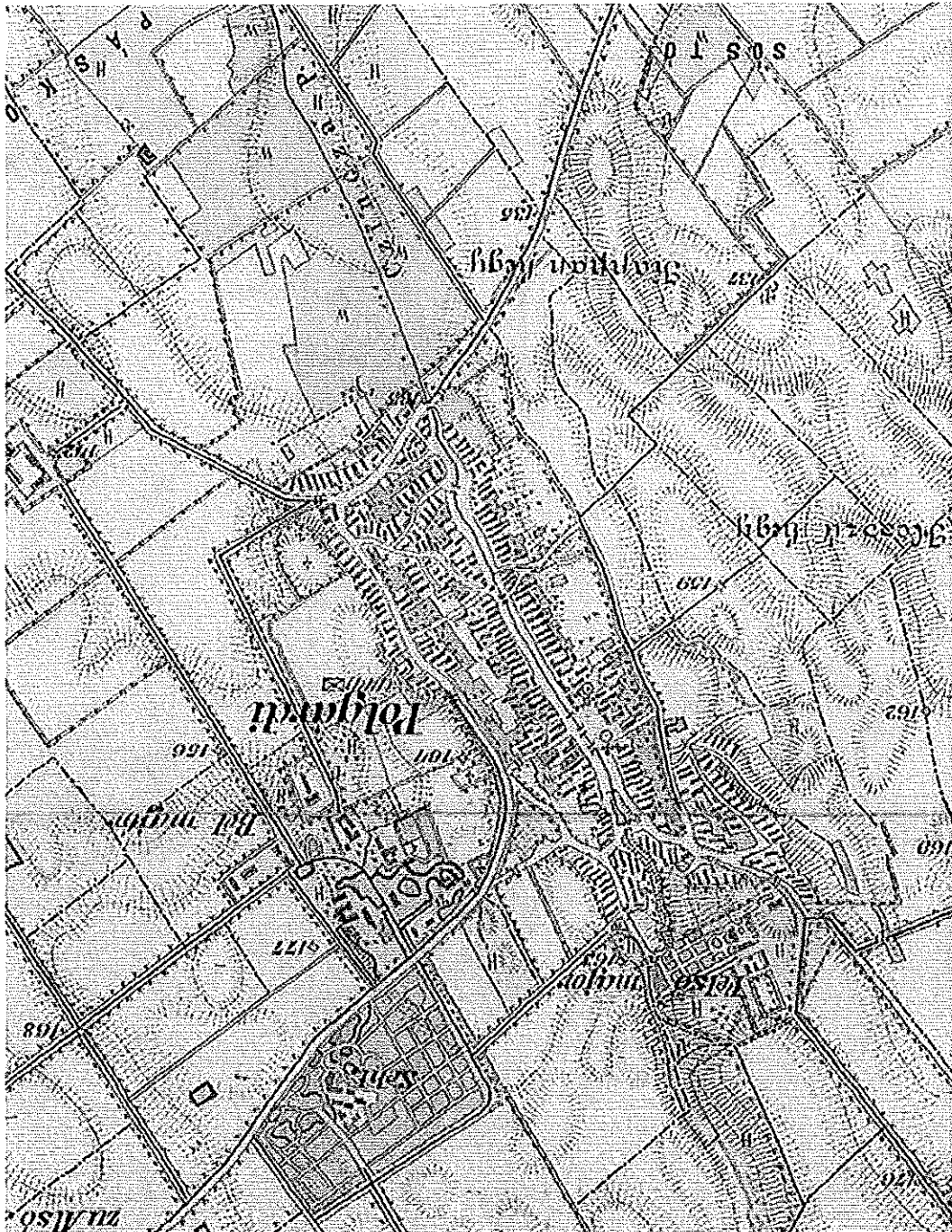
Az első katonai felmérésen (1763 - 1787) a mai Kossuth utca vonala egyértelműen beazonosítható, ami a Cinca patakka párhuzamosan alakult ki. A Kossuth utca mentén található a történeti településmag. A Petőfi Sándor utca is már kezd kialakulni ebben az időszakban.

A második katonai felmérésen (1806 - 1869) nyomon követhető a város további fejlődése az első katonai felméréshez viszonyítva. Az északi területre szén a mai József Attila utca, Rákóczi Ferenc utca és Bethlen Gábor utca már kialakult.

A Magyar Királyság (1869 - 1887) 1:20.000 léptékű térképe nem tartalmaz nagyobb fejlődést, mint amit a második katonai felmérésen ábrázoltak.

Az 1941-ben készült Magyarországi katonai felmérésen nyomon követhető a város délkeleti részén a fejlődés iránya. Kialakult a Szabadság utca, Jókai Mór utca, Esze Tamás utca, Dózsa György utca és Táncsics Mihály utcák.

Napjainkra kialakult településszerkezet összessége:

Polgárdi fő városzerkezeti tengelye a Cinca-patak, melynek két oldala beépítés tekintetében látványos különbséget mutat. Keleti oldalon terül el a város nagyobbik része, mely lakóterületi minőségben is, intézményi ellátottságban is sokkal fejlettebb, mint a nyugati parton megmaradt falusias beépítésű patak menti sáv, ahol csak a templomok és az iskola épületeinek környékén jelentkezik a túlsó parthoz hasonló intenzitás.

A város testét átlósan átszeli a 7-es számú főút nyomvonala, megbontva a közel szabályos utcahálózatot.

A város nagy részét a lakóterület teszi ki, melyben elsősorban a Kossuth utca, Deák Ferenc utca és a Batthyány utca térségében esetlegesen tűnnek fel az intézményi, kereskedelmi, szolgáltatási, vendéglátási funkciók. A Cinca-patak és Deák Ferenc utca találkozásánál mutatkoznak a városközpont kialakulására utaló jelek. Ipari, illetve mezőgazdasági üzemi létesítmények a város szélén, illetve a két major (északon a Gyulamajor, keleten a Bálintmajor) területén és környékén települtek.

Polgárdi vasúti kapcsolatai a település peremén találhatók. Északon, a belterület legészakibb pontján érinti a Budapest – Székesfehérvár – Tapolca vasútvonal. Polgárdi vasútállomás a város központjától elég messze esik, ez a belterület legmagasabb pontja, a város területe dél felé enyhén lejt. Délen Kiscseripusztát és Tekerpusztát érintve halad a Budapest – Székesfehérvár – Nagykanizsa vasútvonal, mely a belterületet elkerüli.

Jelentősebb zöldterületet a Cinca-patak két partját végigkísérő széles zöld sáv képez. A város zöldfelületi rendszerét a temetők, a Polgármesteri Hivatal mögötti sportterület, kisebb parkok és a lakótömbök belső kertjei alkotják.

A város nem túl sűrűn, kellően beépített, még lakótelepeket sem zsúfolták, a Deák Ferenc utca mentén és az általános iskola környékén intenzívebb a beépítés – mely zömében földszintes. Jól elkülöníthetők az eredeti, hangulatos, kanyargós utcák és az újabb keletű, derékszögű hálózatot alkotó utcák

Polgárdi közigazgatásához tartozó külterületek Kiscseripusztá, Nagycseripusztá, Tekerpusztá, Lászlómajor, Alsóomltyó, és a Polgárdi Ipartelepék, valamint Polgárdi szőlőhegy.

c) Településkép és utcaképek

Településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térary, jellegzetes épülettípusok

A történelmi településrészen jellemző a tört vonalvezetésű utca. A tervezett, szabályozott utcák megfelelő térarynyak, elég helyet biztosítva a közlekedési és közmmű létesítményeknek.

A tömbbelsőben megmaradt nagy belső terekre jellemző a mezőgazdasági, vagy kertes területhasználata.

Polgárdi lakóépületeinek zöme sátor tetős vagy nyereg tetős kialakítású.

Több területen megtalálható még a kétszintes, lapos tetős, töblakásos társasház is. Jellemző erre a jelenségre a május 1. lakótelep, a Fáy András lakótelep és a Munkácsy Mihály lakótelep.

d) Településszerkezet és területhasználata

1897-ben a Fő utca felszegei részén, a Cinca-patak mindkét partján levő területen alakították ki a vásártérrel, s 120 forint összegben határozta meg a terület annak bekerítését, korlátokkal történő ellátását. Nem bizonyult véglegesnek a képviselőtestület döntése, ugyanis 1910-ben „a hasznavehetetlen téglaházi teret” jelölték ki vásártérnek, ugyanakkor a Fő utca felszegei részén volt vásártér fastásáról döntöttek. Az új vásártér kialakítása megközelítette a 800 koronát.

A vásártér állandó változásával egy időben történt meg a Cinca-patak rendezése. Már 1882-ben úgy rendelkezett a képviselőtestület, hogy a patak menti birtokosok kötelesek kitisztítani és jó karban tartani a portájukra eső partszakaszt. A lepsényi úton levő áteres esőzések, tavaszi hóolvadáskor idején „szűkösnek” bizonyult. A századfordulón nemcsak az áteresz megnagyobbítását, hanem a Cinca medrének szeléstését is kérték. Ezzel akarták megakadályozni az alvégi rétek rendszeres elöntését. A községet átszelő patak rendezésére felhasználták a közmmunka adta lehetőségeket is. Ugyanakkor tovább folytatták a belterületi utcák rendezését, amelyeket az 1880-as évek közepétől az uradalom kőbányájából biztosított zúzott kővel borítottak.

A belterület rendezésének igényével függött össze a járdaeépítési szabályrendelet megalkotása. 1897 tavaszán a képviselő-testület „azon ázsiai állapotok miatt, hogy esős időben a gyalogközlekedés a ropant sár miatt csaknem teljesen lehetetlen” a járda-építés megkezdéséről határozott. Arra kötelezték a ház- és telektulajdonosokat, hogy portájuk előtt - az uradalomtól térítés nélkül kapott kőből - a gyalogjárdát elkészítsék. Vontatottan valósulhatott meg a határozat, ugyanis 1914-ben az érdeleiteket arra szólították fel, hogy június 15-éig kötelesek a járdát megépíteni. A kötelezettség elmulasztása esetén a községi építészeti bizottság - a tulajdonos terhére - készítette el a járdát.

A 19. század utolsó évtizedétől tudatossá vált a nagyközség belterületének szabályrendeletet, az előírások betartására építészeti bizottságot hozott létre, amelynek tagja lett a bíró (akadályoztatása esetén a törvénybíró) a jegyző és három szakértő (feltehetően közműves, ács) községi lakos. Az építészeti szabályrendelet az utcák egységesebb kialakítását és a hatékonyabb tűz elleni védekezést tette lehetővé. Így módon a belterület utcahálózata, a községi utak, a vízelvezető árkok karbantartása egységesebbé vált. 1900-ban kötelezték a háztulajdonosokat a házszám pléh táblán történő feltüntetésére, s ugyanezen esztendőben került sor az utcanévek megváltoztatására is. A képviselő-testület határozata alapján a Fő utca Kossuth Lajos utca lett. A Nemes utcát Bathhány Lajos mártírhalt halt miniszterelnökről nevezték el. A Sárköz Petőfi Sándor nevet kapta. A volt „Körösz utca” Damjanich János utca lett, sa volt Lúd utca Madarász József (országgyűlési képviselő) nevet vette fel. Andrassy Gyula (miniszterelnök) utcának nevezték el a Cinca nagy hídjától a Fábán házig terjedő utcáreszt. A „Kis-hegy” utcából Rákóczi Ferenc utca lett, s az ún. „Buhin-völgyi” utat Széchenyi Istvánról nevezték el. Az Iskola köz Deák Ferenc nevet kapta, Főtűs József nevet vette fel egy korábban „névtelen utca”. A református egyházhhoz vezető utca továbbra is Templom utca maradt.

A város lakott területét a következő településrészek alkotják:

1. Polgárdi belterület

Itt helyezkednek el a városias funkciók és a környék ellátásához szükséges igazgatói, oktatási (általános iskola és gimnázium), egészségügyi intézmények is. A 7. számú főút mentén több kereskedelmi létesítmény is letelepedett. A lakófunkció kö-reben egyaránt megtalálhatók itt a kisvárosias lakóházak, valamint a kertvárosias ill. a falusias beépítés is jellemző. A kereskedelmi szolgáltatás, igazgatási és oktatási funkciók Kossuth Lajos utca és Deák Ferenc utca torkolatánál helyezkednek el, ezen a környéken sűrűsödve alakult itt ki a városközpont.

2. Nagycsérpuszta

A Nagykánizsa – Székesfehérvár – Budapest vasútvonalától délre elhelyezkedő településrészt lakóterülettel és mezőgazdasági üzemi területtel.

3. Kiscsérpuszta

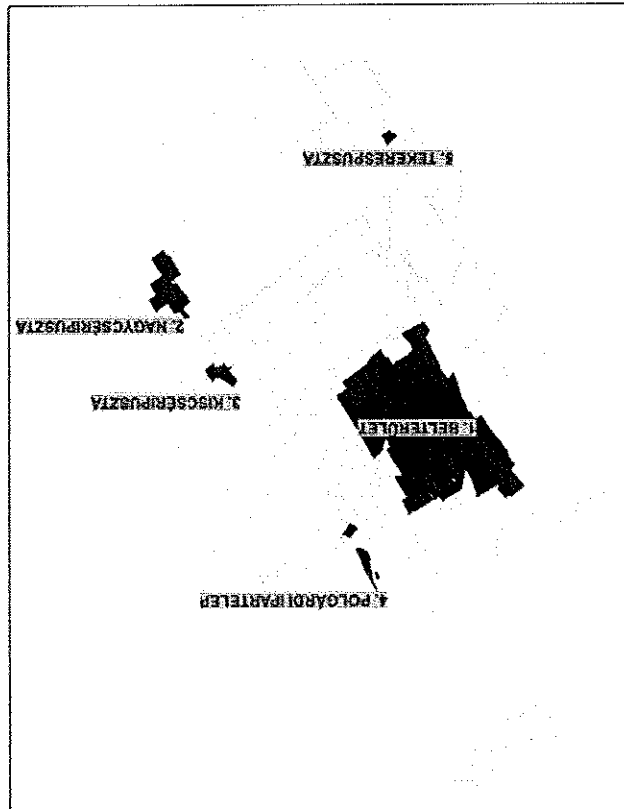
A Nagykánizsa – Székesfehérvár – Budapest vasútvonalától északra található településrészt lakóterülettel és mezőgazdasági üzemi területtel.

4. Polgárdi iparterlep

A Tapolca – Székesfehérvár – Budapest vasútvonalától északi irányba lévő lakóterület és gazdasági területek. Itt található a Batthyány-vadászkastély, ahol idősök otthona kapott helyet.

5. Tekerespuszta

A város közigazgatási területének délnyugati részén helyezkedik el a településrészt a közigazgatási határ mellett. Tekerespusztán lévő intézmény foglalkozik személyek ápoló-gondozó otthona illetve rehabilitációs intézete.

Polgárdi jelenlegi települészszerkezete elsősorban a közlekedési hálózatban betöltött szerepéből és a mindig meghatározó mezőgazdasági területhasználattól adódik. Legtöbb szerkezetalkító eleme az északi-keleti irányú M7-es autópálya, amely a város belterületét és a két gyorsforgalmi és főút keresztezi egymást. Meghatározó szerkezetalkító elem még a Tapolca – Székesfehérvár – Budapest vasútvonal, továbbá a Nagykánizsa – Székesfehérvár – Budapest vasút-vonal is.

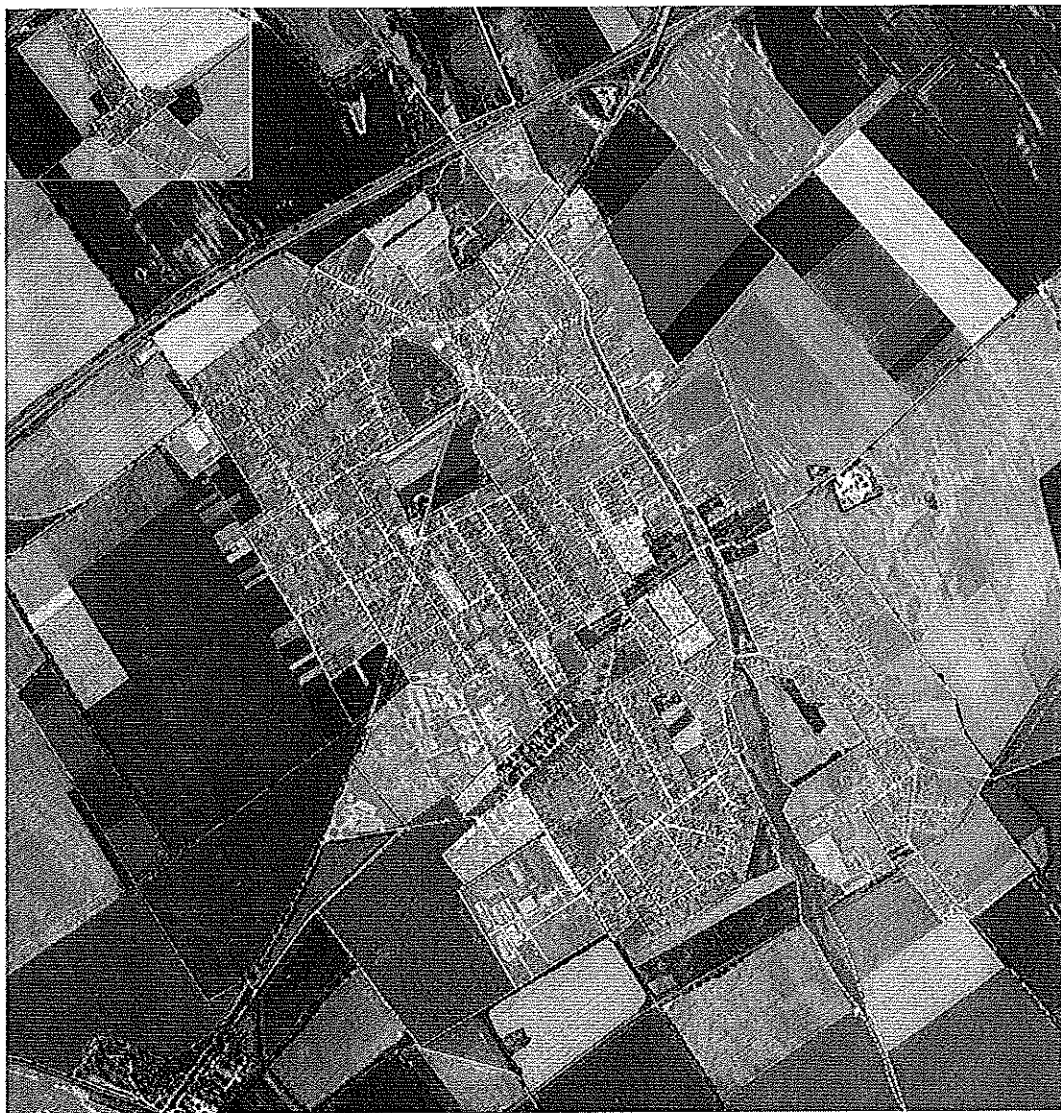
Az M7 autópálya és a Tapolca – Székesfehérvár – Budapest vasút nyomvonala alapvetően meghatározza a belterületi városrész határát. A belterület bővítése ezen nyomvonalakon túlra nem történt és a továbbiakban sem javasolt.

Területhasználát szempontjából meghatározó a közigazgatási terület középső részén keresztben álló közel szabályos téglalap alakú központi belterület, amely a település magját alkotja az ellátó funkciók többségével. A központi belterületől északnyugatra található a hulladékkezeléssel foglalkozó Vertikál Zrt. terület. A külterületen található lakott településrészt Kiscseripusztá és Nagycseripusztá, ahol a mezőgazdasági üzemi felhasználással vegyes lakófunkció jellemző. Továbbá lakott külterületi településrészt még Tekerespuszta és Polgárdi Ipartelep is. A közigazgatási terület többi részén a mezőgazdasági területek dominálnak, amiken itt-ott kisebb központosodás figyelhető meg majorok formájában.

e) Településkarakter: telekszerkezet és telekhasználat, beépítési mód és építettség

Polgárdi város belterületén öt eltérő településrész különböztethető meg, melyek mind telekmorfológiájuk, mind épületállományuk, mind kialakulásuk idejét tekintve eltérő sajátosságokat mutatnak.

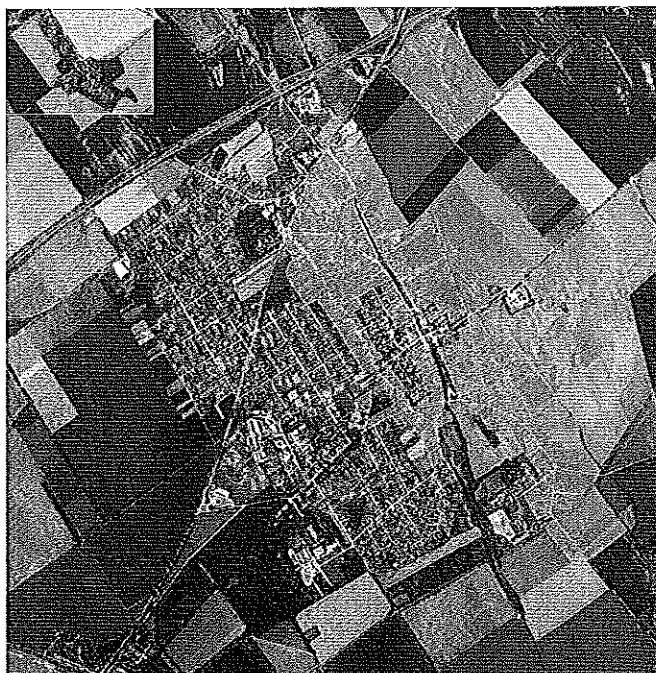
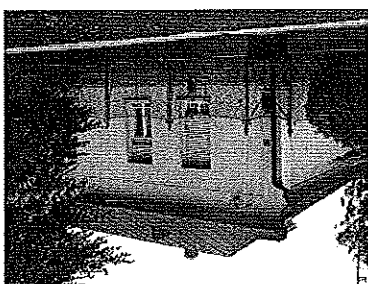
Áttekinthető térkép

Térképek forrása: Papp Linda, Nemcsák László

POLGÁRDI ÉPÍTÉSZETI KARAKTEREI

● TÖRTÉNETI KARAKTER

Polgárdi legérbí és egyben legmeghatározóbb része a Cinca-patak partja, amely köré organikus módon fejlődött a település központja. A Kossuth utca és a közte lévő zöldterület egy nagyon sajátos karaktert alkot. Az utcák és a telkek kialakulása szorosan összefügg a domborzati adottságokkal. Az utcák vonalvezetése egyedi, egymásba csatlakozásukat az idő és a szokás alakította, sajátos képet adva ezzel a településnek. A telkekre jellemző a keskeny és hosszú forma, amelyeken az oldalhatáron álló földszintes házak az utcáfronton helyezkednek el. A vízelvezetés árkokkal van megoldva, amely természetes határt jelent a gyalogos és a gépkocsi forgalom között. A legérbíben kialakult városrészi épületei egy organikus szövetet alkotnak. Az épületek kis előkerttel, vagy előkert nélkül, közvetlenül az utcáfrontra helyezett homlokzattal, oldalkerittel, így oldalirányú megközelítéssel épültek.

A régi korok tehetségesebb polgári épületein az utcai homlokzatain számos, 3 vagy 6 osztatú, kétszárnyú ablak található. A homlokzatok vakolatdísszel, parkánytagozattal készülnek, jellemző szimmetrikus tömegképzés, a szimmetria tengelyben gyakran kiemelkedő tető-traktus. A tetőgerinc vonala az utcával párhuzamos. A tömegek mögött védett belső udvar található.

Ahogy Magyarország különböző településein, Polgárdiban is jellemző volt a mezőgazdasági tevékenységhez ideális hosszú, keskeny telekalakítás. A házak tipikusan az utcához közel, oldalhatárra épültek, mögöttük hosszan hátranyúló gazdasági épületek soraköznek, kövélve a hosszú keskeny telek vonalát. A hagyományos falusias épületek tetőgerincének vonala a közterületre merőleges.

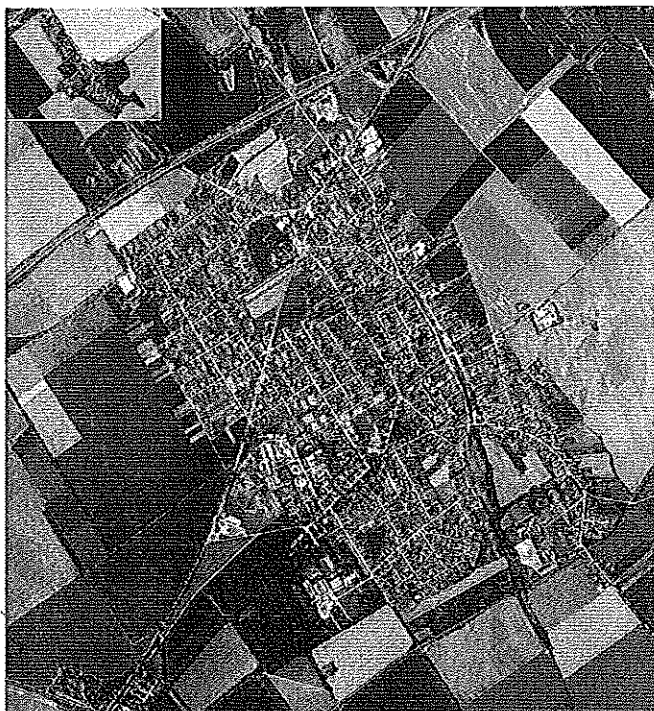
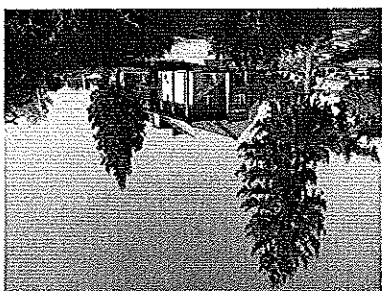
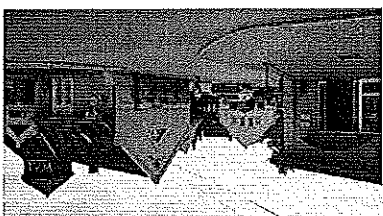
A házak első, lakórésze téglalap alapú, melyhez oldalsó kiugró traktus csatlakozik, ez többnyire a bejárat. Gyakori, hogy a bejárat oldaltraktus tornácban folytatódik. A házak oldalhatáron álló, általában egyalakásos lakóépületek, melyekhez hátrafele sorolt gazdasági épületek csatlakoznak. Az így kialakult épülettömeg hosszúka, keskeny, az udvar felé nyílik. Erdekesség, hogy nagyon sok ház utca felőli homlokzatán nincs ablak.

Ahogy Magyarország különböző településein, Polgárdiban is jellemző volt a mezőgazdasági tevékenységhez ideális hosszú, keskeny telekalakítás. A házak tipikusan az utcához közel, oldalhatárra épültek, mögöttük hosszan hátranyúló gazdasági épületek soraköznak, követve a hosszú keskeny telek vonalát.

A hagyományos falusias épületek tetőgerincének vonala a közterületre merőleges. A házak első, lakórésze téglalap alapú, melyhez oldalsó kiugró traktus csatlakozik, ez többnyire a bejárat. Gyakori, hogy a bejárat oldaltraktus tornácban folytatódik. A házak oldalhatáron álló, általában egyalakásos lakóépületek, melyekhez hátrafele sorolt gazdasági épületek csatlakoznak. Az így kialakult épülettömeg hosszúka, keskeny, az udvar felé nyílik. Erdekesség, hogy nagyon sok ház utca felőli homlokzatán nincs ablak. A házak többnyire földszintes, magastetes épületek. A közelimúlt évtizedekben több tetőtérbeépítéses és emeletes családi ház is épült.

POLGÁRDI ÉPÍTÉSZETI KAKAKTERE

● VÁROSKÖZPONTI KAKAKTER

A város magát alkotó épületek együttese stílusukban eltérnek egymástól, azonban mégis különálló karaktert adnak. A Polgármesteri Hivatal - Általános Iskola tengelye, beleértve a Deák Ferenc utcát sajátos képet mutat. Az épületek nagy része közintézmény vagy szolgáltatás, és az itt található lakóépületek is építészeti értéket. A tengelyen helyezkedik el továbbá a piac és. Ezen terület városképi szempontból kiemelt szerepet tölt be, ugyanis ez a város legátogatottabb része. Az épületek építészeti megformálása, anyaghasználata különböző.

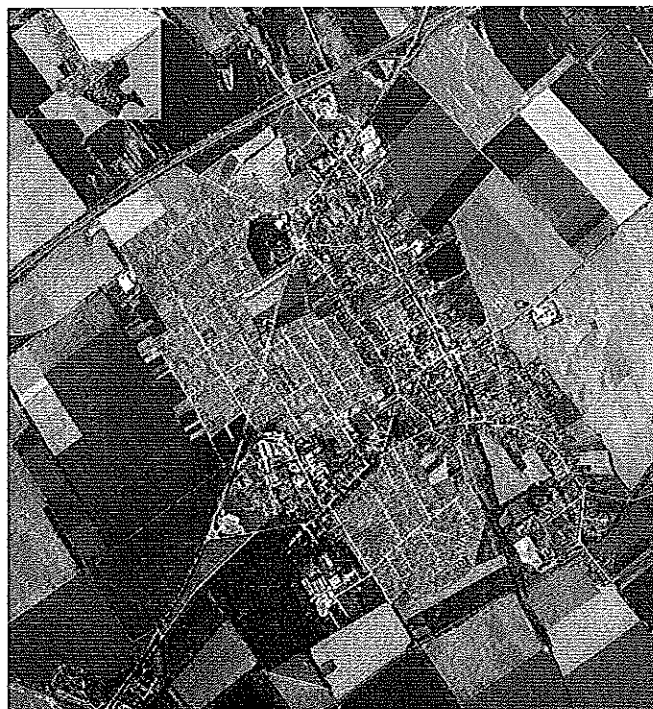
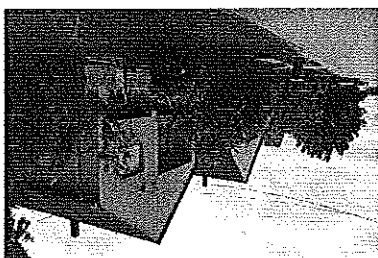
A város történeti részének súlypontjában kaptak helyet a település legfontosabb intézményei és az áruházak. Jellemzően szabadon álló épületek, jelentősebb méretű telkeken, előttük tágas közterekkel, több autó parkolására lehetőséget biztosító parkolókkal.

Alkár csak a település legtöbb jellemző épülete, az intézmények is magastűs épületek. A legtöbb intézmény történeti jellegű homlokzattal, vakolatdíszekkel és visszagóft színezéssel rendelkezik. A Városháza felújítását követően modern megjelenést kapott, tömegformálása a funkciójából eredően hangulatos, mérete a többi épülethez képest nagyobb.

Rendeltetésükből fakadóan az intézmények többnyire egy vagy kétemeletes épületek, a legtöbb tetőtér is beépítésre került.

POLGÁRDI ÉPÍTÉSZETI KARAKTEREI

● KERTVÁROSI KARAKTER

A XX. században tovább bővült Polgárdi lakóterülete északi és keleti irányba. Az akkor kiszabályozott területekre jellemző a szabályos téglalap alakú tömbök, így az azokat körülhatároló utcák is általában merőlegesen kapcsolódnak egymásba, egyenes szabályos utcaképet adva. A vízelvezetés ezen a területen is jellemzően árkokkal van megoldva. A telkek formája is más, mint a történeti városrészen. Rövidebb és szélesebb telkeket alakítottak ki, amelyeken az új építészeti igényeknek megfelelően sok helyen több szintes, sátor tetős családi házak jöttek létre. A házak általában oldalhatáron állnak, de több helyen megjelennek a szabadon álló beépítések is.

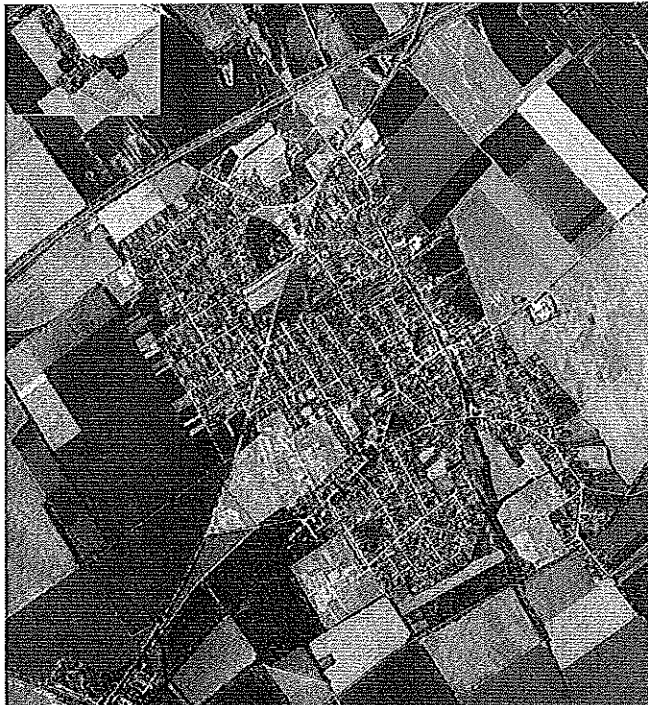
A kertvárosi részek építészetileg vegyes képet mutatnak. Ezen városrészeket tervezetten, szabályozás segítségével alakították ki, így a telkek kedvezőbb arányúak, többnyire téglalap alakúak. A szabadon és az oldalhatáron álló beépítés egyaránt jellemző.

A lakóépületek között megtalálhatók a Magyarországon tipikus sátor tetős kockaházak, az alacsony hajlásszögű földszintes családi házak, illetve az emeletes családi házak is.

Az épületek többnyire földszintes, magastetős házak, de az utóbbi évtizedekben sok tetőtérbeépítéses és emeletes családi ház is épült.

POLGÁRDI ÉPÍTÉSZETI KARAKTEREI

● IPARI KARAKTER

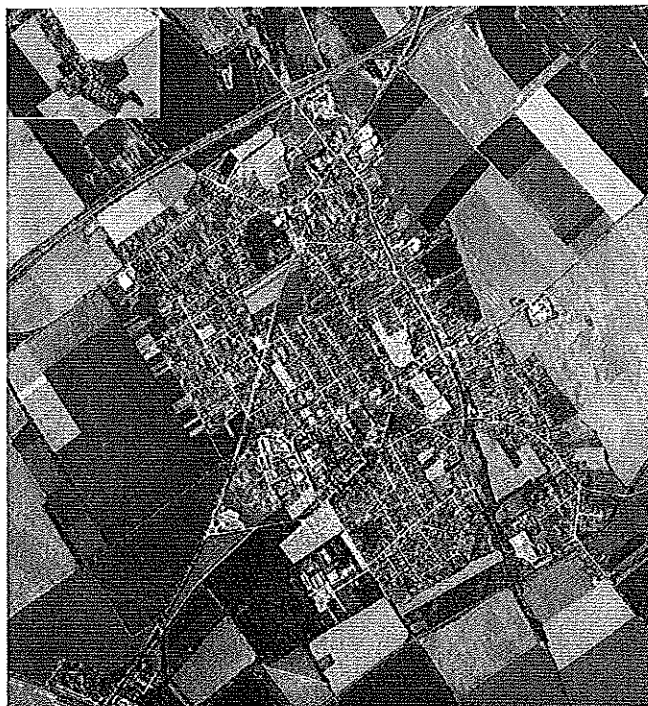
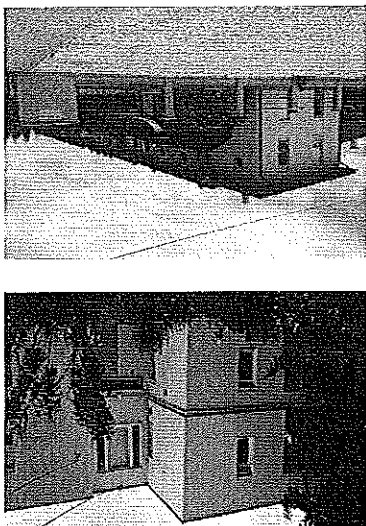

A város külső részén jelentős területet foglalnak el az iparterületek. Ezek nagy területigényük miatt a település szélére kerültek, mivel azonban nem volt kijelölve korábban ipari park, ezért szétcsórva, a település majdnem minden részén megtalálhatóak. Jelenlétük hasznos, azonban minőségükben változó képet festenek. Több esetben ékszerűen benyúlnak a városszövevénybe és mivel karakterükben merőben eltérnek a lakóövezetektől - mind telken belül elhelyezkedésükben mind pedig tömegformálásukban -, ezért sok helyen disszonáns képet fest a település. Ezen eltérések orvosására többek közt a tudatos növényalkalmazás átmenetet tud képezni.

Az ipari tevékenység minden esetben nagy területen zajlik, a telepítés és a telek kihasználása igazodik az ipari tevékenység sajátosságaihoz. A településképp szempontjából sem elhanyagolható az ipari épületek és környezetük megjelenése. Szabadon álló épületek, tágas elő, oldal és hátsó kertek jellemzők, többnyire nagy terjedelmű szilárd burkolatú területtel. Az ipari tevékenységtől független a tömegformálás funkcionális, az egyszerű megjelenésű csarnokok jellemzően traktus nélküli nagy tömegek. Mind szélességük, mind hosszúságuk jelentős, szintén a bennük zajló folyamatok függvénye.

A kiszolgáló épületek, illetve irodai részek általában földszintes és egyemeletes épületek, a csarnokok magas belmagasságúak, belső szintekkel rendelkeznek. Az ipari épületek funkcionális arányai miatt magasságuk töredéke az oldalhosszúnak, a legmagasabb pontjuk az homlokzaton, illetve ipari kémenyeken mérhető.

POLGÁRDI ÉPÍTÉSZETI KARAKTEREI
TELEPSZERŰ KARAKTER

Polgárdi településen kisebb-nagyobb lakótelepek is találhatóak. Ezek építészeti kialakításukat tekintve eltérnek egymástól, mégis mindegyikük zárványként jelenik meg a környező városzövetben, ugyanis egyszerre épületek és nem képezik a város szerves részét. Ezen épületegyüttesek közös karakteri jellegzetessége, hogy a zárványon belüli épületek egyformák és egy időben épültek. Önmagukban különálló képet alkotnak, így nem céljuk az igazodás vagy a bővülés, ezért karakterüket is önmagukban kell értelmeznünk.

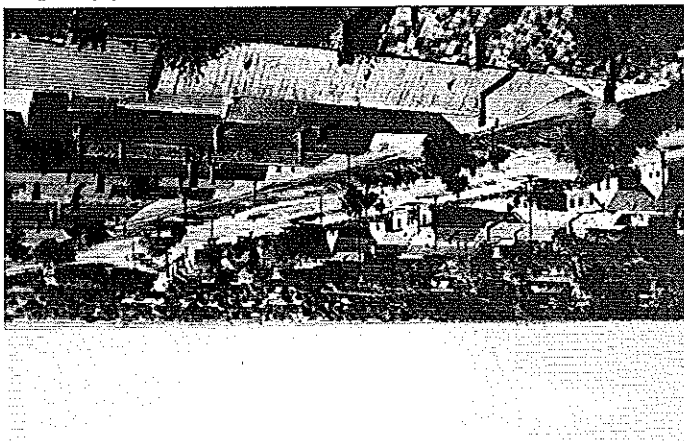
Konkrétan:

A telepszerűen épített téglaházakra jellemző, hogy több lakást alakítottak ki az épületekben. A házak fűrészfogas elrendezésű sorolása, zárt sorú és szabadon álló beépítéssel is találkozunk. Altalában nagyon egyszerű, egytraktusos épületek, néhol a homlokzati traktus kis mértékben előre ugrik.

A telepyszerű téglaházak többnyire lapostetős, egyemeletes épületek. Az újabb építésű épületek alacsony hajlásszögű tetőt kaptak, szintén egyemeletesek.

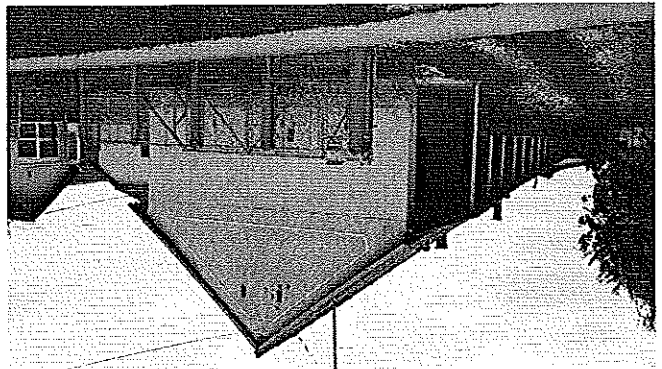
Bépitési jellemzők

A településen elsősorban találhatóak a 19. század végén, 20. század elején épített népi lakóházak egyenes záródású több fajúta kialakításban épített oszlopos tornácokkal. Az utcai homlokzatokon általában két ablak látható, a tornácajtó nem minden esetben volt jellemző a településen. Az utcai homlokzat oromfala vakolatdíszítéssel készült. A lakóházak mögött helyezkedtek, helyezkednek el többnyire a melléképületek, gazdasági épületek.

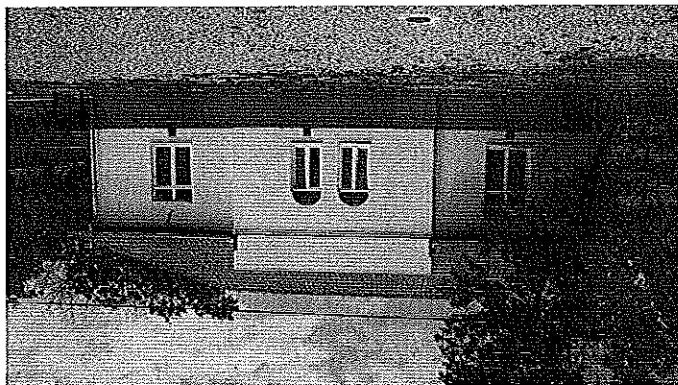
Kép: Látkép. Kép forrása: Polgárdi Könyvtár Polgárdi Anno képgyűjteménye.

A helyi népi építészeti sajátosságokat hordozó házak nagy részét átalakították napjainkra. A lakóépületek tömege, tetőgerincének tengelyiránya bővítés során több helyen változott, ezáltal L vagy T alaprajzú, illetve az utcával párhuzamos tengellyel kialakított épületek is találhatóak a településen. A lakótelkek hátsókerterei méretüktől függően kertként, gyümölcsösként, udvarként funkcionálnak.

Képek: Kossuth Lajos utca. Képek forrása: Zámbo Lilla

Jellegzetes épülettípusok még a történeti településrészen, a Cinca patak mellett futó Kossuth utca mentén lévő, az utcavonakával párhuzamos irányú nyeregvetős kialakítású épületek. Az utcai homlokzaton általában négy ablak található.

Kép: Kossuth Lajos utca. Kép forrása: Zambó Lilla

A kertvárosias és falusias jellegű lakóterületeken a keskenyebb telekméretek miatt az oldalhatáron álló beépítés a jellemző. A központi beltérületen szabadonálló helyenként zárt sorú. A kisvárosias lakóterületeken telpszerű a beépítés.

Kép forrása: Polgárdi Könyvtár képgyűjteménye

Az intézmények, nagyobb kereskedelmi létesítmények és az üzemi épületek esetén jellemző a szabadonálló beépítési mód.

A település nem rendelkezik magas épületekkel, jellemzően földszintes a beépítés. Ezeket kiegészítik a helyenként F+T és F+1 magas épületek. A legmagasabb házak F+4 szint magasan (lakótelepeken). A tetőidomok zömében magastetők, jellemző a '70-es években épült „kockaházaknál” a sátorvetős kialakítás. Lapostető szinte csak a lakótelepeken, illetve az intézményépületeknél jellemző.

f) Táj- és természetvédelem - Országos védelem

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület nincs a településen.

Nemzetközi természetvédelmi oltalom (Natura2000, UNESCO) alatt álló területek Polgárdi területén nincsenek. Nemzeti természetvédelmi oltalom alatt álló területek a településen nem lettek kijelölve.

Ökológiai hálózat

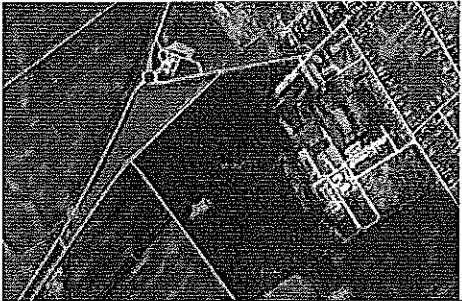
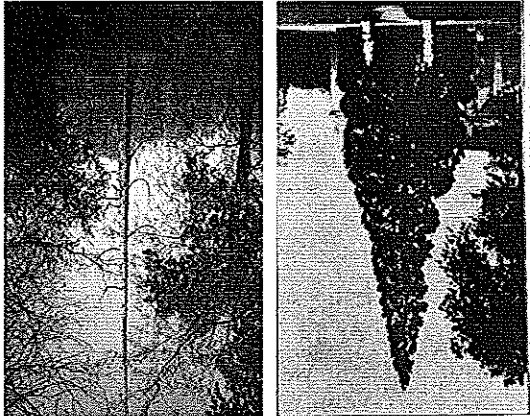
A Nemzeti Ökológiai Hálózat hálózat funkcionális elemei (magterületet, puffer övezet, öko- lógiai folyosó) közül az alábbiak megtalálhatók a település területén:

- Polgárdi esetében az M7 autópálya nyomvonalától D-re a Cinca-Csikgát patak mentén magterületet, valamint ökológiai folyosó került lehatárolásra.
- Magterületek nevezzük a hálózat foltszerű, tetszőleges kiterjedésű területeit, melyek ideális nagyság esetén a lehető legtöbb populációnak, illetve az ezekből felépülő életközössé- geknek az élőhelyei és genetikai rezerváriumai.

A magterületek közötti kapcsolatot a sávok, folytonos élőhelyek, vagy kisebb- nagyobb megszakításokkal jellemezhető élőhely-mozzairok, láncolatok, az úgynevezett ökológiai folyosók biztosítják. Ezek az élőhelyeket, élőhely komplexumokat kötik össze, egyben biztosítják a génáramlást az egymástól elszigetelt populációk között.

g) az örökségi értékek elemzése

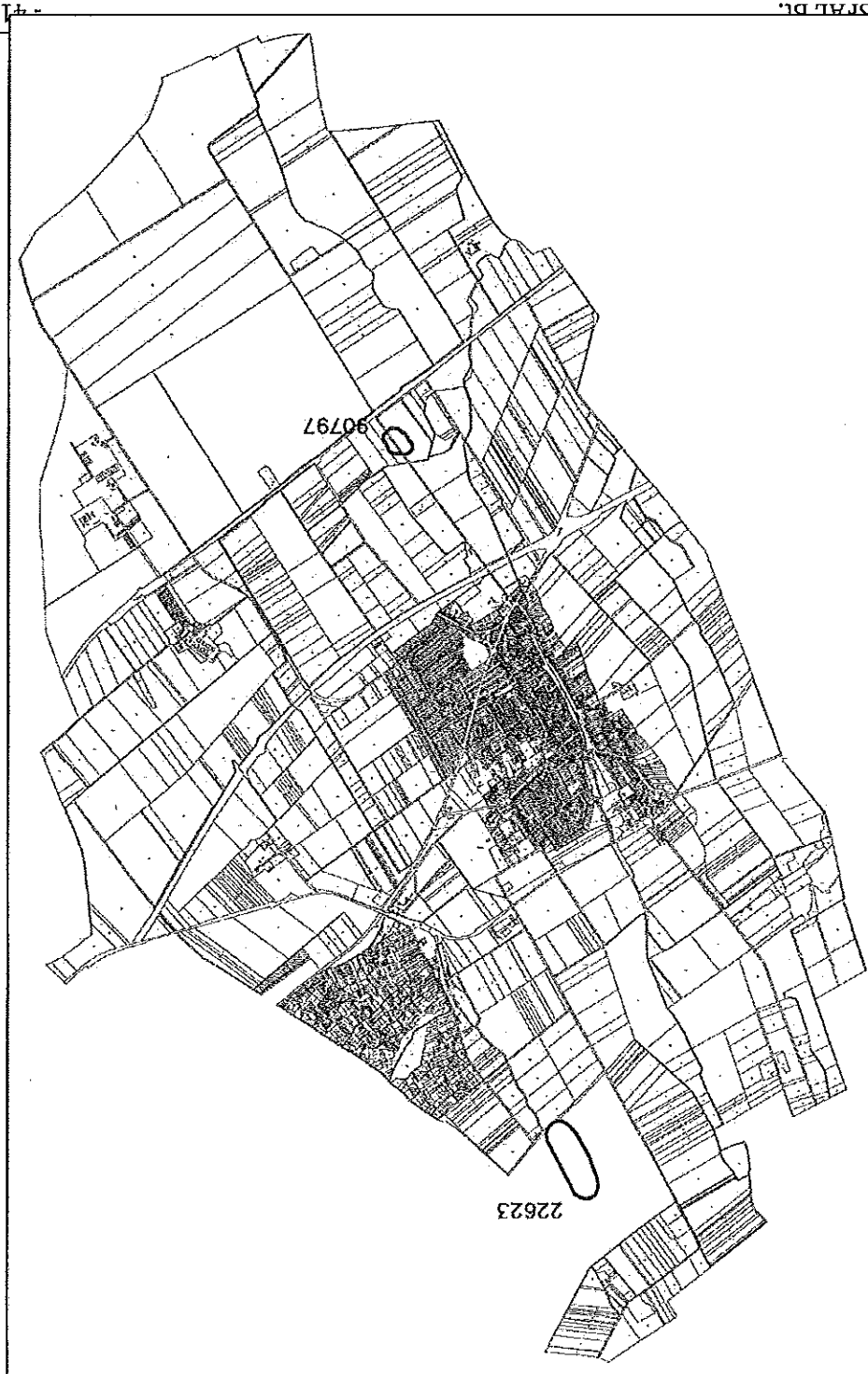
1.6.1.2. Helyi védelemre javasolt egyedi természeti értékek és helyi jelentőségű természetvédelmi terület határa: Bathyány kastélypark területe (02/5 hrsz.)

Név	Képek	Hrsz.	Javasolt védettség	helyi jelentőségű természetvédelmi terület	Helyi védelemre javasolt egyedi természeti érték
Bathyány kastélypark (arborétum) területe		02/5			
mammutfenyő (amelyet gróf István ültetett az 1830-as években, és sokan középszerűbb Európában tartották), ami napjainkra sajnos elpusztult, és csak elszáradt törzsének egy része látható.)					Képek forrása: Polgárdi Könyvtár Polgárdi Anno Képgyűjteménye

1.6.2. Az épített környezet védett értékei

1.6.2.2. Régészeti értékek

A 2017-ben a Miniszterelnökség Kulturális Örökségvédelemért Felelős Helyettes Államtitkárság közhiteles örökségvédelmi nyilvántartás közhiteles örökségvédelmi adatszolgáltatása alapján Polgárdi Város közigazgatási területén két (90797, 22623) azonosított régészeti lelőhely szerepel.

azonosító szám	település	név	védelem	hrsz
90797	Polgárdi	Cinca-Csikgál	szakmai	0234/1, 0229, 0228/4
22623	Szabadbattyán	MRT 11/22. lelőhely	szakmai	0131/9, 0131/8, 0131/11, 0131/10, 0130/4, 0131/15, 0131/14, 0131/12, 0131/13, 049, 0132/33

90797 - Polgárdi - Cinca-Csikgál lelőhely
Az optikai vezetékek fektetése során 2016-ban Sarkadi Gergely kisebb őskori településre utaló leletket figyelt meg.

22623 - Szabadbattyán - MRT 11/22. lelőhely
Az MRT Szekesfehérvári János kötetének készítése során Siklósi Gyula 1988-ban régészeti terepbejárás során őskori, római kori, Árpád-kori és késő középkori, településekre utaló leleteket gyűjtött. A lelőhely minimális mértékben átnyúlik Polgárdi területére is.

Polgárdi - Somlóhegy - Kőbánya (nincs nyilvántartva)
Fitz Jenő 1956-ban a Kőbánya területén, vagy környezetében, sajnos pontosan nem ismert területen egy általa 11-14. századra datált temető melléklet nélküli 19 sírját tárta fel.

1.6.2.2. Műemlékvédelem

A 2016-ban közhiteles örökségvédelmi adatszolgáltatás alapján - Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ - Polgárdi egy nyilvántartott műemlékkel és ennek ex-lege védett műemléki környezetével érintett: a Református templom és műemléki környezet.

Név	Törzsszám	Azonosító	Cím	Hrsz.	Védettség
Református templom	1735	3748	Kossuth u. 135.	1405	műemlék
Ref. templom ex-lege műemléki környezet	1735	22286		1409, 1404, 1408/1	műemléki környezet

Polgárdi területén nem található műemlékvédelem alatt álló történeti kert, temető vagy temetkezési, vagy nevezeti emlékhely.

A Református templom és közösség előtörténete:

A református eklézsia története a tizenötödik századig nyúlik vissza. A lelkipásztorok feljegyzései szerint az első prédikátor 1610-ben kezdte meg működését, s Czene István 35 esztendőn át szolgált; egy olyan korban, amikor a prédikátor pusztán jelenléte a település lakóinak megtartását segítette elő, személye olyan erőt jelentett, amely a hitéleten túl biztosította a lakosság szellemi arculatának alakulását is. Czene István lelkipásztor nevéhez kapcsolható az első, a település déli részén sövényből font és sárral tapasztott templom megépítése is. Nem bizonyítható egyértelműen, de feltehető, hogy a török kiűzését követő esztendőkből emeltek az első, szilárd építőanyagból, kőből épített templomot. A nyolc évtizedig álló, de többször megújított, sárból és vesszőből épített templom helyén felépített Isten háza bejáratát két oszlop díszítette, a templomot torony ékesítette. A főépület 1690-ben készült el, míg a torony építésének befejezése 15 esztendővel később.

Az 1690-es években épült templom a 19. század elejére a hívek befogadására már nem volt alkalmas, ezért a Cinca-patak középső szakaszának nyugati részén új templomot építettek. A méreteiben impozáns Isten háza négy éven át épült, beszentelésére 1807-ben került sor. Az új templom építésének legfőbb szorgalmazója Ketskéméti Zsigmond lelkipásztor volt, aki egy emberöltőn át szolgált a polgárdiakat, s 1821. április 21-én hunyt el. A református lelkészek 1882-ben épült. 2003. október 31-óta Ketskéméti Zsigmond Gyülekezetét és Vendégház nevet viseli.

Kép: Református lelkészek (régi képeslap részlet) Kép forrása: Polgárdi Könyvtár Polgárdi Anno képgyűjteménye

1.6.2.3. Helyi értékvédelem

A helyi szinten értékes épületek, építmények védelmét a településképi önkormányzati rendelethez kell biztosítani. A helyi védelemre javasolt építmények megőrzése, szakszerű felújítása, értéktörző korszerűsítése érdekében fontos lenne egy részletes, tudományos kutatáson alapuló értékkataszter elkészítése, a helyi értékvédelmi rendelet megalkotása és a finanszírozási, támogatási feltételek kidolgozása.

A viszonylag kisszámú védendő örökség méltó módon történő megőrzése alapuló integrált fejlesztések kidolgozása. Az értékkataszterben történő nyilvánartás mellett fontos ezen értékek megismeretése, a helyi közösség figyelmének felhívása. Különösen a kulturális értéket is hordozó emlékek esetében ezek megjelenése, a helyi médiában a történetükről, helyzetükről, funkciójukról publikációk megjelenítése, alkalmanként bemutatásuk a nagyközönség számára olyan lehetőségek, amelyek az örökség emlékeit az élő emlékezet részévé tudják tenni. Azoknak az emlékeknek van esélye a fennmaradásra, amelyek a közösség közös hagyományának részévé tudnak válni és nem csupán egy szűk szakmai réteg érdeklődése, hanem a helyi társadalom egészének konszenzusa alapján. Az önkormányzat saját hatáskörben elsősorban a tulajdonosok szemléletformálásában (pl.: a védettségek nem anyagi terhek, hanem támogatási, fejlesztési lehetőségek), valamint az elérhető pályázati forrásokhoz való hozzáférésben lehet támogató partner.

A település jellegzetes építészeti és településképi karakterének megőrzése és fenntartásának érdekében az alábbi építményeket javasolt helyi védelem alá helyezni:

Az alábbi épületek és területek, amelyek egyedi értéket képviselnek Polgárdiban többször javasolták már helyi védelemre (legutóbb a 2004-es Helyi Építési Szabályzatban – Polgárdi Önkormányzat Képviselő-testületnek 17/2004. (IV. 28.) önkormányzati rendelete – azonban erről külön rendelet nem született.

Az Örökségvédelmi Tanulmányhoz végzett kutatás alapján az alábbi művi értékeket javasolja helyi védelem alá vonni, amely elősegítené az örökségi értékekre alapuló integrált fejlesztéseket. Ezek célja már nem csupán az épített örökség jelen állapotában történő leegyszerűsített konzerválása, hanem azok mai kornak megfelelő szereppel történő ellátása. Mivel az épített kulturális örökségnek számos pozitív hatása van a város életét tekintve: turizmus, imázs teremtés, a lakosság identitásának megerősítése, egy-egy új funkció bekörülése) kiemelten fontos, hogy a védelem alá eső épületek megfelelően legyen hasznosítva és karbantartva, amelyhez alapvetően a város, a tulajdonosok és a lakosok összefogása szükséges.

Helvi védelem alatt álló épített értékek a Polgárdi város településképendék védelméről szóló 24/2017. (XII.20.) rendelet szerint:

SORSZÁM	MEGNEVEZÉS	HRSZ.	CÍM	ÉRTÉKE
2.	Általános Iskola (II. számú zárdaépület) Battfány vadászkastély (Polgárdi Ipartelep)	1435/3	Kossuth Lajos utca 185.	Az épület tömege, homlokzatai, nyílászárói helyreállítandók.
3.	Battfány vadászkastély (Polgárdi Ipartelep)	034/26, 034/27	Polgárdi Ipartelep	Az épület egésze.
4.	Gróf Battfány Lajos szobra (Városháza előtt)	425/1	Battfány utca 132.	Az egészalakos szobor és talapzata.

Helvi védelemre elsődlegesen javasolt épített értékek:

SORSZÁM	MEGNEVEZÉS	HRSZ.	CÍM	ÉRTÉKE
5.	Református parókia	1404	Kossuth Lajos utca 135.	Az épület egésze.
6.	Római katolikus templom	1427/2	Kossuth Lajos utca 175-177.	Az épület egésze, valamint az oltárkép.
7.	Római katolikus plébánia	1427/2	Kossuth Lajos utca 175-177.	Az épület tömege, homlokzata, és környezete.
8.	I. világháborús emlékmű	1469	Polgárdi, Kossuth utca	A szobor a talapzattal és a márványtáblákkal együtt.
9.	Battfány Lajos 1848-1949-es emlékmű	1472	Battfány liget	Az emlékmű az emléktáblákkal együtt.
10.	Közösségi ház	1241	Kossuth Lajos utca 76.	Az épület tömege, utcai homlokzata.
11.	Vasútállomás	1599	Vasút utca	Az épület tömege, homlokzata helyreállítandó.
12.	Újlet volt Központi Áruház	1295/1	Kossuth Lajos utca 92.	Az épület tömege, utcai homlokzata.
13.	Lakóépület	1275	Deák Ferenc utca 12.	Az épület tömege, utcai homlokzata
14.	Lakóépület	1352	Kossuth Lajos utca 46.	Az épület részletei, maga az épület egésze nem.
15.	Lakóépület	1352	Kossuth Lajos utca 49.	Az épület tömege, utcai homlokzata, ablakai

Helyi védelemre elsődlegesen javasolt épített értékek:

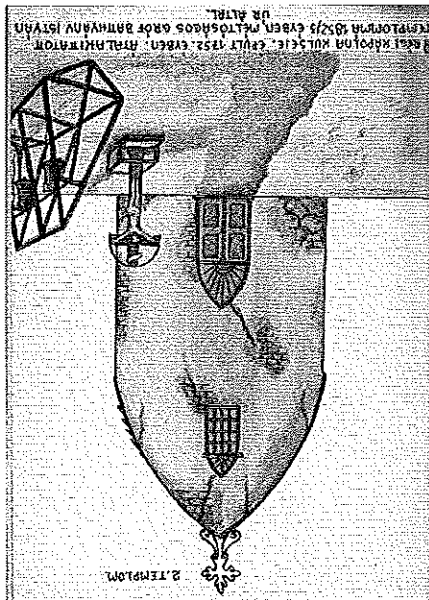
16.	Lakóépület	1211	Kossuth Lajos utca 52.	Az épület tömege, utcai homlokzata
17.	Lakóépület	1358	Kossuth Lajos utca 61.	Az épület tömege
18.	Lakóépület	1428	Vörösmarty utca 2.	Az épület tömege
19.	Lakóépület	1519	Vörösmarty utca 61.	Az épület tömege, utcai homlokzata
20.	Lakóépület	1358	Kossuth Lajos utca 61.	Az épület tömege

A mellékletben lévő adatlapokon feltüntetésre kerültek a helyi védelemre javasolt épületekkel, építményekkel kapcsolatos fellelhető azonosítási adatok és elemzésük.

A Római Katolikus templom és plébánia előtörténete

Polgárdi első templomáról 1458-ból vannak írásos emlékek. A plébánia templomot Szent János evangélista tiszteletére építettek- egyik oltárát pedig a Szent Szűz tiszteletére szentelték külön rectorral.

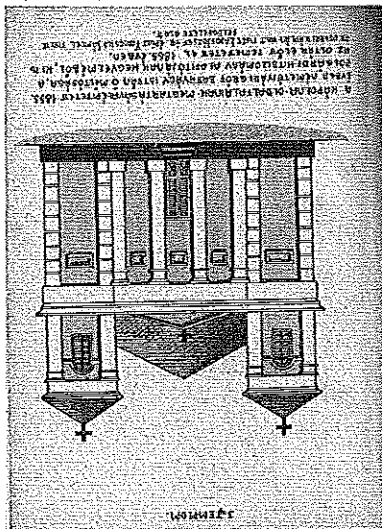
A második, „kis” templom kőből épült. Bíró Márton megyéspüspök 1753. évi fülei Puncta Praeiminaria par. Füle szerint a kis templom, helyesebben kápolna megáldását Bozsóthi Péter palotai esperes végezte el. Titulusa: Epighania Dmini.

Kép: Második templom. Kép forrása:

http://www.polgardi.hu/content.php?id=63&cid=polgardi_roman_katolikus_egyhazakozsag

A kis templom, illetve kápolna csak szentélye akart lenni egy későbbi nagy templomnak, az idők viszonyosságai és a körülmények miatt 1852-ig változatlanul eredeti alakjában maradt, bár a hívek lélekszáma erősen szaporodott és az 1799-évi fülei Canonica Visitatio már sürgeti a nagyítást – elismerve egyébként, hogy a templom jó korban van és tiszta. Az 1799 évi fülei Canonica Visitatio továbbá, hogy a templom titulusa megváltozott: új titulusa: Szűz Mária mennybemenetele. Ennek magyarázatát a plébánia történet adja. Az első plébános Feld Antal 1863-ban megkezdte a plébánia történetét, bevezetés képen adatokat közöl a múltból. Megemlíti, hogy Batthyány családban elő hagyomány szerint a szóban levő kis templomnak oltárképét „ Batthyány püspök” adományozta- nem mondja azonban meg, hogy Batthyány József későbbi bíboros és prímás, vagy Batthyány Ignác püspök volt-e az ajándékozó. A titulus megváltoztatásának idejét tekintve, Batthyány József esztergomi bíboros érseket kell a kép ajándékozójának tekinteni. Az ajándékozott oltárkép Szűz Mária mennybemeneteletét ábrázolta: így lett a templom titulusa is az Assumptio. A szabadságharcot követően, miután újból megkezdődött az istentisztelet a kis templomban, 1852-ben gr. Batthyány István új templom építést határozta el.

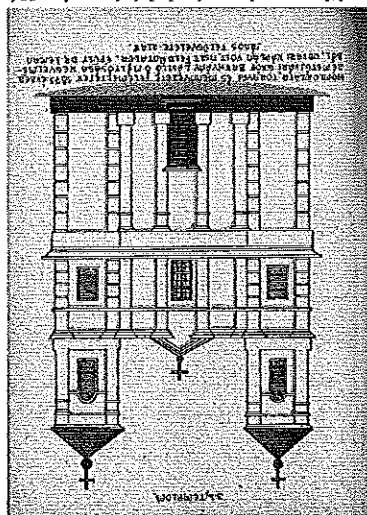

Kép: Harmadik templom. Kép forrása:

http://www.polgardi.hu/content.php?sid=63&clm=polgardi_roman_katolikus_egyhazkozseg

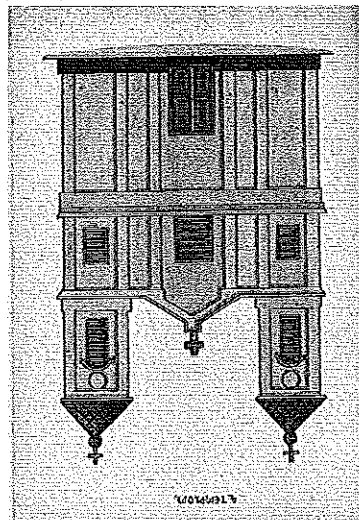
1853. év tavaszán kezdődött az építés, és ugyanez év augusztus közepére el is készült az új templom, amit Farkas Imre megyéspüspök szentelt fel. Az Altare Portatile-be szent Modestus és Modestina vértanúk ereklyéit helyezte el. A második kis templom repedezett boltozatát lebontották, két öllel alacsonyabbra szállították és ezen átalakítással az új, harmadik templom szentélyét képezte 1927-ig. Az új harmadik templom oltárképét a grófi családnál lévő Endrész Antal rajztanár festette. A kép Szent István királyt ábrázolja, amint felajánlja koronáját a Boldogságos Szűz Máriának, ami utalt a templom új titulusára: Szent István király templom. A kép kiemelt művészeti érték, ami ma is az átalakított negyedik templom oltárképét képezi.

Kép: Harmadik templom átalakítás után. Kép forrása: http://www.polgardi.hu/content.php?sid=63&cim=polgardi_roman_katolikus_egyhazkozseg

A harmadik templom 1873-ban átalakításra esett keresztül, melynek során a mennyezetet és a tornyokat magasztották.

1873-tól 1927-ig az apró helyreállításokon kívül a harmadik templom lényeges változáson nem esett át. 1929-ben a templom épületét azonban sürgősen javítani kellett. A hívek sürgetésére a kegyuri család elrendelte a templom renoválását. A renoválás munkálatait használták fel a hívek arra, hogy a templomot megnagyobbítsák. A negyedik, nagyobbított templomot Shoy Lajos megéspüspök benediktálta 1930 Pünkösd hétfőjén. 1937-ben a templomot Aradi Ignác, akkor c. esperes, polgárdi plébános saját költségén festette ki, és a hívek pedig a háromhétig tartó festési munkálatok alatt a munkásokat elismerték. A templom festés tervét Funschler Mórícz készítette, ő végezte a kivitelezést is, kivéve a mennyezet két nagy figurális képét, melyeket mezőkövesdi Takács Imre festett.

Kép: Harmadik templom átalakítás után. Kép forrása:

http://www.polgardi.hu/content.php?sid=63&cim=polgardi_roman_katolikus_egyhazkozseg

A Római Katolikus Plébánia története

Polgárdi plébánia területének tulajdonosa részé 1863-ig a fülei plébániához tartozott, annak ellenére, hogy a katolikus hívek száma mindig több volt mint Fülen. A fülei plébános csupán minden harmadik vasárnap járt ki misézni Polgárdira. A grófi család 1781-ben kastélyában családi kápolnát állíttatott fel és udvari káplánságot szervezett. A kastélykápolnát Szabó János székesszékhervár-felsővárosi esperes plébános szentelte fel. Az oltárkép a szentcsaládot ábrázolta. A kegyűri család megegyezett, hogy a polgárdi hívek azon a vasárnapon, mikor a fülei plébános nem jön Polgárdira misézni, a kastély nyílvános jelleget kapolnájában hallgathassanak szentmisét. 1852-től, a harmadik templom megépítésétől kezdve a kegyűri család úgy rendelkezett, hogy udvari káplánja mindazon vasár és ünnepnapon, amikor a fülei plébános nem jött misézni Polgárdiba, a kis templomban misézzen a hívek számára. A templom építésével az önálló gondolata mind erősebb lett Polgárdin. Szabó János a fülei plébános halála alkalmával az üresedés ideje alatt úgy a hívek, mint a kegyűri kérésrel fordultak a főpásztorhoz, hogy Polgárdit tegye önálló lelkeszséggé. A főpásztor 1863-ban kuráciává nyilvánította Polgárdit oly képen, hogy a lelkeszs egyben udvari káplán is volt. A lelkeszs advent idejét kivéve hétköznap a kastélykápolnában misézett, vasárnap és ünnepnapokon pedig a templomban. A lelkeszség megalapítását gyorsan követte a plébániai rangra emelése, amit Pauer János megyéspüspök 1886-ban okmányával erősített meg.

1.8. Területhasználat és területi állapot a kulturális örökség összefüggésrendszerében

Polgárdi jelenlegi településszerkezete elsősorban a közlekedési hálózatban betöltött szerepéből és a mindig meghatározó mezőgazdasági területhasználatból adódik. A történelmi városomag a Cinca patak mentén alakult ki, majd a későbbiekben kialakított tömbökkel keleti irányba nőtt a város területe. Területhasználat szempontjából a belterület többsége lakóterület, a település magát a városközpont alkotja az ellátó funkciók többségével. A külterületen a meghatározó rész mezőgazdasági terület, de több lakófunkcióval is rendelkező településrés is található. Polgárdi épületállománya vegyes képet mutat. Jellemzően családi házas beépítésű, de emellett több lakótelep is található a városban többszintes társasházakkal. Emellett középületek és gazdasági telephelyek építményei jellemzőek. A város egyetlen műemlék épülete a református templom. A helyi védelemre javasolt épületek és építmények zömével a történeti településmagban találhatók.

1.8.1. Régészeti lelőhelyek, régészeti örökség

Polgárdi területén ismert régészeti lelőhely a Cinca-Csikgát azonosító száma 90797, érintett helyrajzi számok 0234/1, 0229, 0228/4, valamint a települést érintő Szabaddatnyán MRT 11/22. lelőhely. A régészeti lelőhelyek kultúrtérleten találhatók, ezért azok állapotát az intenzív mezőgazdasági művelés okozta polgáratások határozzák meg. Az intenzív mezőgazdasági módok miatt rendkívül nehéz a lelőhelyek pontos kiterjedését és sokszor azok jellegét meghatározni. A településrendezés eszközeinek meghatározása során a lelőhely állapotának megőrzésére, azok szükségletlen bolygatásának elkerülésére kell törekedni. A fontosabb értékek kezelésének és hasznosításának hosszútávon történő biztosítását szem előtt kell tartani. A település területén eddig csak elenyésző számú régészeti lelőhely vált ismertté, ugyanakkor a fekvése és a szomszédos területeken előkerült jelentős lelet került elő, ezért itt is számos eddig nem ismert régészeti lelőhely későbbi leökrülésével kell számolni a további fejlesztési szándékok során. Ezt figyelembe kell venni a későbbi fejlesztések során, hiszen ez előre meg nem határozható veszélyeket róhat mind a beruházók, mind a régészeti örökség számára. Emiatt is sürgető lenne a település teljes területén egy komplex régészeti terepbejárás alapján kutató elvégzését.

1.8.2. Táj- és természetvédelem, természeti értékek

Tájképvédelmi szempontból nincs kiemelten kezelendő terület a településen. Továbbá nincsenek nemzetközi természetvédelmi oltalom (Natura2000, UNESCO) alatt álló területek Polgárdi területén.

A Nemzeti Ökológiai Hálózat hálózati funkcionális elemei (magterület, puffert övezet, ökológiai folyosó) közül Polgárdi esetében a Cinca-Csikgát patak mentén magterület, valamint ökológiai folyosó került lehatárolásra. A Cinca patak Polgárdi tájszerkezetének meghatározó eleme. A települést átszelő patak tájképi és ökológiai szempontból Polgárdi kiemelkedően értékes része. A patak és közvetlen környékének védelme és fenntartása elengedhetetlen. A Cinca patak további városi és közösségi fejlesztések útjára is képezhető.

További természeti értékek a polgárdi köfőltőben – a hazánkat valaha börtő beltenger lerakódott üledékeiből kialakult Szár-hegy barlangjában – feltárt a ősmadar-maradványokat, amelyek egyedülállóak a Kárpát-medencében. Az ötmillió éves megkövesedett csontmaradványok bizonyos fajok esetében világviszonylatban az eddigi legfrébbi előfordulásnak bizonyultak. Ezek a leletek a madárvilág törzsfelróddésének tudományára is hatással voltak.

Hejly jelentőségtől természetvédelmi terület a volt Batthyány kastélypark területé, egyedi természeti értékek pedig a mammutfőnyő kőszáradt törzse.

A fejlesztési irányok több ponton is kifejezik az örökségi értékek megőrzése iránti elköteleződést. Az alábbiakban a koncepciónak, majd az arra épülő TSZT és HESZ tervezetnek a régészeti, a táji és természeti és az épített örökségi értékekre gyakorolt várható hatásainak elemzése a fejlesztési irányok mentén haladva történik.

A településfejlesztési koncepció a város fejlődésének irányait határozza meg általánosságban. A város népességére, gazdaságára, táji és épített környezetére vonatkozóan határoz meg iránymutatást.

Polgárdi jó komfortérzetet biztosító életminőséget, fenntartható, egészséges környezetet nyújt lakosai számára, a javuló foglalkoztatás elérése érdekében pedig a helyi és a betelepülő vállalkozások számára vállalkozóbarát feltételeket teremt.

A város korábban megvalósított fejlesztéseivel fontos szempont volt a város örökségének megőrzése, történelmi hagyományainak tiszteletben tartása, a város karakterének erősítése.

2. Változtatási szándékok

A város a fejlesztések, beruházások esetén alapelvként kezeli a jellegzetes, értékes táji-, természeti környezet és az ahhoz illeszkedően kialakult településszerkezet megőrzését, a településkép értékeinek megőrzését és az ezen adottságok iránti alázattal történő mértékartó, minőségi fejlesztést helyezi előtérbe.

A fejlesztések esetében megfogalmazott cél, hogy azok mind a helyi lakosok, mind az odalátogató vendégek és turisták elvárásait szolgálják.

Polgárdi átfogó fejlesztési céljai:

- *A stagnáló gazdaság fellendítése, munkahelyteremtés*
- *A város differenciált településfejlesztéssel (kiszárvosias, falusias) harmonizáló környezet fenntartható fejlesztése.*

Turizmusfejlesztés tekintetében a táji- és természeti környezet adottságaira és az épített környezet meglévő és fejlesztendő értékeire alapozó komplex turisztikai akcióprogram megvalósítása a cél. Jó lehetőség rejlik a természeti környezet nyújtotta lehetőségek kiaknázásában (természetjáró turizmus, madár- megfigyelés, a kerékpárturizmus, Cinca-sétány kialakítása, római kori ásatások helyszíneinek látogathatóvá tétele, bemutatható hely jelleggel „Seuso-Villa” létrehozása).

a) településhálózati és tájhasználati változás,

A településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott célok Polgárdi Fejér Megyei belüli településhálózati pozícióját, helyzetét erősíteni kívánják. Kedvező adottságát felhasználva, hogy Székesfehérvár - Balaton közlekedési tengely súlypontjában helyezkedik el, ezzel kapcsolati lehetőségei több irányba is erősíthetők. A város közöttön történő megközelíthetősége az autópálya közelsége okán igen jó. Közvetlen kapcsolat ma is jönnek monható a környező településekkel - Kőszárhegy, Enying, Lepsény. A egyesüléshely - Székesfehérvár - a 7 sz. úton könnyen elérhető.

A koncepció a tájhasználatban változást keveset fogalmaz meg. A városvezetés célja, hogy a település tájszerkezetében a hagyományos tájhasználati formák és ezzel összefüggésben a természeti értékek megőrzése mind a természetvédelmi oltalom alatt álló területeken, mind azokon kívül megmaradjon.

A külterület legnagyobb részét nagyüzemi módszerekkel művelt szántóként használik, és ebben változás előreláthatóan nem lesz, mivel az itt található termőföldek igen jó minőségűnek számítanak.

Új lakóterületek kialakítását a koncepció nem irányozza elő.

Az autópályához vezető út mellett külterületi gazdasági terület, ipari park kerüli majd kijelölésre, mely felkészenél fogva ideális helyszín lesz logisztikai központ létesítésére. Ennek lehet alapja a helyben megtermelt mezőgazdasági terményeket feldolgozó és tároló raktárbázis kiépítése.

b) településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás,

A fejlesztések nyomán a város településszerkezete nem változik meg. A ma is megévő kedvező adottságokat kívánják erősíteni, a várost átszelő Cinca-patakot kísérő zöld folyosót, a Batthyány utcát, mely ma is vásárló utca. Ehhez szükséges a kiskereskedelmi hálózat bővítése, színesítése.

A területhasználatban és a telekszerkezetben már ma is jelentős változás, hogy a hosszú telkeket nem kívánják "hátúti" mazgázdasági célra használni. Ez a tendencia várhatóan erősödni fog, a hosszú telkek megosztásával városiasabb karakterű új beépítések jöhetnek létre.

A városias jelleg erősítése elsősorban a város központi településmagját érinti. Polgárdi városias jellegének erősítése érdekében még számos funkcióval bővíthető a terület. Ide tartozik a közterületek fejlesztése rekreációs funkciók, tállakozási pontok, közösségi terek létrehozása révén, amihez természetsszerűleg bele tartozik a zöldfelületek minőségi fejlesztése is.

A városközponti Deák Ferenc utcában jól átlátható térsor létrehozásával központi sétálóutca kialakítására van lehetőség, mely biztonságos és nyugodt gyalogoskörnyezetet biztosíthat a helyi lakosok és az ide látogatók részére. A fától falig kiépülő burkolat meghatározza az utcaképet, erősen közvetítve a gyalogos-leptéket. Elegáns és otthonos fő utca alakulhat ki, amely részletekben és anyaghasználatában a mai igényeket kielégíti.

c) infrastrukturális változás,

A város utcahálózataiban jelentős fejlesztést nem irányoz elő a koncepció. A helyi utahálózat fejlesztése annak felújításaiból, komfortosabbá tételéből áll. A közterület fejlesztések egyik fontos eleme a parkolási problémák megoldása, amely azonban nem okozhatja a közösségi- és zöldterületek csökkensését, örökségi értékek környezetben azok látványa, kényelmes gyalogos megközelítése prioritást élvez.

Nagy lehetőség rejlik Polgárdi keréparos infrastruktúrájának fejlesztésében, mely kültérútlelen elsősorban önálló kerékpárútként, míg beltérútlelen forgalomtechnikai megoldásokként jelenik meg.

További kedvező változás várható a közútvézetékek tekintetében, ha lassú folyamattal ugyan, de a légvézetékek helyett a földbe helyezett vézetékek alkalmazásával humánusabb utcaép érhető el.

d) népesség, életmód, társadalom, kultúra változása,

A koncepció számottevő népességnövekedéssel nem számol. A város vézetésének célja a lakosság megtartása, hogy Polgárdi ne váljon Székeférvár alvó agglomerációs településévé. Ehhez két meghatározó célt kell következtessen megvalósítani, helyben versenyképes munkahelyeket kell létrehozni, és a városban elérhető, zöld, átlátható biztonságos környezetet kell teremteni.

4. A régészeti örökség védelmével kapcsolatos feladatok, költségek

A) Nyilvántartott régészeti lelőhely esetében

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Köt.) 11§-a alapján a nyilvántartott régészeti lelőhelyek a törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak. Erre való tekintettel a településfejlesztés során a megvalósítandó, földmunkával járó beruházásokat az alábbi jogszabályok figyelembevételével kell tervezni.

A nyilvántartott régészeti lelőhelyeken megvalósuló tevékenység, építmény, létesítmény engedélyezésére irányuló hatósági eljárásokban a a régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 496/2016. (XII.28) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Korm. rendelet) foglaltak szerint kell eljárni.

A Korm. rendelet 5.§ (1) bekezdésének értelmében nyilvántartott régészeti lelőhelyen állapotrómálással járó tevékenység csak a szakhatóság engedéllyel végezhető.

Az Köt. 19. § (1) bekezdése szerint a földmunkával járó fejlesztésekkel, beruházásokkal (beleértve az erdőtelepítést és erdőirtást) a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket jogszabályban meghatározott esetekben és módon el kell kerülni. Amennyiben ez nem megvalósítható, a nyilvántartott régészeti lelőhelynek a beruházással kapcsolatos földmunkával érintett részén az örökségvédelmi hatóság által előírtak szerint kell eljárni (régészeti megfigyelés, próba, és teljes felület).

Régészeti megfigyelés

A Köt. 22. § (3) bekezdés a) pontja értelmében, régészeti megfigyelést kell előírni, ha a tervezett tevékenység nem vagy csak csekély mértékben érinti a nyilvántartott régészeti lelőhelyet és a régészeti örökség elemét; ha a régészeti örökség elemeinek előfordulása szórvaanyos; ha a beruházással kapcsolatos földmunka mélysége nem éri el a régészeti örökségi elemek jelentkező szintjét; ha a nyilvántartott régészeti lelőhely beruházással érintett területét korábban földmunkával bolygatták, illetve ha a beruházás műszaki jellege miatt a régészeti feladatellátás más módon nem végezhető el. A földmunkák közben végzendő régészeti megfigyelés (Köt. 7.§ 36. pont) célja a beruházás földmunkájának régész által a helyszínen történő folyamatos figyelemmel kísérése, szükség esetén a régészeti bontómunka elvégzése és dokumentálása.

Próbafeltárás

A Köv. 22. § (3) bekezdés b) pontja szerint próbafeltárást lehet előírni, ha előzetes régészeti dokumentáció nem áll rendelkezésre, vagy annak készítéséhez jogszabályban meghatározottak szerint nem végeznek próbafeltárást, továbbá földkiemeléssel nem járó alapozási technikával tervezett beruházás valósul meg, illetve a nyilvántartott régészeti lelőhely jellege, intenzitása, térbeli kiterjedése vagy rétegsora nem ismert.

Teljes felületes feltárás

A Köv. 22.§ (3) bekezdésének c) pontja alapján teljes felületes feltárás írható elő, amennyiben a beruházással érintett lelőhely vagy lelőhelyrész hazánk múltjának kiemelkedő fontosságú forrása, illetve ha a beruházás történeti városmag területén valósul meg, továbbá – a Köv. 22.§ (3) bekezdésének d) pontja szerint – ha a feltárás a tudományos ismereteket várhatóan jelentős új eredményekkel gazdagítja. A hatóság a Köv. 22.§ (4) bekezdése alapján a régészeti feladatokat a lelőhely különböző részei vonatkozásában eltérően is meghatározhatja.

A régészeti szakfeladatok elvégzésére jogosult intézményről a Köv. 20.§ (4) bekezdés és a Köv. 22.§ (5) bekezdésének b) pontja rendelkezik. A megelőző feltárássra jogosult szerv és a beruházó közötti szerződészkötést a Köv. 22.§ (10) bekezdés írja elő.

A beruházó költségviselését a Köv. 19.§ (3) bekezdése írja elő. A Köv. 19.§ (4) bekezdés értelmében a régészeti feladatellátás hatósági ár alapján végezhető. A hatósági árakat a Korm. rendelet 5. melléklete tartalmazza.

A Köv. 22.§ (2) bekezdése szerint a földmunkával járó beruházások előkészítése során előzetes régészeti dokumentáció (a továbbiakban: ERD) készíthető, különösen a földterület-kiválasztáshoz és nyomvonal-kijelöléshez; nem nagyberuházás esetén a beruházó az ERD készítésével feltárássra jogosult intézményt bízhat meg.

A régészeti feltárások költségét, a mentő feltárások kivételével annak kell fedezni, akinek érdekében a feltárás szükségessé vált (Köv.19. § (3), 22-23. §). A Köv. 23/F.§ szabályozza a nagyberuházásokhoz kapcsolódó megelőző feltárások régészeti feladatellátás idő- és költséghatárát.

A régészeti szakfeladatok elvégzésére jogosult intézményről a Köv. 20. § (4) bekezdés és a Köv. 22. § (5) bekezdésének b) pontja rendelkezik. A szükséges feltárások rendjét a Korm. rendelet 11-18 §-a határozza meg. A megelőző feltárássra a feltárássra jogosult szerv és a beruházó közötti szerződészkötést a Köv. 22. § (10) bekezdése, a beruházó költségviselését a Köv. 19. § (3) és (4) bekezdése írja elő és szabályozza.

Nagyberuházásokkal (beruházási költség nagyobb 500 eFt.) összefüggő régészeti feltárások esetében a Korm. rendelete 19-25 §-a alapján kell eljárni.

B) Váratlanul előkerülő régészeti emlékek esetében az alábbiak szerint kell eljárni.

Valamennyi, a régészeti feltárás esetén kívül előkerült régészeti emlék, ill. lelet esetében is törekedni kell a régészeti örökség elemeinek helyszíni megőrzésére a Köv. 24. § (1) bekezdése szerint. Ha bármilyen tevékenység során régészeti feltárás nélkül régészeti emlék, vagy lelet kerül elő, a felfedező (a munká felelős vezetője) a Köv. 24. § (2) bekezdés értelmében köteles a tevékenységet azonnal abbahagyni és a feltárára jogosult szervnek azt haladéktalanul bejelenteni, a tevékenységet a hatóság intézkedésének kezhezvételéig szüneteltetni, a helyszín és a lelet őrzéséről - a felelős őrzés szabályai szerint - a hatóság intézkedéséig gondoskodni.

A régészeti lelőhelyek megőrzését, megsemmisítését, gondatlan kezelését a Köv. 82. § alapján szankcionálják.

5. Önkormányzati feladatok

A város a fejlesztések, beruházások esetén alapelveként kezeli a jellegetes, értékes táji-, természeti környezet és az ahhoz illeszkedően kialakult településszerkezet megőrzését, a településkép értékeinek megőrzését és az ezen adottságok iránti alázattal történő mértékartó, minőségi fejlesztést helyezi előtérbe.

Az örökségi értékek megőrzése csak széleskörű politikai egyetértéssel, a gazdasági szereplők és a lakosság összefogásával valósulhat meg. Ennek alapját adja a partnerségi viszony megteremtése, a jó kommunikáció.

Az örökségi értékek megújításához meg kell teremteni a megfelelő anyagi alapokat, meg kell keresni a rendelkezésre álló forrásokat, és ezeket rendszerezve a kitűzött célok elérése érdekében felhasználni.

Az eredményességhez legcélszerűbb a szubszidiaritás és a decentralizáció elvének következetes alkalmazása.

Az örökségi értékek megőrzése és megújítása mellett hangsúlyos szerepet kell, hogy kapjon a fenntarthatóság kérdésköre, melyre a megfelelő választ már az tervezés és az előkészítés időszakában ki kell dolgozni, hogy a helyi források észszerű felhasználásával biztosítható legyen az üzemeltetés.

Polgárdi Község nem rendelkezik települési értékleltárral, és nem kíván értékleltárt készíteni.

Polgárdi Nagyközség rendelkezik Településarculati Kézikönyvvel és Településképi Rendelittel, mely biztosítja az új beruházások, építések a város harmonikus, a tájba és a környezetbe illő településképi megjelenését. A Rendelet tartalmaz a településképi követelmények alkalmazásának önkormányzati ösztönzésére vonatkozó rendelkezéseket.

A településképvédelmi eljárások kiterjednek a település egészére. A polgármester feladata a főépítész szakmai véleményére támaszkodva a terveket véleményezni, a siker érdekében a főépítész konzultációt biztosít. A rendelet lehetőséget biztosít szankciók alkalmazására, de az igényes építésnek valójában ez csak végső eszköze lehet.

A helyi támogatási rendszer kidolgozása és rögzítése a településképi rendelethez megöröklendő. A rendelkezésre álló forrás az adott év költségvetésében kerül realizálásra. Az Önkormányzat – polgármester, főépítész, szakbizottság - feladata, hogy a támogatási rendszert a gyakorlatban megvalósítsa.

Polgárdi Nagyközség településrendezési terve a településfejlesztési koncepció jóváhagyását követően, annak megállapításait követve készülnek el.

A település örökségi értékeinek megőrzésére a településképi rendelet hivatott, de a helyi építési szabályzat egyes előírásainak is nagy jelentősége van. A koncepció nem irányoz elő nagy változtatásokat. A beépítés módokat, az épületek magasságát a meglévőhöz célszerű igazítani.

Fontos, hogy az Önkormányzat saját beruházásai esetében különösen nagy hangsúlyt fektessen a helyi tradíciók ápolására, mely az innovatív és korszerű építészeti megoldásokkal harmonikus építészeti megjelenést eredményezhet, erre találhatunk jó példákat a Településarculati Kézikönyvben. További önkormányzati feladat, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel segítse a helyi értékek megújítását, pl. pályázatok felkutatásával, tanácsadással, konzultáció biztosításával, stb..

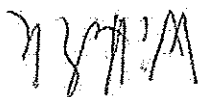
6. Nyilatkozatok**TERVEZŐI NYILATKOZAT**

Polgárdi Örökségvédelmi Hatástanulmány tervdokumentációjához

Alulírott Wittek Krisztina nyilatkozom, hogy Polgárdi Város településfejlesztési koncepciójához készített örökségvédelmi hatástanulmány műemléki fejezetét a régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 496/2016. (XII.28) Korm. Rendelet, valamint a vonatkozó jogszabályok szerint készítettem el, a tárgyi dokumentáció megfelel az örökségvédelmi jogszabályoknak és hatósági előírásoknak.

A hatástanulmány elkészítésére jogosultsággal rendelkezem:

- vezető településtervező MÉK: TT1 01-2382
- építész tervező (teljes körű) MÉK: É 01-2382

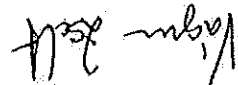

Wittek Krisztina

okl. építészmenő
okl. várostervezés/gazdálkodás
szakmenők

Budapest, 2018. március 14.

A Polgárdi Város Településfejlesztési koncepciójához készített Örökségvédelmi Hatástanulmány Régészeti fejezetét készítő régészek nyilatkoznak, hogy a régészeti tanulmányt a 496/2016. (XII.28) Korm. Rendelet és a hatósági előírásoknak megfelelően készítették el, a tervezett megoldások megfelelnek a hatályos jogszabályoknak.

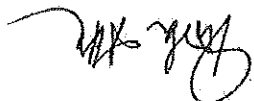

Vágner Zsolt, okleveles régész

osz: 459/2002

6/2005

Dr. Türik Attila régész
szakértői szám 2.3.1/575-

Budapest, 2018. február 9.

7. Szakirodalom és források

Albert Zsolt: "Szöke buzogány, a köaszal, a gróf és az ÁVH (Ávagy miért tűnt el a Batthyány kastély Polgárdiból?)" In: *Jeles téglák, jeles emlékeink* 9. A XI. és XII. Bélyeges téglá napok előadásai. Szerk.: Herczig Béla. Monarchia Bélyeges Téglá Gyűjtők Egyesülete, Baj 2015. pp. 26—33.

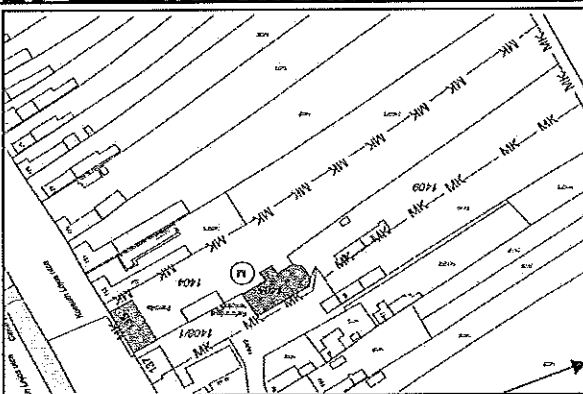

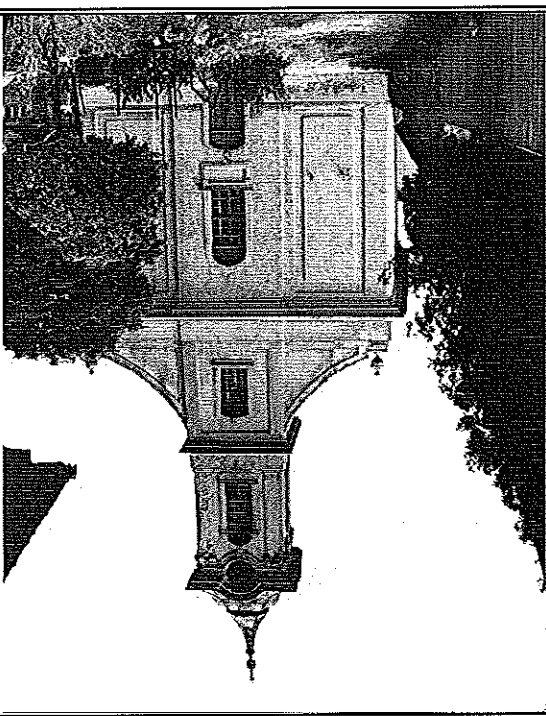
Batthyány grófok nyomán jártunk Polgárdi utcáin. In: FEOL: a fejer megyei hírportál. 2010. 12. 30. Letöltés helye: <https://www.feol.hu/hirek/batthyany-grófok-nyoman-jartunk-polgardi-utcain-1144551/>, letöltés ideje: 2017. augusztus 10.

Erdős Ferenc, Fülöp Gyula, Szakály Gyula: *Polgárdi története*. Polgárdi, 1997. Elérhető: https://library.hungaricana.hu/en/view/FEJM_Lk_22_Polgardi/?pg=0&layout=s

Gergely András: Hol lesz Ifj. gróf Andrassy Gyula végso nyugvóhelye?. In: Ifj. Gróf Andrassy Gyula Alapítvány. Letöltés helye: http://ifjgrofandrassygyula.hu/?page_id=314, letöltés ideje: 2017. augusztus 10.

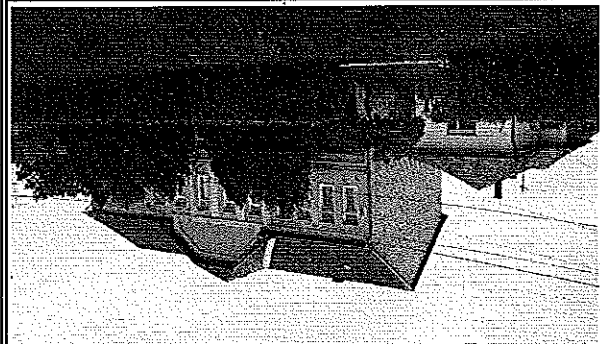
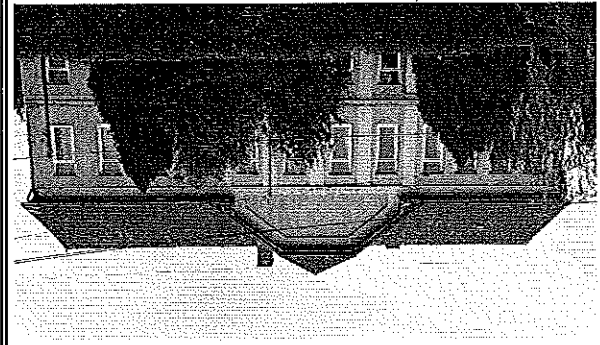
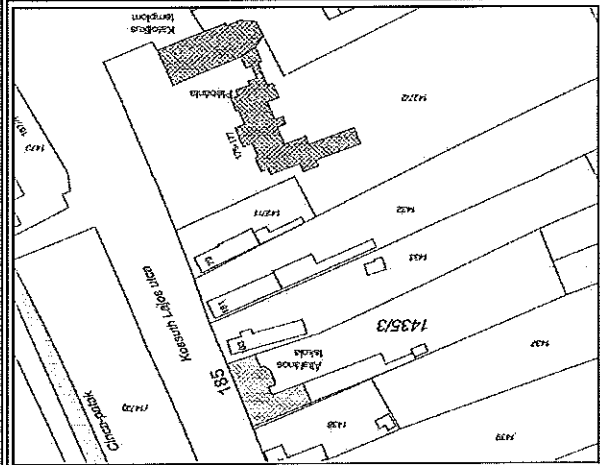
Major Judit: *Faluvége. Fejezetek Polgárdi és környéke hagyományos népeletről*. A Polgárdi Nagyközség Alapítvány, Polgárdi, 1927.

Polgárdi Város Honapla
Letöltés helye:
http://www.polgardi.hu/content.php?sid=3&cim=polgardi_tortenete, letöltés ideje: 2017. augusztus 10.

<p>Műemlék, törzsszám: 1735</p> <p>ex-lege műemléki körny.</p>	<p>HRSZ: 1405 Cím: Polgárdi, Kossuth utca 135.</p> <p>Neve: Református templom</p> <p>Építés éve: 1807-1811.</p>
	<p>Rövid leírása: A XIX. sz. elején épült a késői barokk stílusú egy tornyú templom. A bejárata kökeretes ajtó. A külső festés sok helyen perreg, a vakolat helyenként omladozik</p> <p>VEDELEM LEÍRÁSA: Ex-lege műemléki környezete: 1409, 1404, 1408/1 hrsz. Ingatlanok</p>
	<p>javaslat: A templom állaga nem megfelelő, felújítása javasolt.</p>
	

HRSZ: 1435/3 | Cím: Polgárdi, Kossuth utca 185. | Helyi védett 24/2017. (XII.20.)

Neve: Általános Iskola II. (Irgalmasrendi nővérek volt zárdaépülete)

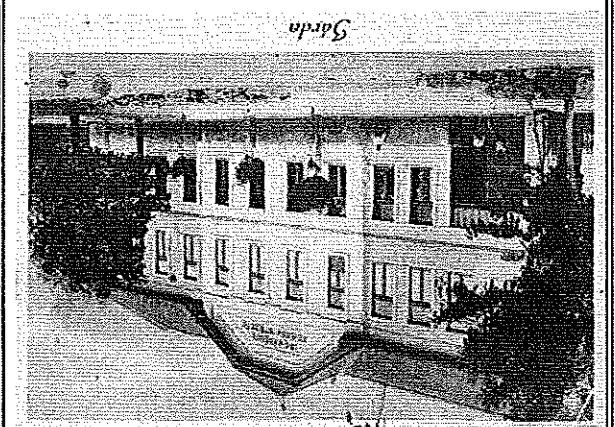

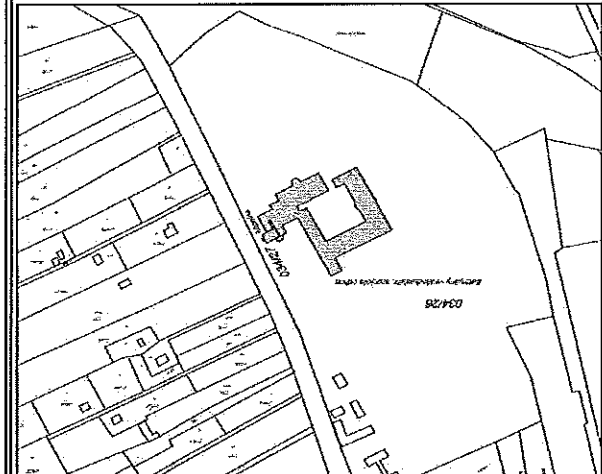
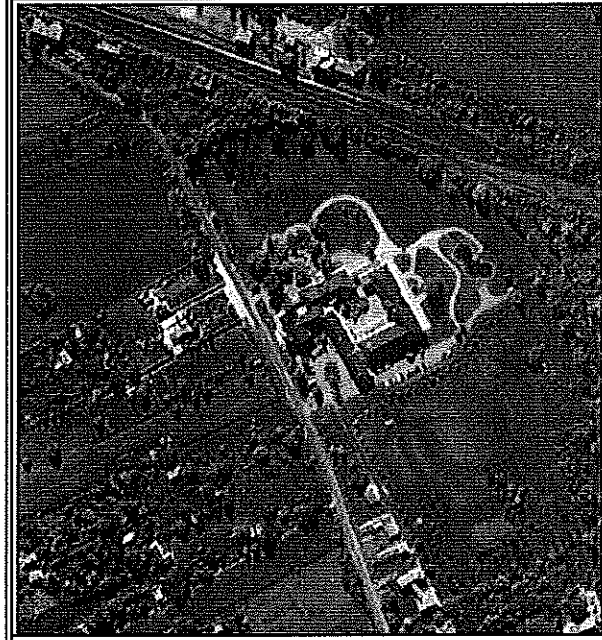
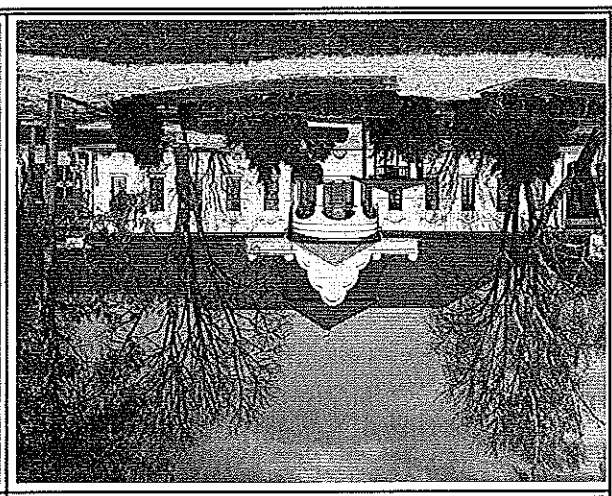
Építés éve: 1932.

Rövid leírása:
A római katolikus lelkész és a hívek szorgalmazására a Depaul Szent Vince Szeretet Leányai, az Irgalmas Nővérek rendje telepített meg a közösséget. A F+1 szintes épület (párhuzamos tegelyű tetővel) 1932-ben került átadásra, nemcsak a nővéreknek, hanem római katolikus leányiskolának is otthont adott. Később itt működött az elemi iskola, ma pedig Polgárdi Széchenyi István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola 2. számú épületeként funkcionál. Az évek során az ablakokat osztás nélkülűkre cserélték.

VÉDELMI LEÍRÁSA:
Az épület tömege, homlokzata.

Javaslat:
Az eredeti architektúra helyreállítása javasolt. Felirat is. Valamint a növényzet ritkításával láttatni a

<p>HRSZ: 034/26, 034/27 CIM: 8153 Polgárdi Somlyói u. 2. (Polgárdi Ipartelepek)</p>	<p>Neve: Bathány vadászkastély</p>
<p>Helyi védett 24/2017. (XII.20.)</p>	<p>Építés éve: 1830-as évek</p>
	<p>Rövid leírása: A történelem zivataros eseményei folytán csak a család vadászkastélya maradt meg. Az eredeti két szintes, klasszicista, oszlopos bejárattal ellátott Bathány kastélyt az utolsó tulajdonos, Bathány Gyula romboltatta le, hogy az ne jusson a kommunisták kezére. A Bathány-vadászkastély 1830-as években épült, először mint földszintes gazdasági épület, aminek aztán később több épületet építettek, kb az 1910-es évekre nyerte el mai formáját. Az épületben ma a Fővárosi Szociális Otthon egyik kirendeltségének ad otthont.</p>
	<p>VEDELEM LEÍRÁSA: A szociális otthon épülete, a kápolna és környezete. Javaslat: A kastély épületét pár éve újíították fel. Az épület és környezetének méltó védelme javasolt.</p>
	

Kataszter az épített értékekről	Polgárdi	4.
---------------------------------	----------	----

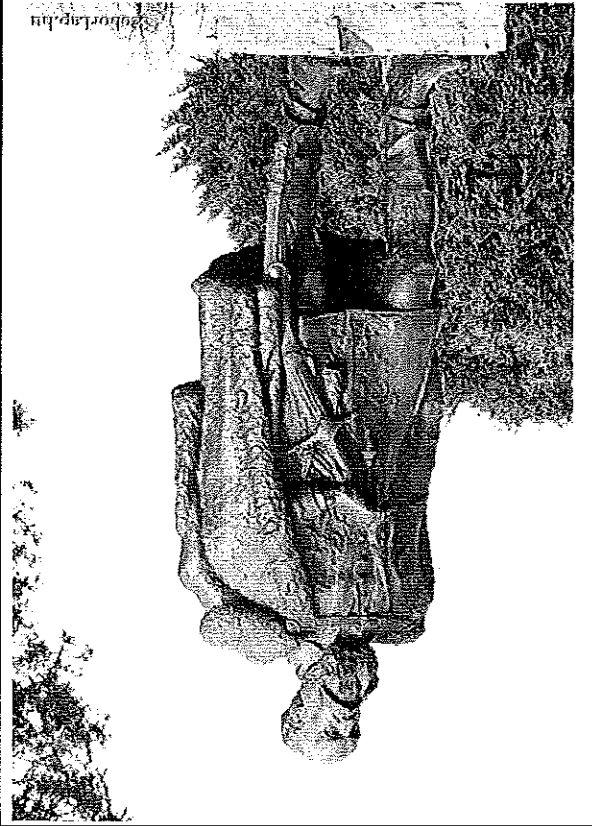
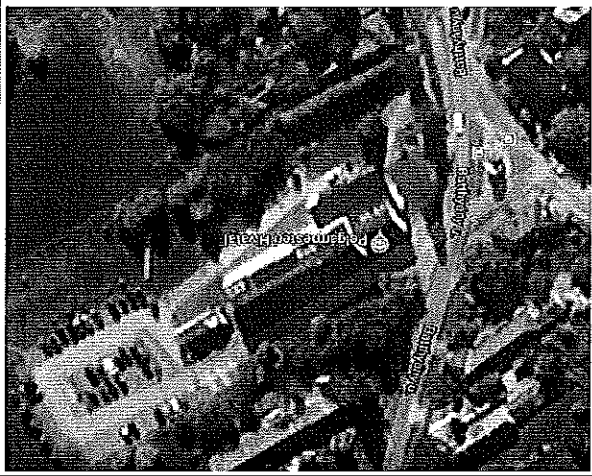
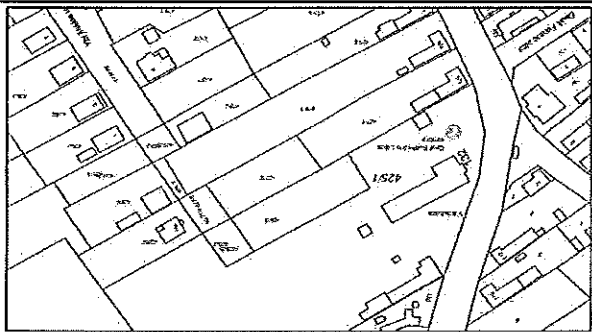
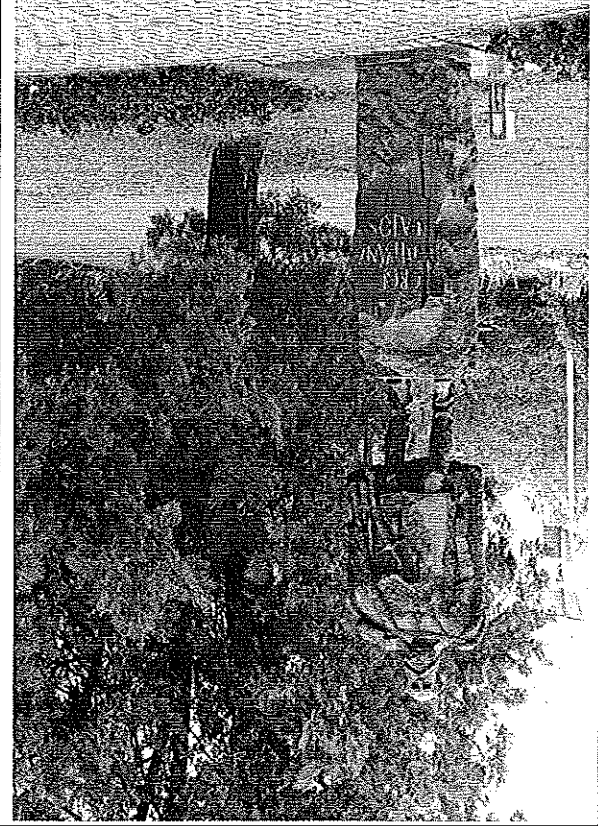
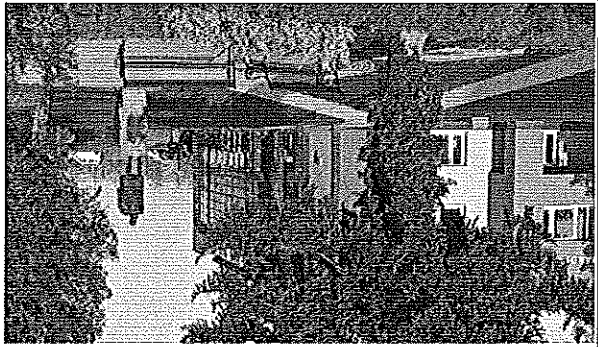
HRSZ: 425/1	Cím: Polgárdi, Batthyány utca 132.	Helyi védett
Nevé: Gróf Batthyány Lajos szobra		24/2017. (XII.20.)

Építés éve: 2000

Rövid leírása:
Nagy Benedek alkotása, egész alakos bronzszobor, mely magas kőtalapzaton áll a városháza előtti téren.

VEDELMI LEÍRÁSA:
Az egészalakos szobor és talapzata.

Javaslat:
Védelme és méltó fenntartása javasolt.

HRSZ: 1404	Cím: Polgárdi, Kossuth utca 135.	Helyi védelemre elődleges. jav.
------------	----------------------------------	---------------------------------

Neve: Református parókia, Ketskemét Zsigmond Gyülekezeti és Vendégház

Építés éve: 1882

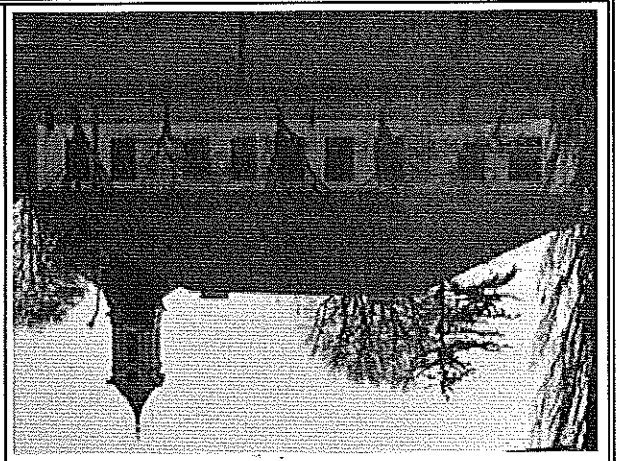
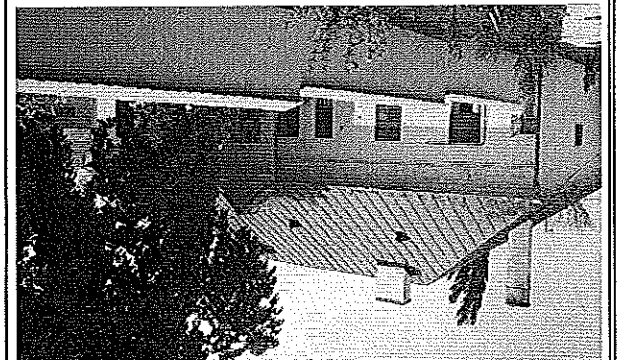
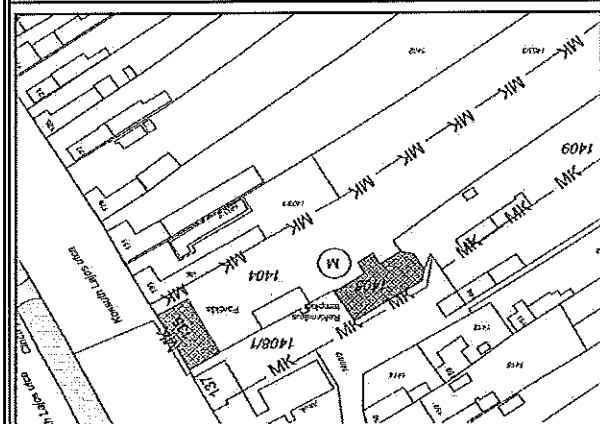
Rövid leírása:
 Aparókia épülete 1882-ben épült klasszicista stílusban. A református eklézsia története a tizenöt éves háború időszakáig nyúlik vissza Polgárdiban. A lelkipásztorok és a református közösség működése mindig is nagy erőt jelentett Polgárdi lakóinak megtartásában, és a hitéleten túl biztosította a lakosság szellemi arculatának alakulását is.

VÉDELMI LEÍRÁSA:

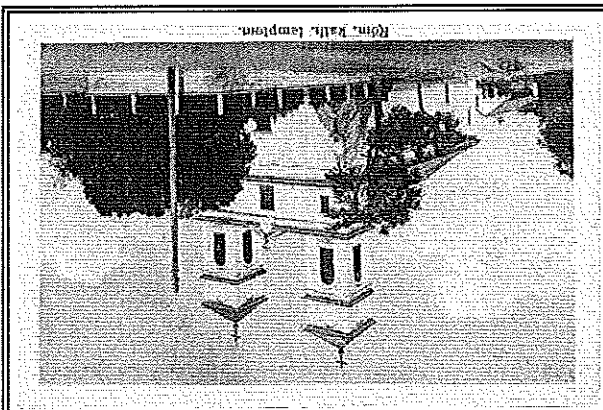
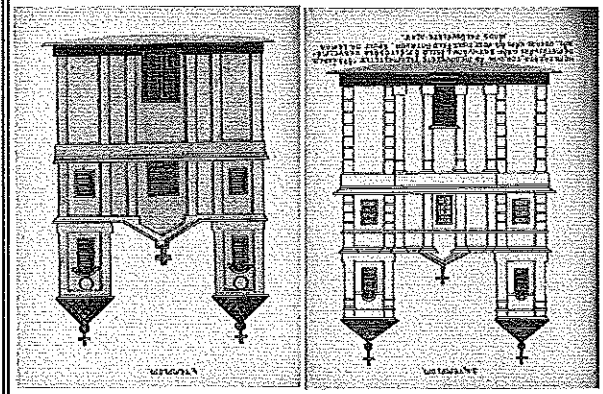
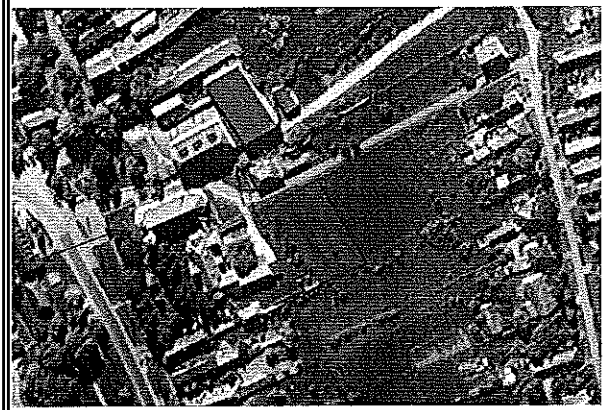
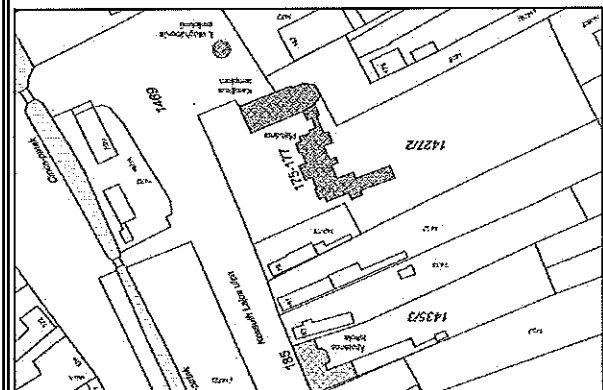
Az épület tömege, homlokzata.

Javaslat:

Az épület pár éve lett felújítva. Meltó fenntartása javasolt.

HRSZ: 1427/2 Cím: Polgárdi, Kossuth utca 175-177	Helyi védelemre elsődlegesen javas.
--	--

Építés éve: 1853-1930.

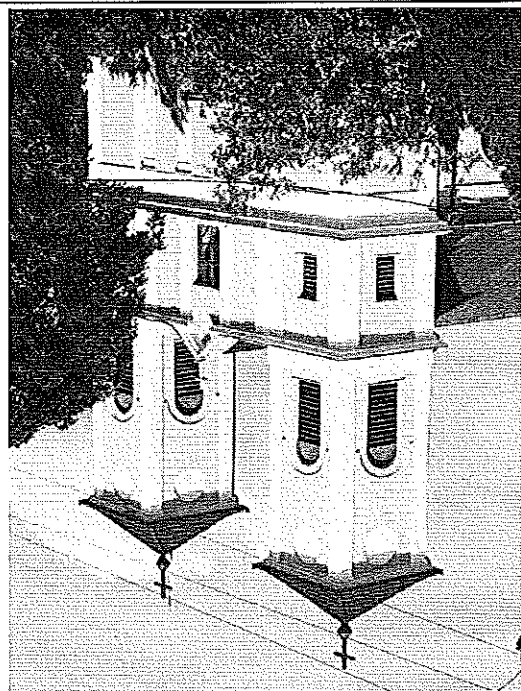
Rövid leírása:
Polgárdi első katolikus templomáról már 1458-ból vannak írásos emlékek. A templom későbbi változatainak építését a kegyúri, Batthyány család biztosította.

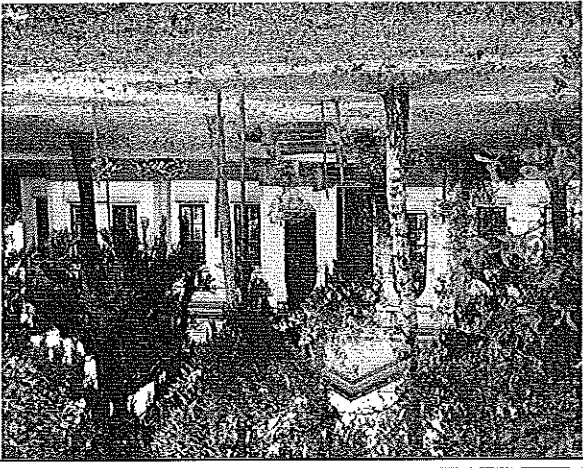
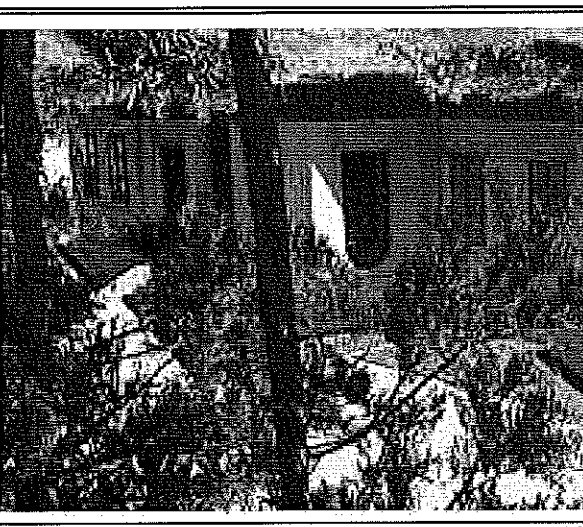
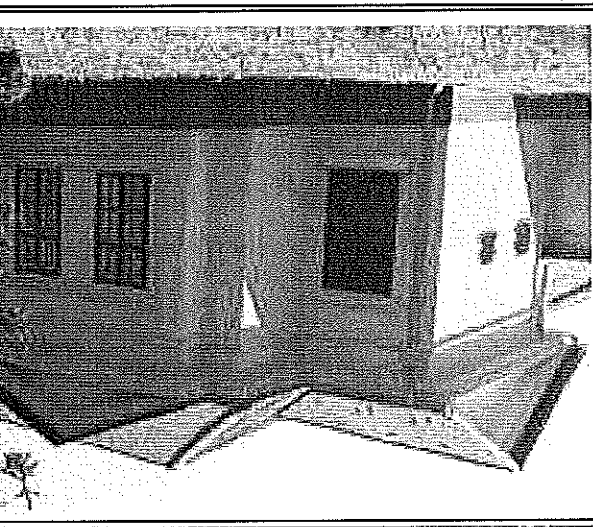
A korábbi kis templom helyén 1853-ban épült a mai klasszicista stílusú két tornyú templom, melynek középhajóját és tornyát 1873-ban magasztították. Jelenlegi külső és belső formáját 1930-ra kapta meg. Kiemelt művészeti értéke Endresz Antal Szent István királyt ábrázoló oltárképe, amint felajánlja koronáját a Boldogságos Szűz Máriának. Polgárdi 1886-tól önálló plébánia. A templomot a közelmúltban felújították. A templom udvarán feszület áll, a bronz korpusz restaurálásra szorul.

VÉDELLEM LEÍRÁSA:

Az épület tömege, homlokzata, belső dekorációja, az udvaron lévő feszület.

Javaslat:
A templom állagának méltó fenntartása. Feszület restaurálása.

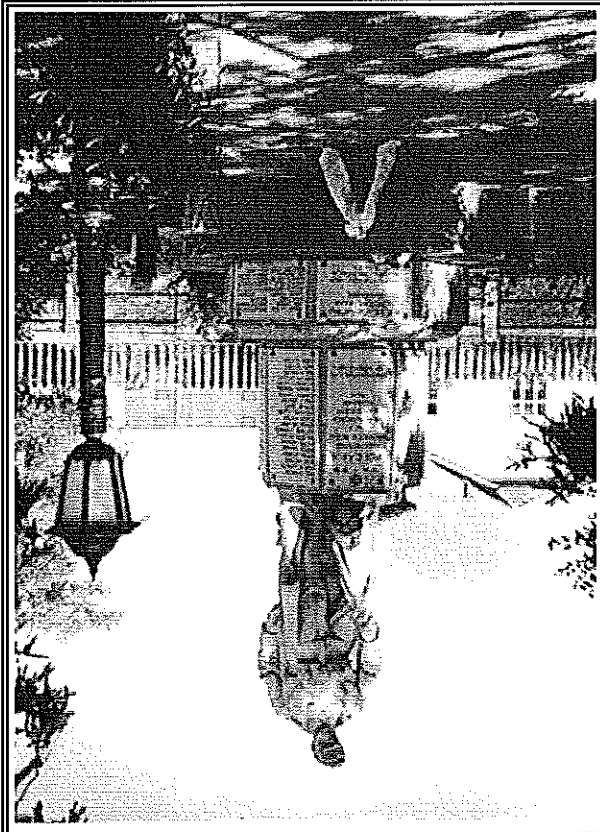
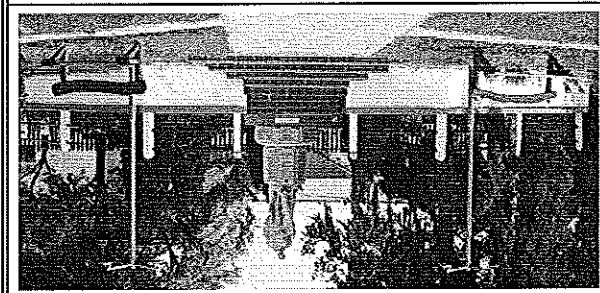
<p>HRSZ: 1427/2 C/M: Polgárdi, Kossuth utca 175-177.</p>	<p>Neve: Római Katolikus plébánia</p>
<p> Helyi védelemre elsődlegesen javas. </p>	<p> Építés éve: 1853-1930. Rövid leírása: A katolikus plébánia klasszicista stílusú, földszintes, kontyolt nyeregvetős épület, utcai homlokzatán közepén timpanonnal lezárt enyhé kiülési rizalittal. A plébániát a közelmúltban felújították. </p>
	<p> VEDELEM LEÍRÁSA: Az épület tömege, homlokzata, és a környezete. </p>
	<p> Javaslat: A plébánia épület állagának méltó fenntartása, környezetének zöldfelületi fejlesztése </p>
	

HRSZ: 1469	Cím: Polgárdi, Kossuth utca	Helyi védelemre elsődlegesen javasolt.
------------	-----------------------------	--

Építés éve: 1924		
------------------	--	--

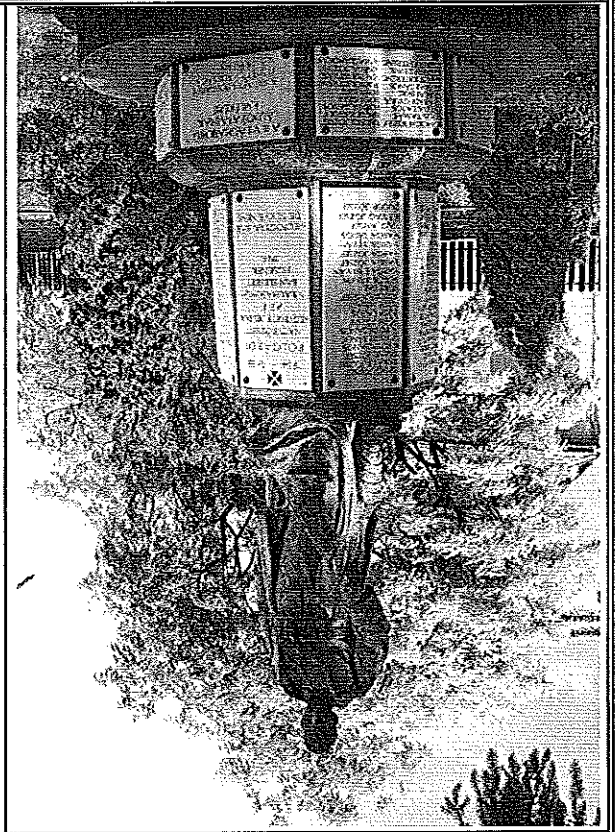
Rövid leírása:		
----------------	--	--

<p>Farkas Béla alkotása. Nyolcszögletű, kettős talapzaton áll egy a zászlót földig hajtó, de a puskát magánál tartó, I. világháborús egyenruhákat hordó katonája. Az I. világháborús emlékművet megtevézték II. világháborús, valamint egy 1953-as mártírra történő utalással 1990-ben. Az 1924. november 17-én, vasárnap délelőtt ávaason jelen volt József királyi herceg, gróf Batthyány Lajos, gróf Batthyány Gyula, Nagy Pál főispán, dr. Jeszenszky Andor főszolgabíró, és sok jeles személy..</p>		
--	--	--

<p>VÉDELMI LEÍRÁSA: 2014-ben felújították. A szobor a talapzattal és a márványtáblákkal együtt.</p>
--

<p>Javaslat: Védelme és méltó fenntartása javasolt.</p>

HRSZ: 1472	Cím: Polgárdi, Kossuth liget	Helyi védelemre elsődlegesen javasolt.	Nevé: Battányay Lajos 1848-1949-es emlékmű
------------	------------------------------	---	--

Épîtres de: 1948

Rövid leírása:

Polgári lakossága gr. Batthyány Lajos miniszterelnök halálának 50. évfordulójára szerezett volna szobrot emeltetni, költségire országos gyűjtőakció engedélyezését kérte a belügyminiszertől, amit elutasítottak. Polgári az 1848-49-es Forradalom és Szabadtságárc 100 éves centenáriumnak alkalmából állította fel a műemléket a Batthyány ligeben. Batthyány Lajos gróf emléktáblája alá márvány táblát állították 1996-ban, mely a polgári 1848-as Honvédek névsorával állít emléket a Szabadtságárcnak.

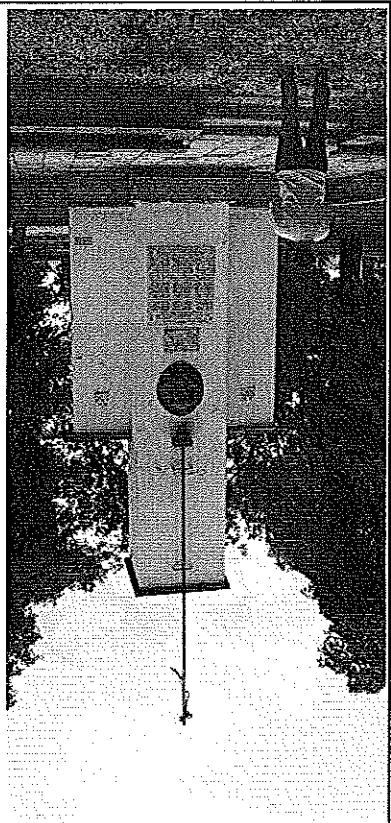
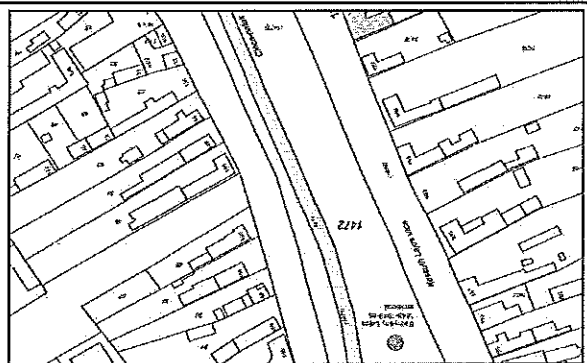
VEDELEEM LEIRASA:

Az emlékmű tömege és a rajta található

emléktáblák.

javaslat:

Védelme és méltó fenntartása javasolt.

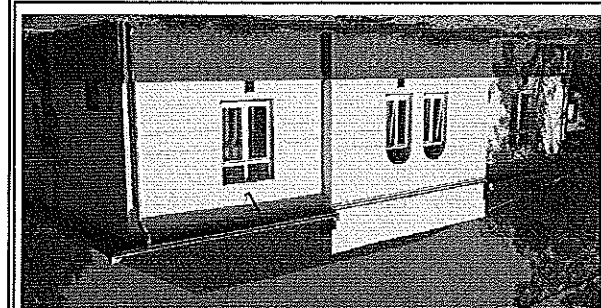
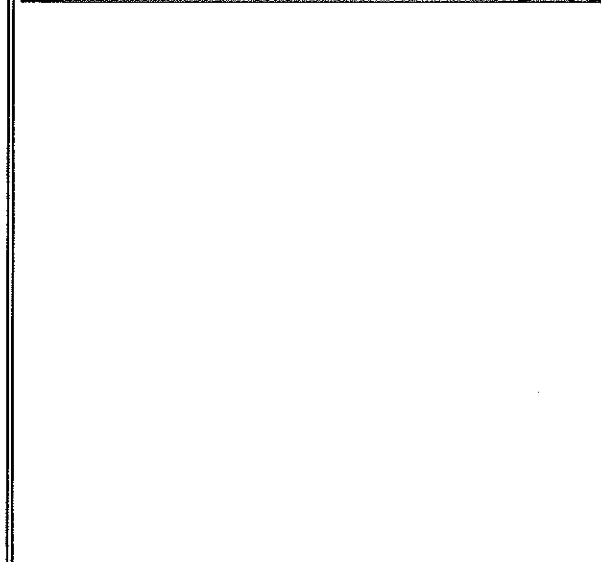
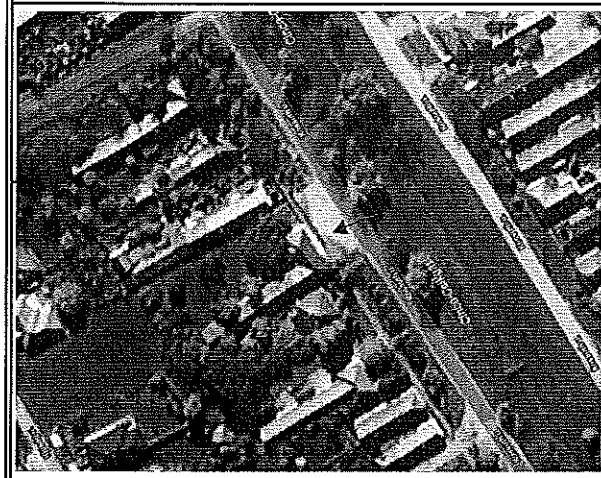
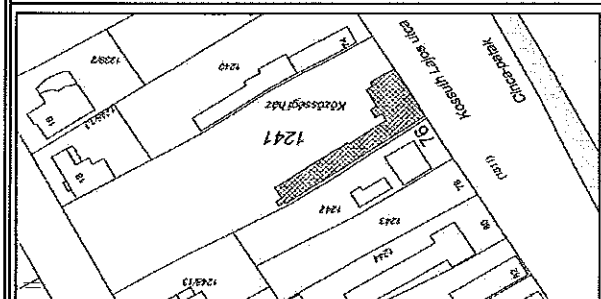
RECEIVED

1. The first part of the document is a letter from the President of the United States to the Congress, dated January 1, 1861. It is a copy of the original letter, and is signed by the President.

EVI SZABADSÁGÁRCHIBAN

[illegible]

HRSZ: 1241	Cím: Polgárdi, Kossuth u. 76.	Helyi védelemre elsődlegesen javasolt.
------------	-------------------------------	--

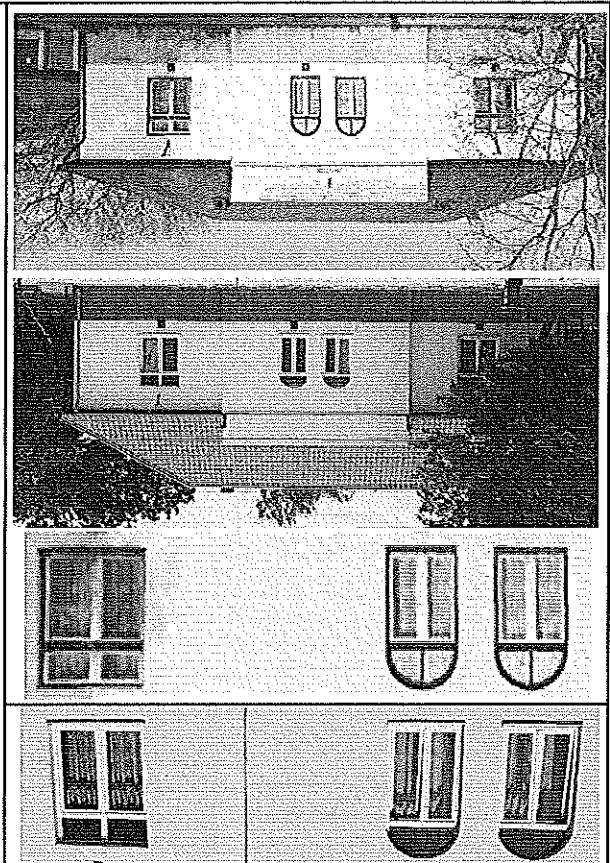
Építés éve:

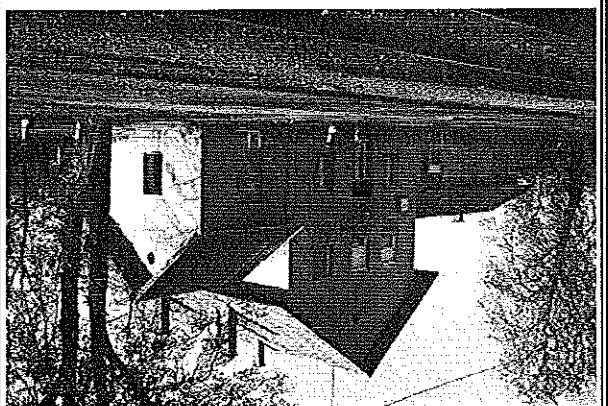
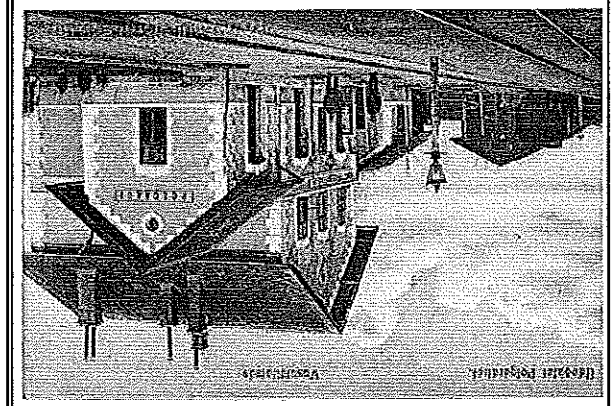
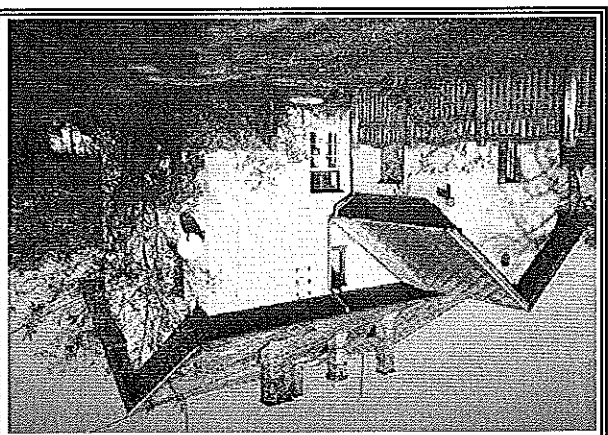
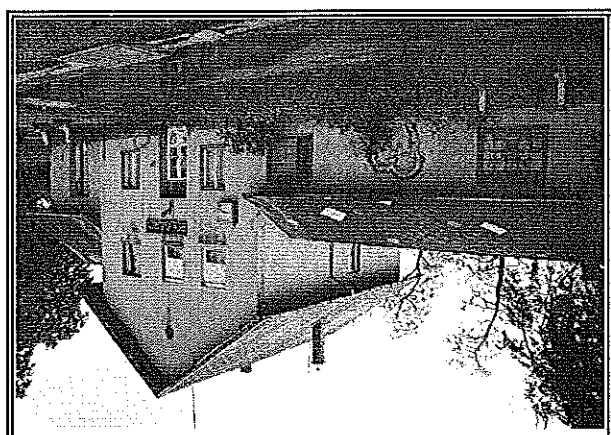
Rövid leírása:
Az épület utcával párhuzamos tengelyű kontyolt tetővel létesült. Az utcai homlokzat három osztatu. Nyílásrendje: 1+2+1 ablak. Az épület homlokzatát a közelműltben felújították, az ablakokat kicserélték. Az ablakok formáját nagyjából megtartották, de a finom részletek elvesztek.

VÉDELEM LEÍRÁSA:
Az épület tömege, homlokzata, eredeti anyaghasználat.

Javaslat:
Lehetőség szerint az eredeti anyaghasználat.

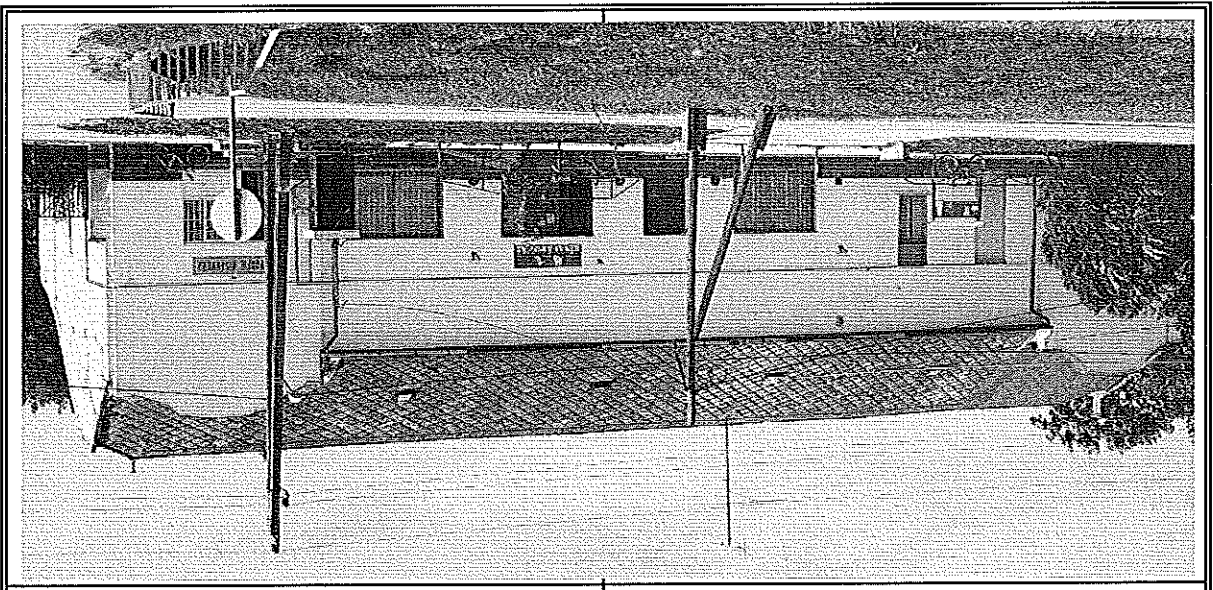
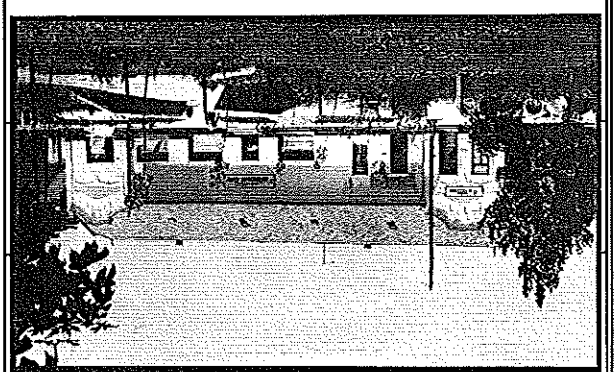
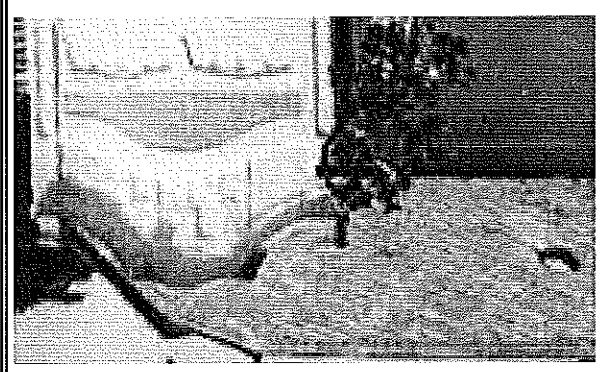
A fényképek 2011-ben és 2017-ben készültek.

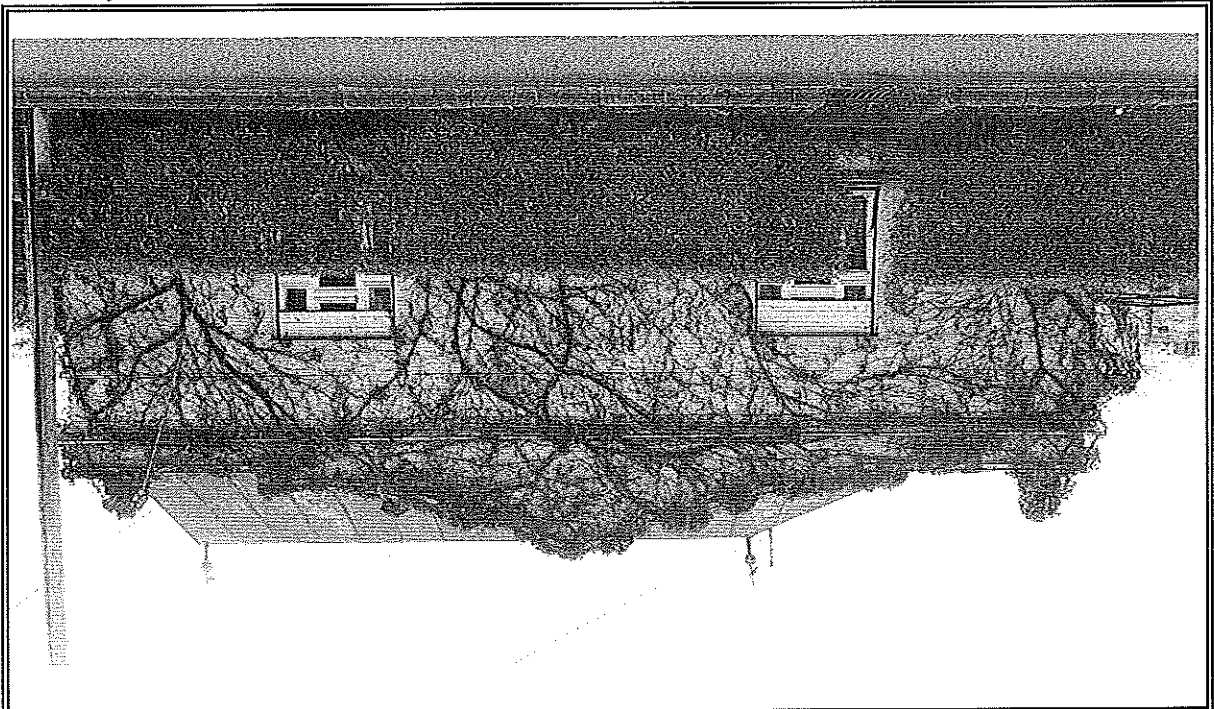
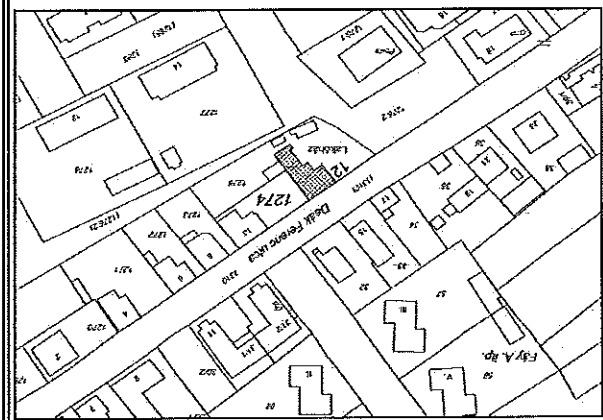
<p>HRSZ: 1599 Cím: Polgárdi, Vasút utca</p>	<p>Helyi védelemre elsődlegesen javasolt.</p>
<p>Építés éve:</p> <p>Rövid leírása: A település életében korán jelentős szerepet kapott a vasút. 1861-től volt vasútállomása Polgárdinak. Az vasútállomás épülete Az ország számos településén épült állomásokhoz hasonló. Az épületet átalakították, a homlokzati architektúra leegyszerűsödött, a tagozatok eltűntek.</p>	
<p>VÉDELMI LEÍRÁSA: Az épület tömege, eredeti homlokzati kialakítása</p>	
<p>Javaslat: Az eredeti architektúra visszaállítása.</p>	
<p>Forrás: Google Earth Prom, Fotók: Bódis Attila</p>	
	
	

HRSZ: 1295/1 Cím: Polgárdi, Kossuth utca 92.	Helyi védelemre elsődlegesen javasolt.
--	--

<p>Építés éve: 1932</p> <p>Rövid leírása: A szövetkezeti alapon működő áruház a római katolikus egyház építette. Az épület tömege és tetőgerince az utcával párhuzamos, a homlokzatot a két szélén eredetileg díszített oromfalé keretezte.</p>	<p>VEDELEM IKTÁSA: Az épület tömege, eredeti anyaghasználat.</p>	<p>Javaslat: Az eredeti homlokzat helyreállítása a díszítésekkel együtt, a homlokzathoz illő cégtáblák elhelyezése.</p>
---	---	--

HRSZ: 1275	Cím: Polgárdi, Deák Ferenc utca 12.	Helyi védelemre elsődlegesen javas.
------------	-------------------------------------	--

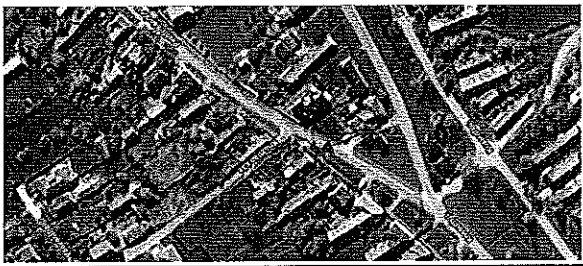
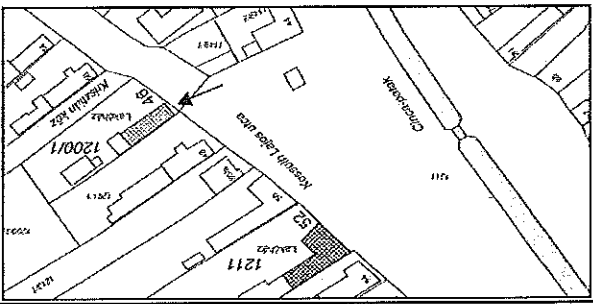
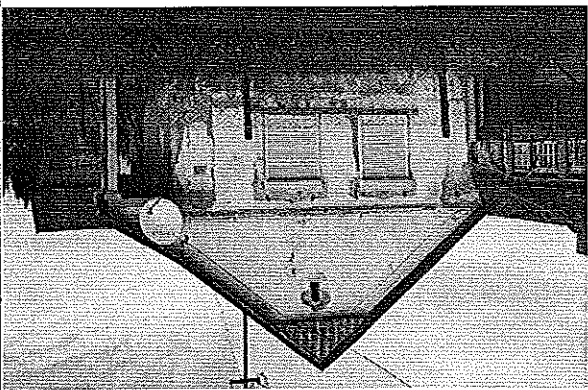

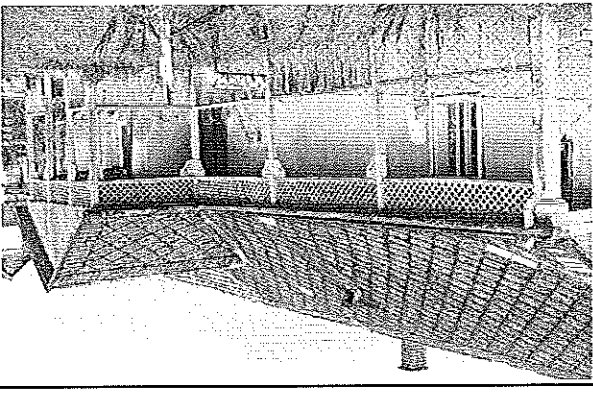
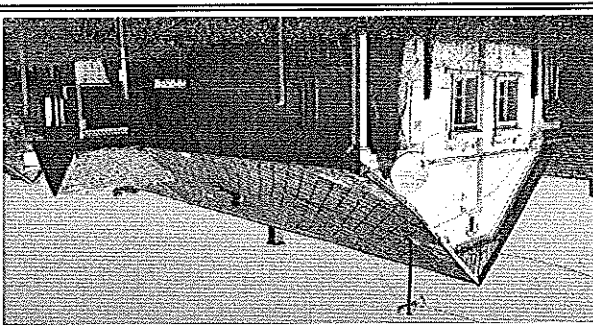
Építés éve:

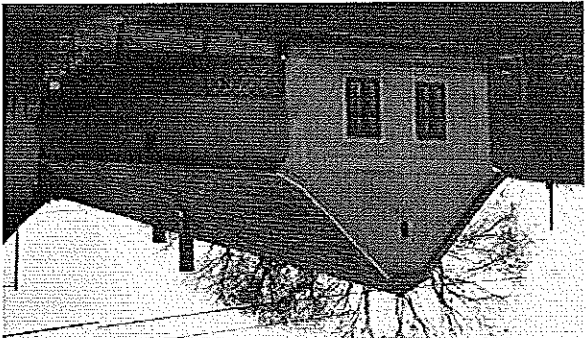
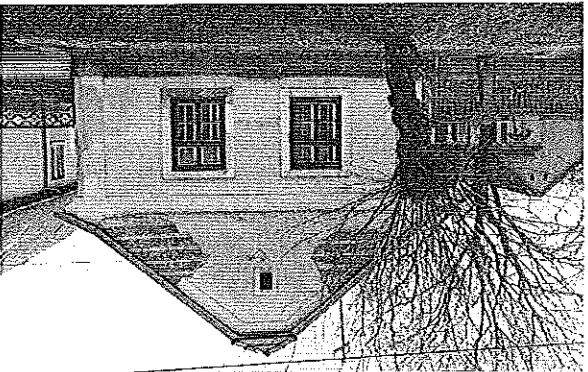
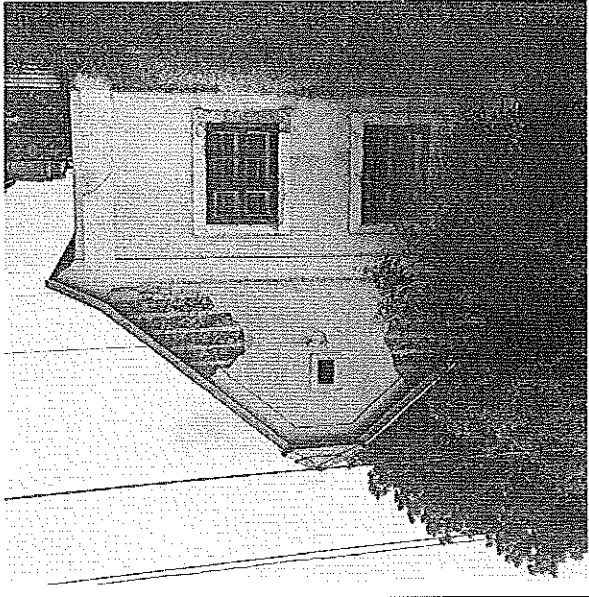
Rövid leírása:
Földszintes, nyeregvetős épület. A tető fémlemez fedésű, az utcai homlokzatát íves oromfal. Díszített. Az épület homlokzatát futónövény takarja, különösen a nyári időszakban.

VEDELEM LEÍRÁSA:

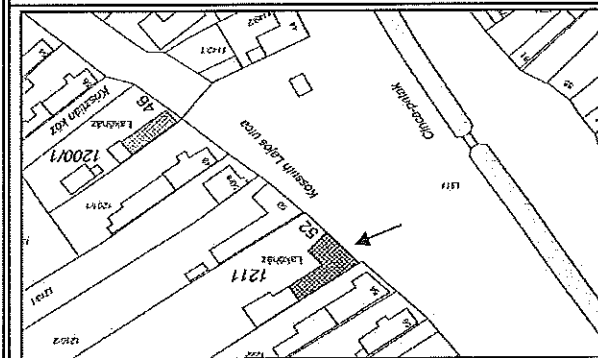
Az épület tömege, homlokzata, utcai nyílászárói.

Javaslat:
Az épület az utcai söténnytől alig látszik, ennek megszüntetése.

<p>HRSZ: 1200/1 Cím: Polgárdi, Kossuth u. 46.</p>	<p>Neve: lakóépület</p>
<p>Helyi védelemre elsődlegesen javasolt.</p>	<p>Építés éve:</p> <p>Rövid leírása:</p> <p>Az épület utcára merőleges tengelyű nyeregtetővel létesült, feltehetően a XX. század elején. Az utcai homlokzat nyílászorndje: két ablak. Az épület állaga rohamosan romlik, a vakolat sok helyen már levált, leestt. Így az esőtől semmi nem védi az épületszerkezetet.</p>
	
	<p>VEDELEM LEÍRÁSA:</p> <p>Az épület faszervezetű, tornácának elemel, fűrészelt részeket, maga az épület egésze nem.</p> <p>Javaslat:</p> <p>Az épületnagyon avult állapotban van. Esetleges bontása esetén a fa elemeket el kell tenni, az épületbe be kell építeni, vagy rekonstruálni kell.</p>
	

<p>HRSZ. 1211 Cím: Polgárdi, Kossuth u. 49.</p>	<p>Helyi védelemre elsődlegesen javasolt.</p>
<p>Neve: lakóépület</p>	
<p>Építés éve:</p>	
<p>Rövid leírása:</p> <p>Az épület utcára merőleges tengelyű nyeregtetővel létesült, feltehetően a XX. század elején. Az utcai homlokzat nyílászorndje: két ablak. Az épület állaga rohamosan romlik, a vakolat sok helyen már levált, leest. Így az esőtől semmi nem védi az épületszerkezetet.</p>	
<p>VÉDELMI LEÍRÁSA:</p> <p>Az épület tömege, homlokzata, eredeti nyílászoról, anyaghasználat</p>	
<p>Javaslat:</p> <p>Az épület állaga rohamosan romlik, a vakolat sok helyen már levált, leest.</p>	
	
	

HRSZ: 1211	Cím: Polgárdi, Kossuth u. 52.	Helyi védelemre másodlagosan javasolt.
------------	-------------------------------	--

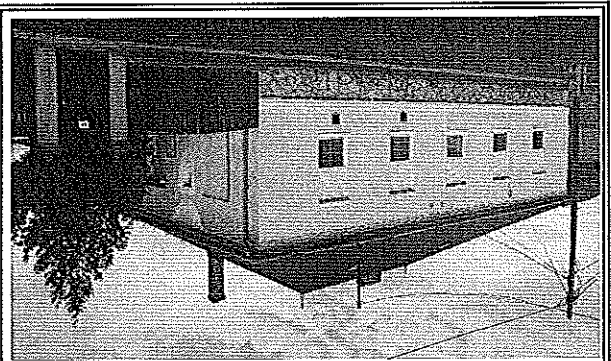
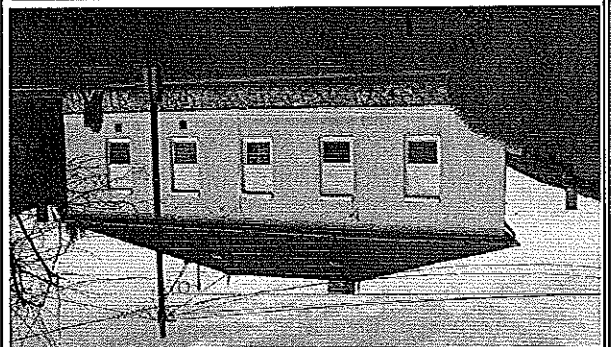

Építés éve:

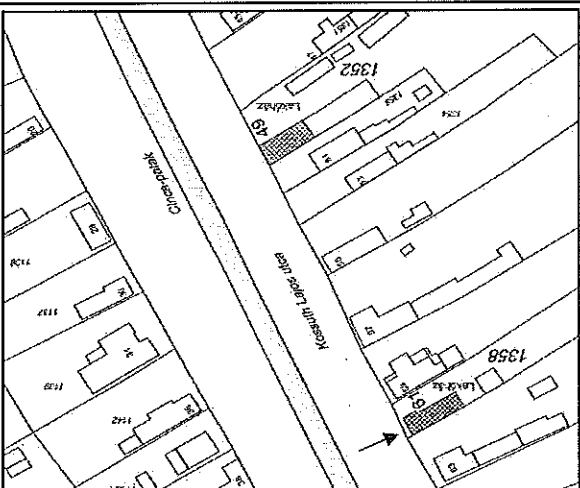
Rövid leírása:
 Az épület utcával párhuzamos tengelyű kontyolt tetővel létesült. Az utcai homlokzat nyílászorrendje: öt ablak.
 Az ablakokat cserélték.

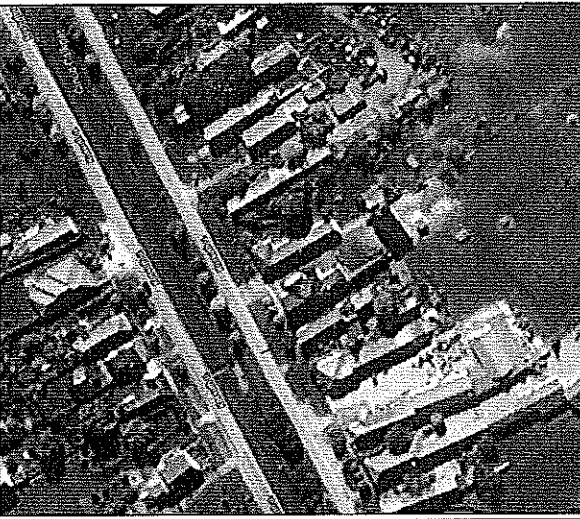
VÉDELEM LEÍRÁSA:
 Az épület tömege, homlokzata.

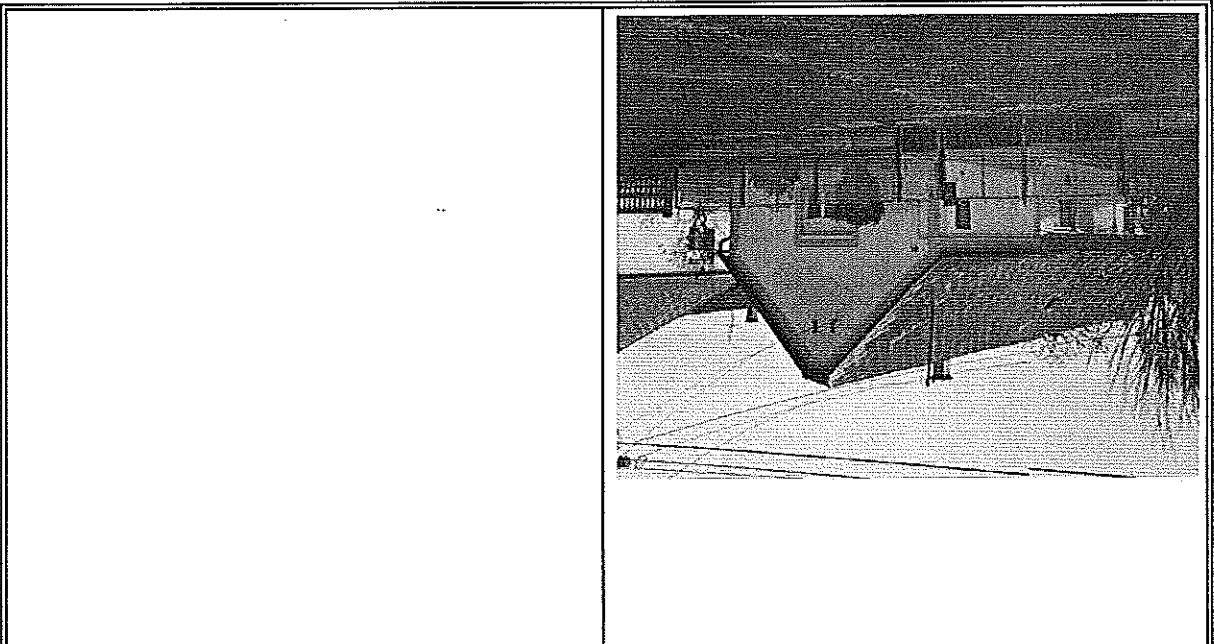
Javaslat:

HRSZ: 1352	Cím: Polgárdi, Kossuth u. 61.	Helyi védelemre másodlagosan javasolt.
------------	-------------------------------	--

<p>Építés éve:</p> <p>Rövid leírása: Az épület utcára merőleges tengelyű nyeregtetővel létesült, feltehetően a XX. század elején. Az utcai homlokzat nyílásrendje: egy ablak.</p>	
---	---

<p>VEDELEM LEÍRÁSA:</p> <p>Az épület tömege.</p>	<p>Javaslat: a jelenlegi utcai homlokzat ablak cseréje 2 db, a helyi hagyományokat követő arányú és kialakítású ablakra.</p>
	

HRSZ: 1428	Cím: Polgárdi, Vörösmarty u.2.	Helyi védelemre másodlagosan javasolt.
------------	--------------------------------	--

Építés éve: XX. sz. eleje

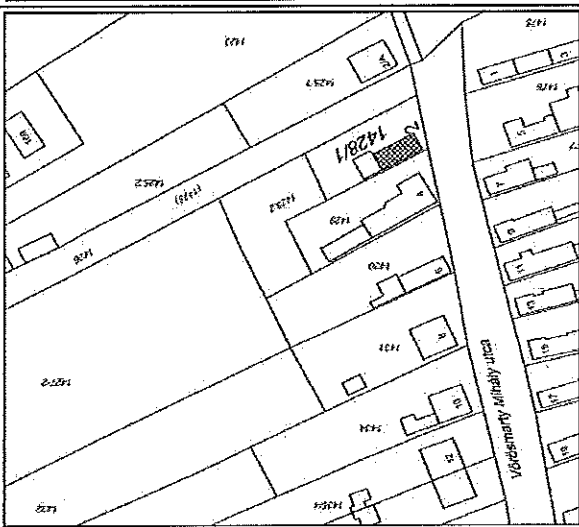
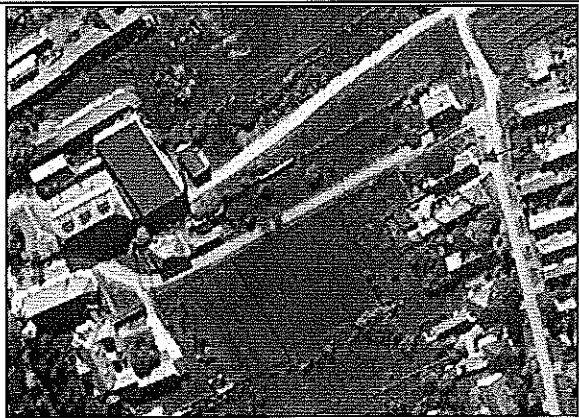
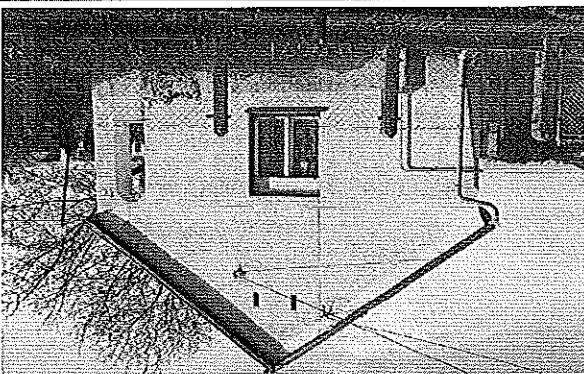
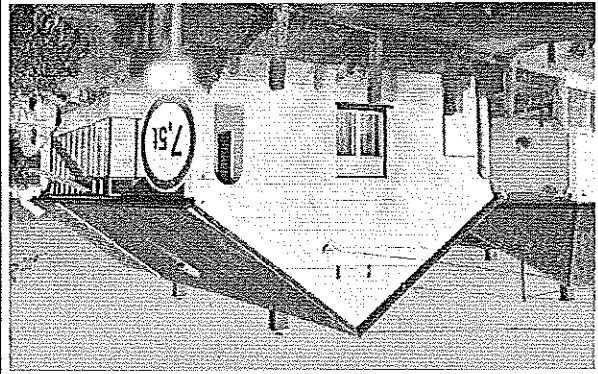
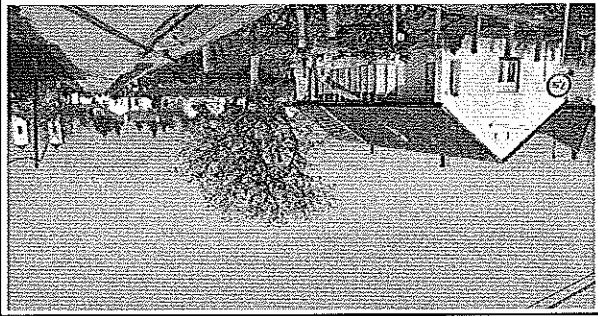
Rövid leírása:

Az épület utcára merőleges tengelyű nyeregtetős épület.
Az utcai homlokzat nyílásrendje: egy ablak és egy fűtő zárdású tornác.
Az udvart homlokzat tornácát beépítették.

VÉDELMI LEÍRÁSA:

A lakóépület tömege, homlokzata.

Javaslat:
a jelenlegi utcai homlokzat ablak cseréje 2 db, a helyi hagyományokat követő arányú és kialakítású ablakra.

HRSZ: 1519	Cím: Polgárdi, Vörösmarty u. 61.
------------	----------------------------------

Never: lakóépület

Építés éve: XX. sz. eleje

Rövid leírása:

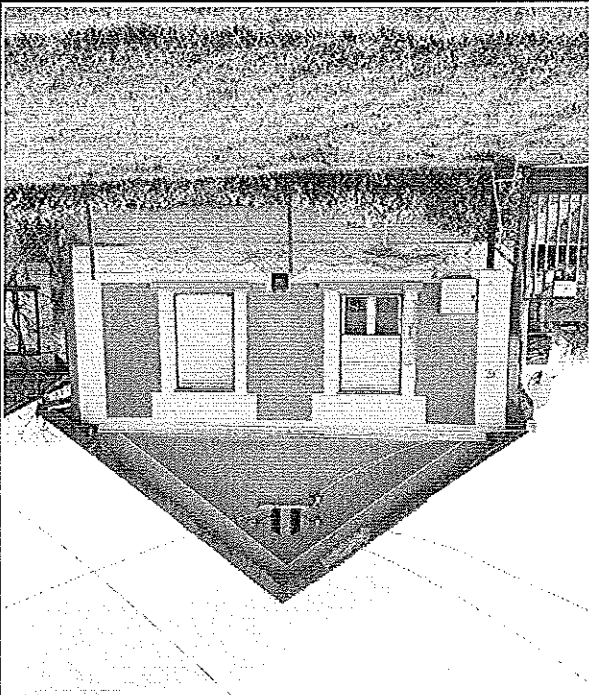
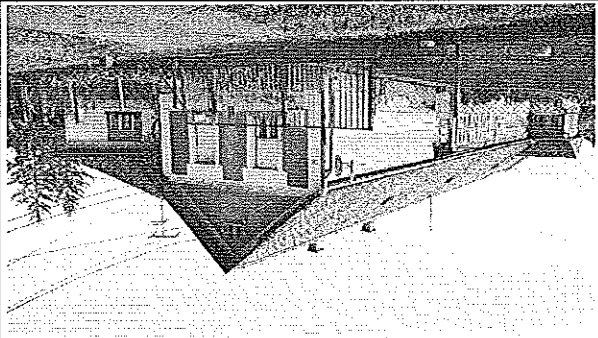
Az épület utcará merőleges tengelyű nyeregvetős épület. Az utcai homlokzat nyílásrendje: két ablak.

VEDETELEM LEÍRÁSA:

A lakóépület tömege, homlokzata.

[ava:slat]

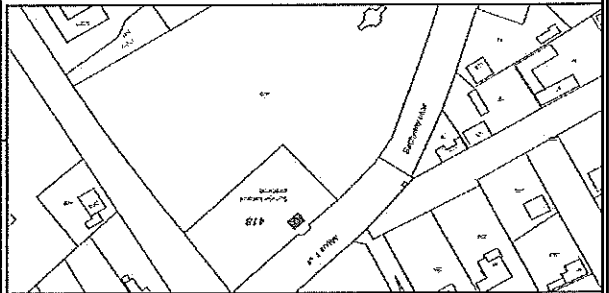

HRSZ: 419	Cím: Polgárdi, Batthyány utca, a fő út mellett	Helyi védelemre másodlagosan jav.
-----------	--	-----------------------------------

Építés éve: 1947

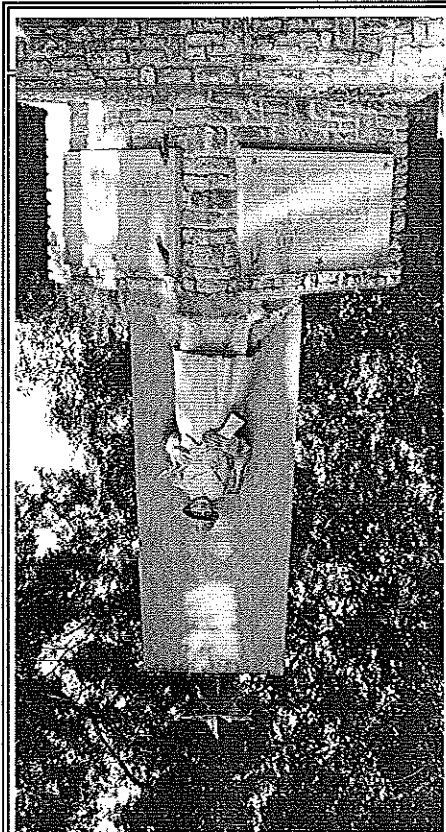
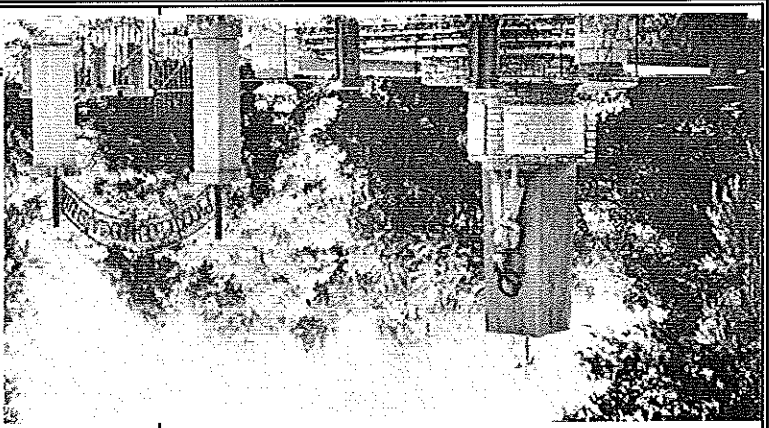
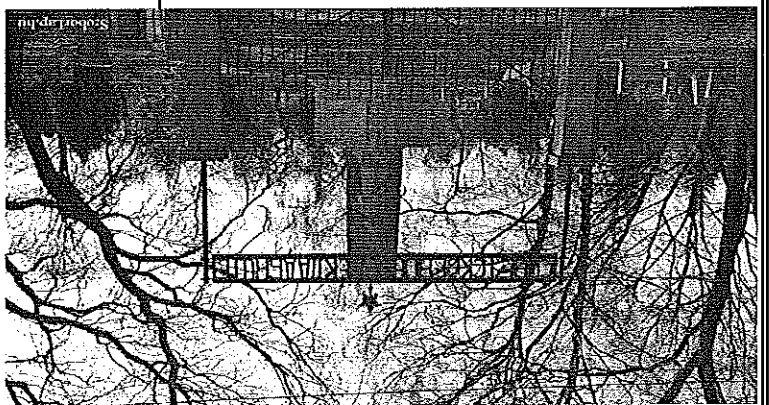
Rövid leírása:

Az alkotás Bory Jenő műve.
Külön a temetőtől elkülített helyen található a katonai temető és a hősi emlékmű. Terület ápolit, kertés ép, kapu zárt. A sírhelyek fejtái épek. Természkő talapzaton áll az obeliszk, előtte teljes alakos katonaszobor.
A sarló/kalaopácsot eltávolították.

VÉDELMI LEÍRÁSA: Az emlékmű tömege és a rajta található emléktáblák.

Javaslat: Védelme és műltó fenntartása javasolt.

<p>HRSZ: 02/5 CIM: Polgárdi, Somlyó u. 2.</p>	<p>HeLYi jelentőségű természetvédelmi terület és egyedi tájérték 24/2017. (XII.20.)</p>	
<p>Építés éve:</p>		
<p>Rövid leírása: A Bathányi kastély parkja elhanyagolt, rendezetlen. Művelési ága erdő. Az egykori kastély romjai még megtalálható. A mammutfenyőt gróf Bathány István ültette az 1830-as években. Sokan Közép-Európa legmagasabb fáinak tartották. Napjainkra sajnálatos módon elpusztult, és csak elszáradt törzsének egy része látható.</p>		
<p>VEDELEM LEÍRÁSA:</p>		
<p>Javaslat: A Bathány-kastély parkjarekonstrukcióra vár.</p>		
		
		
		
		
<p>Képek forrása: Polgárdi Könyvtár Polgárdi Anno Képgyűjteménye</p>		

Polgári Országvédelmi hatástanulmány
Áttekintő térkép II.
M=1:2000

- Helyi jelentőségű természetvédelmi terület
24/2017. (XII.20.)
- Helyi védelemre önkéntesen javasolt
- Helyi védelemre másodlagosan javasolt
- Helyi védett 24/2017. (XII.20.)
- Monument
- Monument környezet

BUDAPEST FŐVÁROS
KORMÁNYHIVATALA

Ügyiratszám: BP/0801/895-2/2017. Tárgy: Polgárdi Város településfejlesztési koncepció és felülvizsgálata
Ügyműködő: Koszék Adél
Telefon: +36 1 474 1749
E-mail: koszej.adel@bfkh.gov.hu
Hív. szám: 611-69/2017

Nyikos László

Polgárdi Város Polgármestere

Polgárdi

Báthány u. 132.
8154

Tisztelt Polgármester Úr!

Polgárdi Város településfejlesztési koncepció és felülvizsgálataival kapcsolatos megkeresésére a közlekedési igazgatási feladatokkal összefüggő hatósági feladatokat ellátó szervezetek kijelöléséről szóló 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet alapján az alábbi tájékoztatást adom.

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 30. § (7) bekezdése alapján a koncepció, a stratégia és a módosításuk tervezetének véleményezése során Budapest Főváros Kormányhivatala nem rendelkezik hatáskörrel.

Fentiekre tekintettel a településfejlesztési koncepció tervezetével kapcsolatban észrevételt nem teszek.

Tájékoztatom, hogy a közlekedési igazgatási feladatokkal összefüggő hatósági feladatokat ellátó szervezetek kijelöléséről szóló 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet, valamint az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 9. melléklet 12. pontja szerint Budapest Főváros Kormányhivatala gyorsforgalmi utat, közúti határátkelőhelyet, szintbéli közúti-vasúti átjárót érintő településrendezési eszköz esetében vesz részt a véleményezési eljárásban.

Budapest, 2017. október 4.

dr. György István

kormány megbízott nevében és megbízásából:

Szalai György
osztályvezető

Közlekedési Főosztály
Ügyi Osztály

1066 Budapest, Teréz krt. 62. – 1387 Budapest Pf.: 1007 – Telefon: +36 (1) 474-1770 – Fax: +36 (1) 331-9917
E-mail: ulo@bfkh.gov.hu – Honlap: www.kormanyhivatal.hu

Táci Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője
8121 Tác Kossuth Lajos u. 129.

2017 OKT. 09

24-108 (2017
A. 52.

Tárgy: Polgári Város településrendezési
eszközének felülvizsgálata
környezetvédelmi szempontból
Hiv. Szám: 611-61/2017

Száma: Csősz 511-1/2007
Ügyintéző: Dr. Kmetz Norbert

Nyilatkozat

Alulírott Dr. Kmetz Norbert, mint a Táci Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője nyilatkozom, hogy a benyújtott tervdokumentáció nem ellentétes Csősz Község Önkormányzatának helyi környezet- és természetvédelemre kiterjedő rendelkezéseivel.

Ezen nyilatkozatomat az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 3. mellékletének II/2 a) pontja alapján adtam ki.

Kelt Csősz, 2017. október 6.

Dr. Kmetz Norbert
jegyző

FEJÉR MEGYEI KORMÁNYHIVATAL

2017 OCT. 13

6/1-100-100

FE/09/00446-9/2017	Tárgy:	Polgárdi város településterjesztési
Steiner Mónika		koncepciójának véleményezése
06-22/512-250	Hiv. szám:	611-32/2017

Nyikos László

polgarmester.

Polgardi Varos Onkormanyzata

POLGARDI

Bathynany u. 132.

8154

Tisztelt Polgármester Ur!

Köszönettel megkaptam „Polgári új településfejlesztési koncepció, településszerkezeti terv és helyi építési szabályzat készítése Megalapozó vizsgálat” és „Polgári Településfejlesztési Koncepció” megnevezésű véleményezési dokumentációt.

megnevezésu véleményezési dokumentációt.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Etv.) meghatározza a helyi önkormányzatok építésügyi feladatait. E törvény 6. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a települési önkormányzat az épített környezet, a település tervezési alakítása és védelme érdekében a törvény és végrehajtási rendeletemek keretei között településfejlesztési és településrendezési feladatokat lát el. A településfejlesztés és a településrendezés általános szabályait a 8. § rögzíti, mely szerint a településfejlesztési koncepciót, az integrált településfejlesztési stratégiát és a településrendezési eszközöket a területfejlesztési tervekkel összhangban, az országos településfejlesztési és településrendezési szakmai előírások figyelembevételével, továbbá azok elkészítéséről szóló, e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint kell elkészíteni. A települési önkormányzat településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia és a településrendezési eszközök elkészítéséről és elfogadásáról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint a megállapításuk előtt azokat véleményeztetik.

véleményeztet.

Tájékoztatom, hogy a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogi intézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Elj.) módosította az egyes kormányrendeleteknek a településképp védelmével és a településrendezéssel összefüggő módosításáról szóló 400/2016. (XII. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Módosító Korm. rendelet). A Módosító Korm. rendelet hatálybalépése 2016. december 30.

2016, december 30.

Az Elj. 45.§ - 46/B.§ -ai tartalmazzzák az átmeneti rendelkezéseket:

1c, 2a, 4a. és 9a-9c. pontját, 3. § (4), (6) és (9) bekezdését, 3/A-3/C. §-at, 5. § (2) és (3) bekezdését, 6. § (1a) bekezdése szerint az Eljrt.-nek a Módosító korm. rendeleivel megállapított 1. §-at, 2. § 1a-1c, 2a, 4a. és 9a-9c. pontját, 3. § (4), (6) és (9) bekezdését, 3/A-3/C. §-at, 5. § (2) és (3) bekezdését, 6. § (1a) bekezdését, 7a) bekezdését, 8. §-at, 9. § (4)-(6) és (7a) bekezdését, 10. § (1) bekezdését, 11. § (1), (4)-(7) és (7a) bekezdését, 15. § (6) bekezdését, 16. § (5) bekezdését, 17. § (1) és (2) bekezdését, V. fejezetét, 5. §, 9. és 12. mellékleteit a 2016. december 30. napját követően megkezdett eljárásokban készülő és módosuló koncepcióknál, stratégiáknál, településrendezési eszközöknél, kézikönyvynél, településképi rendeleinél és településképi-érvényesítési eszközöknél kell alkalmazni.

településkép-érvenyesítési eszakozei kell alkalmazni.

32. § (1) bekezdés *d*) pontját, 32. § (3) bekezdését, 32. § (4) bekezdés *b*) pontját, 32. § (6) és (6a) A 46/B.§ (2) bekezdése alapján az Elj-nek a Módosító Korm. rendelettel megállapított 20-23. alcímét,

8000 Szekesfehervar, Szent Istvan ter 9. tel: 22/526-900 fax: 22/526-905 e-mail: hivatal@fejter.gov.hu

Főér Megyei Kormányhivatal Kormánymegbízotti Kabinet Allami Főtitkarság
Tel: 22/512-250, 06/30/248-945 fax: 22/512-259 e-mail: allami.fopitkarsag@fejer.gov.hu

nyelvfelügyelet, Várkörút 22-24. hétfő-csütörtök 8.00-11.30 és 13.00-15.30 péntek: 8.00-11.30.

bekezdését, 32. § (7) bekezdés c) pontját, 37. § (2) bekezdés a) pontját, 37. § (4) bekezdés a) pontját, 38. § (2) bekezdés nyitó szövegrészt, 38. § (2) bekezdés a) pontját, 38. § (3) bekezdését, 40. § (1) bekezdés a) pontját, 42. § (1) és (2) bekezdését, 42. § (4) bekezdés c) és d) pontját, 42. § (5) bekezdését, 30/A. alcímét, 43. § (1) bekezdés c) pontját, 43. § (2) és (4) bekezdését, 31/A. alcímét 2016. december 30. napját követően megkezdett eljárásokban készülő és módosuló koncepcionál, stratégianál és településrendezési eszközöknél kell alkalmazni.

A főépítési tevékenységgel szövegezték 190/2009. (IX.15.) Korm. rendelet 2. § (5) bekezdés c) pontja alapján a területfejlesztéssel és -rendezéssel, a településfejlesztéssel és -rendezéssel, a településkép-védelemmel, továbbá az épített környezet alakításával és védelmével, valamint az építéssel kapcsolatos települési önkormányzati feladatokkal kapcsolatos döntéseket a települési önkormányzat közigazgatási területére kiterjedő illetékességgel a települési főépítész készíti elő.

A beérkezett tervdokumentáció
Jelen vélemény alapja az ALBA EXPERT Mémóri Iróda Bt. által elkészített, Polgárdi új településfejlesztési koncepció, településszerkezeti terv és helyi építési szabályzat készítése Megalapozó vizsgálat" és „Polgárdi Településfejlesztési Koncepció” megnevezésű „2017. augusztus hó” keltezésű egyeztetési anyag, amely 2017. szeptember 22. napján érkezett iródamra.

Polgárdi településfejlesztési koncepciója és megalapozó vizsgálat tervezete tárgyában érkezett kérelmet áttekinttem, arról az Eljr. 30. § (5) bekezdése szerinti szakmai véleményyt adom:

Az állami főépítési hatáskörében eljáró Fejér Megyei Kormányhivatal a településfejlesztés, területrendezés, településrendezés, településkép védelem egyeztetési szakterületet érintően a településfejlesztési koncepció készítésével kapcsolatban az alábbi szakmai véleményyt adja:

Az Eljr. 4. § (1) bekezdése szerint a koncepció és a stratégia a területfejlesztési koncepciók és programok, a szakpolitikai és területi koncepciók és programok, valamint a területrendezési tervek figyelembevételével kerülnek kidolgozásra.

Az Eljr. 5. § (2) bekezdése szerint a koncepciót az Eljr. 1. melléklet szerinti megalapozó vizsgálat alapján kell elkészíteni, a koncepció és a stratégia részletes tartalmi követelményeit az Eljr. 2. melléklete tartalmazza. Az Eljr. 5. § (3) bekezdése alapján az 1. és a 2. mellékletben meghatározott tartalmi elemek összevonhatók, átcsoportosíthatók, indokolt esetben egyes elemek elhagyhatók, a település méretének sajátosságainak, a településhálózataiban betöltött szerepének, valamint az adott téma körnek megfelelő részletezettséggel kell kidolgozni.

Az Eljr. 28. § (1) bekezdése alapján a koncepciót, a stratégiát és a településrendezési eszközöket a polgármester egyeztet a partnerségi egyeztetés szerinti érintettekkel a helyi adottságoknak megfelelően, az államigazgatási szervekkel, az érintett területi és települési önkormányzatokkal.

A településfejlesztési koncepció tervezetével kapcsolatos partnerségi egyeztetés szabályairól szóló képviselő-testületi döntés nem található a megküldött iratanyagban.

A megalapozó vizsgálat az Eljr. 1. melléklet, a véleményezésre benyújtott településfejlesztési koncepció az Eljr. 2. melléklet tartalmi követelményeinek megfelelően készül.

A Megalapozó vizsgálat Helyzetfelfutó munkarésze foglalkozik a területfejlesztési dokumentumokkal és a területrendezési tervekkel való összefüggéssel:

- Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció,
- Fejér Megyei Területfejlesztési Koncepció,
- A Székesfehérvár és kistérsége területfejlesztési koncepciója,
- Országos Területrendezési Terv (továbbiakban OTT),
- Fejér Megyei Területrendezési Terve (továbbiakban FMTT).

Az „1.3.1. Az Országos Területrendezési Tervvel való összefüggések vizsgálata” című fejezet nem tartalmazza a jelenleg hatályos településrendezési terv és az OTT-vel való összefüggések vizsgálatát. A fejezetben helyesen, felsorolásra kerülnek azon övezetek, melyeket a területi érintettséggel kapcsolatos állásfoglalásra kötelezett államigazgatási szervek lehatárolása szerint kell meghatározni, azonban a konkrét lehatárolásokat a tervet nem tartalmazza.

Az „1.3.2. Fejér Megye Területrendezési Tervével való összefüggések vizsgálata” című fejezetre is érvényesek a fentebb említettek, mely szerint az nem vizsgálja a jelenleg hatályos településrendezési tervvel való összefüggéseket.

Felhívom a figyelmet, hogy az 1.14.2.2 Tulajdonjogi vizsgálat és 1.14.3 Önkormányzati tulajdon kataszter című fejezetek hiányoznak a dokumentációból, kérem azok pótlását.

A Településfejlesztési koncepció a megalapozó vizsgálat megállapításai alapján megfogalmazza a település jövőképét és az annak elérését szolgáló célrendszer.

A Településfejlesztési koncepcióban szereplő SWOT analízissel kapcsolatban az alábbi észrevételek teszem:

A SWOT elemzés esetében a

- Gyengeségek: belső tényezők, olyan dolgok, amik nem jól működnek, de lehet rá befolyás, hogy jobb legyen.
 - Erősségek: belső tényezők, pozitív dolgok, amik jól működnek és lehet rá befolyás, hogy még jobban működjenek.
 - Lehetőségek: külső tényezők, olyan adottságok, amelyeket nem tudunk befolyásolni, de kedvezőek, és rájuk építve kihasználhatjuk az erősségeinket.
 - Veszélyek: külső tényezők, olyan korlátok, negatív tényezők, amelyeket nem tudunk befolyásolni, és csökkenti a siker esélyeit, kockázatot is jelentenek.
- A dokumentációban található értékelés megállapításainak besorolása felülvizsgálandó a fenti szempontok figyelembe vételével. Mindazt, melyre a településnek ráhatása van, belső tényezőbe kell sorolni, azokat melyek szinte teljesen függetlenek azokat külső tényezőként kell nevesíteni.

A TELEPÜLÉSFELFEJLESZTÉSI KONCEPCIO célkitűzéssel egyetért, a tervet a fent leírt észrevételekkel a képviselő-testület részére elfogadásra javasolom.

A Fejér Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és természetvédelmi hatáskörében eljáró Székesfehérvári Járási Hivatala a környezetvédelem, természet- és tájvédelem egyeztetési szakterületet érintően a településfejlesztési koncepció készítésével kapcsolatban az alábbi szakmai véleményt adja (FE-08/KTF/7006-3/2017.):

A Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatalának Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya (továbbiakban: Főosztály) Polgárdi város Településfejlesztési Koncepciójához az Eljr. 30. § alapján, valamint a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Kormányrendelet 8/A. és 35. § (1) bekezdése alapján az alábbi környezetvédelmi és természetvédelmi szempontú véleményt nyújtja:

A koncepcióhoz megalapozó vizsgálati dokumentáció készült az Eljr. 1. sz. mellékletében meghatározott tartalmi követelményeknek megfelelően.

A megalapozó vizsgálati dokumentáció tartalmazza az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvénnyel és Fejér Megye Területrendezési Tervével való összefüggések vizsgálatát, a magasabb szintű terveknek való megfelelés figyelembe vételével, illetve a szomszédos települések településrendezési eszközöknek figyelembe vételével került kidolgozásra.

A megalapozó vizsgálat számos tématerületet elemezve, számszerű adatokra, tendenciákra támaszkodva mutatja be a település térségi szerepkörét, társadalmi és gazdasági helyzetét, településrendezési hátterét, a

stratégiaalkotás számára meghatározva a város legfőbb erősségeit, lehetőségeit és veszélyeit.

A megvalósuló vizsgálati dokumentációban foglalkoznak a környezeti védelem, táj – és természetvédelem szempontjait, magasabb rendű jogszabályokat figyelembe véve és alapul véve a fejlesztési elképzelésekkel.

A megvalósuló vizsgálati dokumentáció alapján kidolgozott koncepcióterv az Eljár. 2. sz. mellékletében megfogalmazott tartalmi követelmények figyelembe vételével készült.

A város nem készített külön Integrált Településfejlesztési Stratégiát, ezért a dokumentáció alapján a koncepció szolgál a jövőbeni fejlesztések alapjául.

A koncepcióban a jövőképpel megvalósításra két átfogó cél szolgál. Az átfogó célokhöz saját specifikus részecélok, illetve mindkét átfogó célhoz horizontális részecélok is tartoznak.

Polgárdi Településfejlesztési Koncepciójának célrendszerét illetően a helyzeletértékelésben felírt erősségekhez és hiányosságokhoz. A meghatározott célokat a Főosztály alkalmasságnak tartja arra, hogy biztosítsa a település hosszú távú fejlődését, a helyi társadalom, a gazdaság, a települési infrastruktúra és a természeti adottságok védelmét, minőségük javulását.

A koncepció a jövőképpel eléréséhez szükséges célkitűzéseket, a magasabb rendű területfejlesztési koncepciókban megfogalmazott célkitűzésekhez igazodva tartalmazza.

A koncepcióban megfogalmazott, a környezeti fejlesztésre vonatkozó célokkal a Főosztály egyetért, a koncepciót és a megvalósuló vizsgálati dokumentációt a vonatkozó hatályos jogszabályi előírások betartása mellett elfogadásra javasolja.

A népegészségügyi hatáskörben eljáró Fejér Megyei Kormányhivatal közegészségügy egyeztetési szakterületét érintően a településfejlesztési koncepció készítésével kapcsolatosan az alábbi szakmai véleménynyit adja (FE/NEF/02647-3/2017.):

Polgárdi város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 28/2016. (II.25.) számú határozatával döntött a Településfejlesztési Koncepció (TK) elkészítéséről, valamint településrendezési eszközöknek felülvizsgálatáról.

Polgárdi város Önkormányzatának Polgármestere ezt követően az Eljár. alapján kérte a Fejér Megyei Kormányhivatal véleményét az elkészített településfejlesztési koncepcióról és az alapját képező megvalósuló munkarészről és környezeti értékekről.

Polgárdi város Településfejlesztési Koncepciójának véleményezési eljárásában megküldött dokumentumokat áttanulmányoztuk, megállapításainkról az alábbi feljegyzést készítettük:

A Településfejlesztési Koncepciót a település sajátosságainak és a településhálózatban betöltött szerepének figyelembevételével készítették el.

A megvalósuló vizsgálat megállapításaira épülő dokumentumok rögzítik Polgárdi város jövőképpel, a jövőképpel elérését támogató alapcél, a 2030-ig terjedő átfogó célkitűzéseit, valamint központi részecékeit.

A Koncepció elkészítése az Európa 2020 Stratégia célkitűzéseivel és beruházási prioritásaival, továbbá az OFK és a Fejér megyei TK célrendszerével összhangban történt meg, a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük,

Kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk részletes szabályairól szóló 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet szerinti tartalommal.

A Településfejlesztési Konceptió hosszú távú célrendszerének elemei a lakosok életminőségének javítását, a városban elérhető szolgáltatások infrastruktúrájának minőségének javítására, az épített környezet megővására, a környezetkalkulációs infrastruktúrák és humán feltételrendszerének javítására, valamint a humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális ellátás) fejlesztésére.

A Konceptióban fontos szerepet kap a komplex felszíni vízrendezés, közúti és közlekedési infrastruktúrafejlesztés, közparkok, közterek kialakítása, a meglévő minőségi fejlesztés, zöldfelületek közötti kapcsolatok, biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés feltételeinek biztosítása, a szociális ellátórendszer fejlesztése, közszolgáltatások fejlesztése, fenntartható települési közlekedésfejlesztés.

A Konceptióba az előzetes véleményünkben megfogalmazott és ismertett prioritások észrevételeink alapján beépítésre kerültek.

Az Eljr. alapján elkészített anyagokat közegészségügyi, környezet-egészségügyi és egészségvédelmi szempontból elfogadásra javasoljuk.

Közegészségügyi szakmai véleményemet az Eljr. 31. § (1) bekezdés alapján adtam ki.

A Fejér Megyei Kormányhivatal örökségvédelmi hatáskörében eljáró Székesfehérvári Járási Hivatala örökségvédelmi egyeztetési szakterületet érintően a településfejlesztési konceptió készítésével kapcsolatosan az alábbi szakmai véleményyt adja (FE-08/EPTT/2531-2/2017):

Módosítás tárgya: Polgári város településfejlesztési konceptió véleményezési eljárásának belső egyeztetésével kapcsolatban az Eljr. 41. § (3) bekezdésére figyelemmel a 38. § (4) bekezdése alapján örökségvédelmi szempontból az alábbi véleményyt adom:

• *A régészeti örökséggel és a műemléki értékekkel kapcsolatos szakértői levétkenyiségről szóló 439/2013. (XI. 20.) Korm. rendelet 69. § (1) bekezdése alapján az örökségvédelmi hatástanulmány elkészítéséről a településfejlesztési konceptió készítője köteles gondoskodni. Az örökségvédelmi hatástanulmányt a Kr. 68. § (2) bekezdés a) pontjában előírt Kr. 12. számú melléklet tartalmi követelményeit figyelembe véve a Kr. 69. § (2) bekezdés a) pontja, illetve a 439/2013. (XI. 20.) Korm. rendelet 4. §-ában előírt jogsziltsággal rendelkező készítheti el. Hatóságomnak véleményezésre megküldött örökségvédelmi hatástanulmány régész készítője a régészeti és műemléki szakértői véleményekben*

http://www.kormany.hu/hu/miniszterelnokseg/parlament-i-allamtitkar/regeszeti-es-muemleki-

• A hatástanulmány régészeti szakterületi része kötelező tartalmi eleme a régészeti örökség felmérése. A Kr. 12. melléklet 1.b) pontja alapján legalább az újonnan beépítésre szánt területek vonatkozásában megalapozó régészeti terepbejáratson alapuló felmérést ír elő, amelyet a Kr. 68. § (2) bekezdés b) pontja alapján legkésőbb a helyi építési szabályzat kidolgozása során el kell készíteni. A hatástanulmány készítője a Hatóságom nyilvántartása alapján terepbejárási bejelentést nem tett.

• A fentiek alapján a hatástanulmány jelenlegi formájában nem elfogadható.

• *A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban Köt.v.) 9. § értelmében régészeti lelőhelyeket csak olyan mértékben lehet igénybe venni, hogy azok állománya számontevően ne csökkenjen, illetve eredeti összefüggéseik jelentősen ne károsodjanak.*

• Amennyiben lehetséges a fejlesztésekkel el kell kerülni a régészeti lelőhelyeket.

Az ingatlanügyi hatáskörben eljáró Fejér Megyei Kormányhivatal földvédelem egvezetési szakterületén érintően a településfejlesztési koncepció készítésével kapcsolatosan az alábbi szakmai véleményyt adja (10.142/2017.):

A termőföld Magyarország legfontosabb természeti erőforrása, amelynek megőrzése, illetve sokoldalú funkcióképességének fenntartása jelentős nemzetgazdasági érdek. A termőföld, mint környezeti elem védelme egyaránt jelenti a termőföld mennyiségének védelmét, az igénybevételeknek és terhelésének a megelőzését, illetve a lehetséges csökkenését vagy a megszüntetést. A termőföld és a talaj, mint természeti erőforrások és értékek megőrzése, az azokkal való felelős, fenntartható gazdálkodás, nemzetibiztonsági jelentőségű stratégiai feladat. A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXIX. törvény (a továbbiakban: Tft.) szabályozásának legfőbb célja, hogy a beruházásokhoz, a településfejlesztési célok megvalósításához elsősorban ne termőföldet vegyenek igénybe, de ha ez elkerülhetetlen, úgy legalább a gyengébb minőségű termőföldeket használják fel. A cél, hogy a más célú hasznosításra irányuló túlzott mértékű, indokolatlan kezdeményezések megakadályozására kerüljenek, illetve az igénybevételekre az átlagosnál gyengébb minőségű termőföldeken kerüljön sor.

A Tft. 9. § (1) bekezdése alapján hatósági engedéllyel lehet termőföldet más célra hasznosítani, továbbá a külterületi földet beltérületbe vonni, mely engedélyt a Járási Hivatal adja ki. Ezért javasolom, hogy a koncepció készítése során az engedélyezés Tft.-ben foglalt szempontjait szíveskedjen figyelembe venni. - Termőföldet más célú hasznosítással járó beruházás céljára csak kivételesen - elsősorban a gyengébb minőségű termőföld igénybevételeivel - lehet felhasználni. - Átlagosnál jobb minőségű termőföldet más célra hasznosítani csak időlegesen, vagy helyhez kötött beruházás céljából lehet. A Tft. 2. § 1. pontja meghatározza az átlagos minőségű termőföld fogalmát. A Tft. 11. § (2) bekezdése pedig kimondja, hogy átlagosnál jobb minőségű termőföldet más célra hasznosítani csak időlegesen, illetve helyhez kötött igénybevétel céljából lehet.

Tájékoztatom, hogy Polgári településen átlagosnál jobb minőségű a 2-4. minőségű osztályú szántó, a 4. minőségű osztályú szőlő, az 1-2. minőségű osztályú legelő és a 3-4. minőségű osztályú rét művelési ágú termőföld. Mind a Tft., mind a 1997. évi LXXXVIII. törvény 7. § (3) bekezdése szerint a fenti minőségű osztályú földet csak a Tft. 11. § (2) bekezdése szerinti célra lehet használni. A koncepció módosítása során kérem figyelemmel lenni a termőföld mennyiségi védelmére. A kiváló termőhelyi adottságú szántóföldek övezetében, illetve átlagosnál jobb minőségű termőföldön beépítésre szánt övezet kijelölését nem támogatom. A mezőgazdasági termelésre kiválóan alkalmas, az országos átlagot jóval meghaladó, (átlagosan 26,05 aranykorona értékű), kiváló termőhelyi adottságú, szántó művelési ágú termőföldeknek a mezőgazdasági termelés számára való megőrzése fontos cél.

Egyetértünk a koncepció alábbi pontjaiban foglaltakkal:
„1.1 A település termőterületi mezőgazdasági művelésre alkalmasak, ezért azok megtartása elengedhetetlen feladat.”
„3.2. Települészervezési változásokat eredményező, új beépítetlen területet igénylő javaslatoz elsősorban a gazdaságfejlesztési ágazatok tekintetében jelentkeznek. Azonban ezek sem jelentik a települészervezési terv markáns változást, hiszen a hatályos tervben már jelentős kiterjedésű, beépítetlen gazdasági területek kerültek kijelölésre. Sőt, javasolt lenne a mértek-tartó gazdasági terület fejlesztés. A termőfölddel való takarékos gazdálkodás érdekében javasolt a már kijelölt beépítetlen beépítésre szánt területtel és lakóterületek felhasználását szakaszosan megvalósítani, melyet a települészervezési tervben is érdemes utamvezéssel ábrázolni.”
Kérjük, hogy a koncepció fent idézett gondolatait a településstervezés elkövetkező szakaszaiban is tartsák szem előtt.

A településfejlesztési koncepció egyeztetésének és elfogadásának további szakaszai:

- Az Ejl. 30.§ (6) bekezdése szerint a polgármester a koncepciót tartalmazó előterjesztésben ismerteti az el nem fogadott véleményeket és azok indokolását.
- Az Ejl. 30.§ (7) bekezdése alapján az önkormányzat honlapján közzé kell tenni.
- Az Ejl. 30.§ (8) bekezdése szerint a koncepció elfogadásáról és honlapon való közzétételéről a polgármester 5 napon belül értesítést küld az egyeztetésben részt vetteknek és az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak.

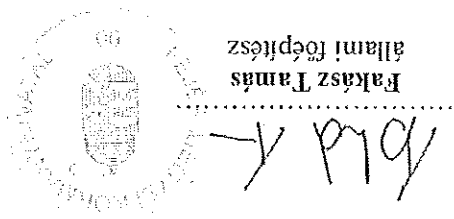
Feladatköromet a *főépítési tevékenységről* szóló 190/2009.(IX.15.) Korm. rendelet 7 § h) pontja alapítja meg. Illetékességgemmet megállapító jogszabály a *főépítési tevékenységről* szóló 190/2009.(IX.15.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése. A kiadományozási jog gyakorlása a Fejér Megyei Kormányhivatal vezetésének a *kiadományozásról* szóló 27/2016. (XII. 30.) utasítása alapján történik.

Székesfehérvár, 2017. október 6.

Tisztelettel:

Dr. Simon László
kormánybizott
nevében és megbízásából

Falkász Tamás
állami főépítész

<

{

FEJÉR MEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Iktatószám: FB/09/00445-2/2017 Tárgy: Polgárdi város településfejlesztési koncepció
 Ügyintéző: Steiner Mónika
 Telefon: 22/512-250 Hiv. szám: 611-32/2017
 - környezeti értékelés -
 tervezeti megalapozó

Nyikos László
 polgármester
 Polgárdi Város Önkormányzata
 POLGÁRDI
 Bathány u. 132.
 8154
 2017 OKT. 10
 611-105/2017
 A. Sz.

Tisztelt Polgármester Úr!

Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet (továbbiakban: rendelet) 8.§ (3) bekezdés a) pontja szerint a kidolgozó megküldi a terv, illetve program egyeztetési dokumentációját a környezeti értékeléssel a környezeti védelméért felelős szerveknek. A környezeti vizsgálat lefolytatásában az állami főépítési hatáskörben eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal - a rendelet 3. számú melléklete alapján, érintettség esetén - az épített környezet védelmére kiterjedően vesz részt. Felhívom a figyelmet, hogy a rendelet 1.§ (2) bekezdése alapján kötelező környezeti vizsgálat lefolytatása a rendelet 1. sz. mellékletében 2. pontja szerinti esetben: A település egészére készülő települészszerkezet terv, helyi építési szabályzat és szabályozási készítése esetén.

Településfejlesztési koncepcióhoz tehát nem kötelező környezeti vizsgálatot készíteni. A megkeresésből kiderül ugyan, hogy készült a teljes település új szerkezeti terv, helyi építési szabályzata és szabályozási terv, de azok ismereténél hiányában nem dönthető el, hogy jelen környezeti vizsgálat tartalmazza-e az abban szereplő változások megvalósításának környezeti hatásait, következményeit. Illetékességeimet megállapító jogszabály a főépítési tevékenységről szóló 190/2009.(IX.15.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése. A kiadmányozási jog gyakorlása a Fejér Megyei Kormányhivatal vezetőjének a kiadmányozásról szóló 27/2016. (XII. 30.) utasítása alapján történik.

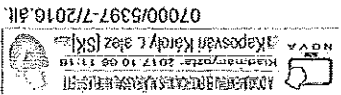
Székesfehérvár, 2017. október 6.

Tisztelettel:

Dr. Simon László
 kormánymegbízott
 nevében és megbízásából
 Farkas Tamás
 állami főépítész

8000 Székesfehérvár, Szent István tér 9. tel: 22/526-900 fax: 22/526-905 e-mail: hivatal@fejerv.hu
 Fejér Megyei Kormányhivatal Kormánymegbízotti Kabineti Állami Főépítész
 tel: 22/512-250, 06/30/248-9455 fax: 22/512-259 e-mail: allami.folepitesz@fejerv.gov.hu
 ügyfélfogadás: Székesfehérvár, Várkörút 22-24. hétfő-csütörtök 8.00-11.30 és 13.00-15.30 péntek: 8.00-11.30.

2017 OKT. 11

64-106 (2017)

A. S.

FEJÉR MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Tárgy: Polgári Város településrendezési terveknek

modosításához vélemény

Hiv.sz.: 611-78/2017.

Ea: Kerkuska László r. őrnagy

Tel.: (22) 541-600 / 2552

E-mail: kerkuskal@fejert.police.hu

Ügyszám: 07000/5397/2016. ált.

Polgári Város Önkormányzat
Polgármesteri Hivatal
Polgárdi,
Bathány u. 132.
8154

Tisztelt Cím!

Polgári Város Polgármesterének megkeresésére, a község településrendezési eszközeinek módosítása ügyében a Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság (8000 Székesfehérvár, Deák Ferenc utca 2.) részéről az alábbi véleményt adom.

Polgári Városi Önkormányzat Képviselő-testülete döntött a településrendezési eszközök módosításáról. A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint az egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet (továbbiakban: kormányrendelet) 38. § (1)-(2) bekezdésében foglaltakra - figyelemmel a 32. § (1) bekezdés a) pontjára - az Önkormányzat megkeresie hatóságomat a megküldött tervdokumentáció véleményezésére céljából.

A településrendezési eszközök módosításával összefüggésben kifogást nem emelünk, észrevételünk nincs. Az eljárás további szakaszában nem kívánunk részt venni. Az esetlegesen megküldésre kerülő dokumentációkat elektronikus formában kérjük.

Az egyes tervek és programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendeletben foglaltak hatóságom részére nem hataroz meg feladatot, az ott megfogalmazott kérdésekben nem rendelkezzünk kompetenciával.

Alkalmazott jogszabályok:

- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény,
- a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény,
- az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet,
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXI. törvény,
- az utak építésének, forgalomba helyezésének és megszüntetésének engedélyezéséről szóló

Cím: 8000 Székesfehérvár Deák Ferenc u. 2. Pt.:63.

Telefon: +36 22 541-600; BM telefon: 03 22 25-38; Fax: +36 22 541-694/22-58; BM fax: 03 22 22-58

e-mail: rendig.fejert@fejert.police.hu

KZSNEO_1.908.61.07000-5397-7492-BUEG--318150521-0015AF9C0476-5397.75)

Adatkezelési tájékoztató: Az adatkezelés jogalapja az Alkotmány 65. § (1) bekezdésében foglalt jogalapra épül. Az adatkezelés célja a közérdekű információk gyűjtése, feldolgozása és a közérdekű információk terjesztése. Az adatkezelés során a személyes adatok védelme és az adatkezelés közérdekeinek együttes megvalósítása érdekében szükséges intézkedéseket hozunk. Az adatkezelés során a személyes adatok védelme és az adatkezelés közérdekeinek együttes megvalósítása érdekében szükséges intézkedéseket hozunk. Az adatkezelés során a személyes adatok védelme és az adatkezelés közérdekeinek együttes megvalósítása érdekében szükséges intézkedéseket hozunk.

765940000047 8662001 00018 76594010000003 0000043 003/004

0866200110000187659400000470202

HONVÉDELMI MINISZTERIUM
ALLAMI LÉGÜGYI FŐOSZTÁLY

mint katonai légügyi hatóság

1055 Budapest, Balaton utca 7-11. • Postacím: 1885 Budapest Pf. 25.

Telefon: 06 (1) 474-1469 • HM 21-670 • Fax: 06 (1) 474-1404 • HM 21-685

E-mail: kih@hm.gov.hu

Nyt. szám: 1705/740-297/2017

Hiv. szám: Alt: 611-33/2017

Nyikos László úr

Polgárdi Város Polgármestere részére

Polgárdi

Tárgy: Vélemény településfejlesztési koncepcióval kapcsolatosan

Tiszteelt Polgármester Úr!

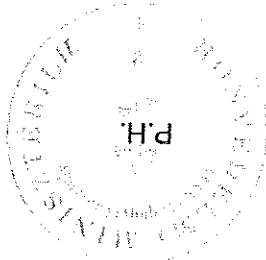
Az Alt: 611-33/2017 ügyiratszámú megkeresésére Polgárdi Város településfejlesztési koncepciója tárgyában a katonai légügyi hatóságként eljáró HM Allami Légügyi Főosztály észrevételeit nem tesz, kifogást nem emel, az adott területre vonatkozólag különös követelményeket, a településfejlesztési koncepció tartalmi követelményeivel kapcsolatos különös elvárásokat nem fogalmaz meg.

Tájékoztatom Polgármester urat, hogy véleményemet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 30. § (9) bekezdésére és 9. melléklete táblázata 14. sorának b) pontjára figyelemmel, a katonai légügyi hatóság kijelöléséről szóló 392/2016. (XII. 5.) Korm. rendelet 1. §-ban kijelölt illetékességi területemen eljárva adtam meg.

Tájékoztatom Tiszteelt Polgármester urat, hogy véleményem nem minősül a Kormányrendelet 9. melléklete táblázatának 20. sorában meghatározott honvédelemért felelős miniszter, mint államigazgatási szerv véleményének.

Budapest, 2017. október 9.

Tisztelettel:

Lázár Béla alezredes
Repülésfejlesztési Osztály
osztályvezető (főv. h.)

Dr. Simicskó István
honvédelmi miniszter
nevében és megbízásából:

1 sz. példány

HONVÉDELMI MINISZTERIUM

HATÓSÁGI FŐOSZTÁLY

1135 Budapest, Lehel utca 35-37. • Postacím: 1555 Budapest Pf.: 70.

Telefon: 06 (1) 237-5556 • HM 27-933 • Fax: 06 (1) 237-5557 • HM 27-945

e-mail: hatosagihivatal@hm.gov.hu, web: <http://hm.hatosagihivatal.kohnany.hu>

06

Nyt. szám: 1711/8796-1/2017

Hiv. szám: 611-33/2017

Polgárdi Város Önkormányzata

8154 Polgárdi

Batthyány u. 132.

Tárgy: Polgárdi város településfejlesztési koncepció tervezet felülvizsgálata
- teljes eljárás, véleményezési szakasz

Tiszteelt Cím!

Megkeresésükre értesitem, hogy a véleményezésre megküldött dokumentációt megvizsgáltam és azzal kapcsolatban tájékoztatom, hogy a véleményezési szakaszban a 1711/2873-1/2017 nyilvántartási számú ügydarábban leírtakat továbbra is fenntartom, további észrevételt nem teszek.

Jelen állásfoglalást, mint a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 9. sz. mellékletének 20. pontjában megjelölt államigazgatási szerv adtam ki, figyelemmel az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 7. § (2) m) pontjára.

Budapest, 2017. szeptember 28.

Tisztelettel:

Dr. Simicskó István

Magyarország honvédelmi minisztere
nevében és megbízásából

Dr. Gulyás András ezredes
Főosztályvezető

Készült: 2 példányban
Egy példány: 1 lap
Ügyműködő (tel/fax):
Kapják:

1. sz. pld.: Címzett
2. sz. pld.: Irattár

Bucsanszky Zoltán alezredes (tel.: +36 (1) 474-1111/27-749; HM 022-27-749; fax: +36 (1) 237-5557)

HONVÉDELMI MINISZTERIUM

HATÓSÁGI FŐOSZTÁLY

1135 Budapest, Lehel utca 35-37. • Postacím: 1555 Budapest Pf.: 70.

Telefon: 06 (1) 237-5556 • HM 27-933 • Fax: 06 (1) 237-5557 • HM 27-945

e-mail: hatosagihivatal@hm.gov.hu, web: <http://hm.hatosagihivatal.kohnany.hu>

Nyt. szám: 1711/8796-1/2017

Hiv. szám: 611-33/2017

Polgárdi Város Önkormányzata

8154 Polgárdi

Bathány u. 132.

Tárgy: Polgárdi város településfejlesztési koncepció tervezet felülvizsgálata
- teljes eljárás, véleményezési szakasz

Tisztelt Cím!

Megkeresésükre értesitem, hogy a véleményezésre megküldött dokumentációt megvizsgáltam és azzal kapcsolatban tájékoztatom, hogy a véleményezési szakaszban a 1711/2873-1/2017 nyilvántartási számú ügydarábban leírtakat továbbra is fennartom, további észrevételeit nem teszek.

Jelen állásfoglalást, mint a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 9. sz. mellékletének 20. pontjában megjelölt államigazgatási szerv adtam ki, figyelemmel az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 7. § (2) m) pontjára.

Budapest, 2017. szeptember 28.

Tisztelettel:

Dr. Simicskó István

Magyarország honvédelmi minisztere
nevében és megbízásából

Dr. Gulyás András ezredes

Főosztályvezető

Készült: 2 példányban
Egy példány: 1 lap
Ügyintéző (tel/fax):

1. sz. pld.: Címzett
2. sz. pld.: Irattár

Bucsanszky Zoltán alezredes (tel.: +36 (1) 474-1111/27-749; HM 022-27-749; fax: +36 (1) 237-5557)

HONVÉDELMI MINISZTERIUM
HATÓSÁGI FŐOSZTÁLY

1135 Budapest, Lehel utca 35-37. • Postacím: 1555 Budapest Pf. 70.

Telefon: 06 (1) 237-5556 • HM 27-933 • Fax: 06 (1) 237-5557 • HM-27-945

e-mail: hatosagihivatal@hm.gov.hu, web: <http://hm.hatosagihivatal.kohnany.hu>

Nyt. szám: 1711/8796-1/2017

Hiv. szám: 611-33/2017

611-102804-1. számú példány

Polgári Város Önkormányzata

8154 Polgári
Batthyány u. 132.

Tárgy: Polgári város településfejlesztési koncepció tervezet felülvizsgálata
- teljes eljárás, véleményezési szakasz

Tisztelet Cím!

Megkeresésükre értesitem, hogy a véleményezésre megküldött dokumentációt megvizsgáltam és azzal kapcsolatban tájékoztatom, hogy a véleményezési szakaszban a 1711/2873-1/2017 nyilvántartási számú ügydarábban leírtakat továbbra is fenntartom, további észrevételeit nem teszek.

Jelen állásfoglalást, mint a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 9. sz. mellékletének 20. pontjában megjelölt államigazgatási szerv adtam ki, figyelemmel az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 7. § (2) m) pontjára.

Budapest, 2017. szeptember 28.

Tisztelettel:

Dr. Simicskó István

Magyarország honvédelmi minisztere
nevében és megbízásából

Dr. Gulyás András ezredes
Főosztályvezető

Készült: 2 példányban
Egy példány: 1 lap
Ügymintázó (tel/fax):
Kapják:

1. sz. pld.: Címzett
2. sz. pld.: Irattár

Bucárszky Zoltán alezredes (tel.: +36 (1) 474-1111/27-749; HM 022-27-749; fax: +36 (1) 237-5557)

**HONVÉDELMI MINISZTERIUM
HATÓSÁGI FŐOSZTÁLY**

1135 Budapest, Lehel utca 35-37. • Postacím: 1555 Budapest Pf. 70.

Telefon: 06 (1) 237-5556 • HM 27-933 • Fax: 06 (1) 237-5557 • HM 27-945

e-mail: hatosagihivatal@hm.gov.hu, web: <http://hm.hatosagihivatal.kohnany.hu>

Nyt. szám: 1711/8796-1/2017

Hiv. szám: 611-33/2017

611-102800-1. számú példány

Polgári Város Önkormányzata

8154 Polgári
Batthyány u. 132.

Tárgy: Polgári város településfejlesztési koncepció tervezet felülvizsgálata
- teljes eljárás, véleményezési szakasz

Tisztelt Cím!

Megkeresésükre értesitem, hogy a véleményezésre megküldött dokumentációt megvizsgáltattam és azzal kapcsolatban tájékoztatom, hogy a véleményezési szakaszban a 1711/2873-1/2017 nyilvántartási számú ügydarábban leírtakat továbbra is fenntartom, további észrevételek nem teszek.

Jelen állásfoglalást, mint a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 9. sz. mellékletének 20. pontjában megjelölt államigazgatási szerv adtam ki, figyelemmel az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 7. § (2) m) pontjára.

Budapest, 2017. szeptember 28.

Tisztelettel:

Dr. Simicskó István

Magyarország honvédelmi minisztere
nevében és megbízásából

Dr. Gulyás András ezredes
Főosztályvezető

Készült: 2 példányban
Egy példány: 1 lap
Ügymintázó (tel/fax):
Kapják:

1. sz. pld.: Címzett
2. sz. pld.: Irattár

Bucsanszky Zoltán alezredes (tel.: +36 (1) 474-1111/27-749; HM 022-27-749; fax: +36 (1) 237-5557)

POLGÁRDI VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

Polgárdi, Bartthyágy u. 132.

Tel/Fax.: 06-22/576-230

E-mail: onkormanyzat@polgardi.hu

Iktatószám: 64-115./2017.
Ügyszám: 64-115./2017.

JEGYZŐKÖNYV

A jegyzőkönyv készült:

Polgárdi, 2017. október 25.

Tárgy:

Polgárdi város településfejlesztési koncepció és
településrendezési eszközeinek felülvizsgálata
során elkészült dokumentációk megküldése
véleményezésre

Polgárdi Város Önkormányzata 2017. szeptember 26. napján kelt levélben véleményezésre megküldte a Polgárdi településfejlesztési koncepció tervezetét (véleményezési anyag), annak megalapozó munkarészt és a környezeti értékelést azzal, amennyiben a kézzhezvételtől számított 15 napon belül nem érkezik vélemény, a dokumentumokat elfogadottnak kell tekinteni az alábbi szervezeteknek:

1. Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal Környezetvédelmi Természetvédelmi Főosztály
2. Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság
3. Fejér Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály
4. Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság-vizügyi hatóság
5. Polgárdi Város Jegyzője
6. Fejér Megyei Kormányhivatal Kormánybiztosai Kabinet Állami Főépítész Főosztály
7. Pest Megyei Kormányhivatal Erdi Járási Hivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály
8. Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály
9. Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály Földhivatali Osztály
10. Veszprém Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztály
11. Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztály
12. Budapest Főváros Kormányhivatala Építészeti és Örökségvédelmi, Hatósági, Oktatási

- és Törvényességi Felügyeleti Főosztály
13. Országos Közegészségügyi Intézet
14. Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
15. Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal Könyvtárvevőosztály
- Természetvédelmi Főosztály
16. Országos Vízügyi Főigazgatóság
17. Dunántúli Vízügyi Igazgatóság
18. Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság-vízügyi hatóság
19. Budapest Főváros Kormányhivatala Közlekedési Főosztály
20. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Közlekedési Hatóság
21. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Légügyi Hivatala
22. Honvédelmi Minisztérium Allami Légügyi Főosztály
23. Miniszterelnökség Társadalmi és Örökségvédelmi Ügyekért, valamint kiemelt kulturális beruházásokért felelős helyettes államtitkárság
24. Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal Hatósági Főosztály
- Eptésügyi és Örökségvédelmi Osztály
25. Fejér Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági, földhivatali Főosztály
- Földhivatali Osztály
26. Pesti Megyei Kormányhivatal Erdi Járási Hivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály
27. Honvédelmi Minisztérium Hatósági Főosztály
28. Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság
29. Veszprém Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztály
30. Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság
31. Országos Atomenergia Hivatal
32. Országos Tisztifőorvosi Hivatal
33. Fejér Megyei Önkormányzat Fakasz Tanács megyei főépítész
34. Fejér Megyei Önkormányzat
35. Tár Község Önkormányzata
36. Szabadbattyán Nagyközség Önkormányzata
37. Kőszárhegy Önkormányzata
38. Úrhida Önkormányzata
39. Jeno Község Önkormányzata
40. Füle Község Önkormányzata
41. Lepény Nagyközség Önkormányzata
42. Mezőszentgyörgy Község Önkormányzata
43. Soponya Nagyközség Önkormányzata
44. Csősz Község Önkormányzata
45. Polgári Könyvi Katalikus Plébánia
46. Polgári Református Egyházközösség
47. Polgári Polgárör Egyesület
48. Polgári Közalapítvány
49. Polgári Tűzoltó Egyesület
50. Polgári Városi Sportegyesület

51. Polgári Horgász Egyesület
52. Polgári Összhang, Kulturális, Városszéplő és Erdékvédelmi Egyesület
53. Polgári Nyugdíjas Klub
54. Polgári Vegyeskar Egyesület (Clara Voce Vegyeskar)
55. Polgári Lovász Klub
56. Gebotech Kft.
57. Szekeres Kft.
58. Micheller Károly
59. Vertikál Zrt.
60. Profi 2002 Kft.
61. Rollkon Kft.
62. Hembach Kft.

Megállapítom, hogy az alábbi szervezetek jellezték vissza:

1. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Légügyi Hivatala
2. Fejér Megyei Kormányhivatal Elelmiszerlánc-biztonsági, Földhivatali Főosztály
3. Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság
4. Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság
5. Országos Atomenergia Hivatal
6. Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály
7. Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály
8. Veszprém Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztály
9. Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztály
10. Országos Közegészségügyi Intézet
11. Fejér Megyei Katasztrofavédelmi Igazgatóság
12. Tác Község Önkormányzata
13. Soponya Nagyközség Önkormányzata
14. Csősz Község Önkormányzata

Alföldi Szilvia
település-üzemeltetési ügyintéző

Alföldi Szilvia

Előzetes

Fejér Megyei Kormányhivatal
Székesfehérvári Járási Hivatala

Tárgy: Polgári településfejlesztési koncepcióhoz készült örökségvédelmi hatástanulmányal kapcsolatban tájékoztatás.

Ügyiratszám: FB-08/EP/T/130-4/2018
Ügyintéző: Lencsés Zsuzsanna
(Építészeti és Örökségvédelmi Osztály)
Telefon: 06-22/795-788
E-mail: lencses.zsuzsanna@fejer.gov.hu
Leőhely-azonosító: 22623, 90797

Polgári város Önkormányzata
Nyikos László polgármester
Polgári

Battány u. 132.
8154

Tisztelt Nyikos László Polgármester Úr!

Wittek Krisztina okl. építészmérnökötől érkezett levéllel kapcsolatosan az alábbi tájékoztatást adom:

A *kulturális örökség védelméről* szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Köt.v.) 85/A. § (1) bekezdése és a *kulturális örökség védelméről* szóló 68/2018. (IV.9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 83. § (1) bekezdés a) pontja alapján a település településfejlesztési koncepciójának kidolgozása során örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni. A Hatóságomnak megküldött örökségvédelmi hatástanulmány a településfejlesztési koncepció el fogadásához szükséges munkarészeket magába foglalja.

Tájékoztatni szeretném arról, hogy Polgári közigezgatási területére vonatkozóan szisztematikus régészeti terepbejárás, valamint terepbejárás alapuló örökségvédelmi hatástanulmány mindeztől nem készült. A Kr. 84. § (2) bekezdés b) pontja előírja, ezért javasoljuk, hogy legálább az újonnan beépítésre szánt területek vonatkozásában megvalósuló terepbejárás alapján felmérést végeztessék el a helyi építési szabályzat kidolgozása során. A terepbejárás a Kr. 84. § (2) bekezdés b) pontja értelmében a gyűjtőterületén érintett régészeti gyűjtőkörrel rendelkező múzeum legfeljebb 60 felmérésre alkalmas nap alatt térítésmentesen végzi el.

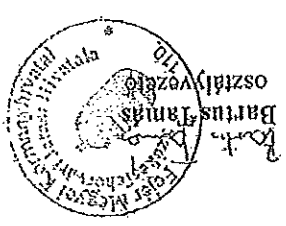
A kiadományozási jog gyakorlása a Fejér Megyei Kormányhivatal vezetőjének a kiadományozásról szóló 14/2018. (III.29.) utasítása, és a Fejér Megyei Kormányhivatal Járási Hivatal vezetőjének

1

Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal 8000 Székesfehérvár, Honvéd u. 8.
Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal Hatósági Főosztály Építészeti és Örökségvédelmi Osztálya
Ügyintézés helye: 8000 Székesfehérvár, Mátyás király körút 13. Tel.: 22/795-780 E-mail: epiteszgy.szekesfehervar@fejer.gov.hu
Ügyfélfogadás: Hétfő: 13:00 – 15:30; Szerda: 8:00-12:00 és 13:00-15:30; Péntek: 8:00-12:00

2/2018. (III.29.) szabályzata alapján történt.
Székesfehérvár, 2018. július 13.

Dancs Norbert
járási hivatalvezető nevében és megbízásából

A RE-08/EP/17/1130-4/2018 ügyiratszámú tájékoztatóból értesült hivatali kapu:

1. Polgári Város Önkormányzata 8154 Polgári, Battyány u. 132. ONK8164

164266101

Postai úton:

2. Szent István Király Múzeum 8000 Székesfehérvár, Fő ucta 6.
3. NYI
4. Irattár

Előzmény

Fejér Megyei Kormányhivatala
Székesfehérvári Járási Hivatala

Tárgy: Polgári településfejlesztési koncepciójához készült örökségvédelmi hatástanulmányal kapcsolatban tájékoztatás.

Ügyiratszám: FH-08/EP/1130-4/2018
Ügyintéző: Lencsés Zsuzsanna
(Építészeti és Örökségvédelmi Osztály)
Telefon: 06-22/795-788
E-mail: lencses.zsuzsanna@fejervov.hu
Léldhely-azonosító: 22623, 90797

POLGÁRDI	
POLGÁRMESTERI HIVATAL	
BEKEZTETVE	2019. 03. 19.
1394-3/2018	
Szám	

Polgárdi Város Önkormányzata
Nyikos László polgármester
Polgárdi u. 132.
8154

Tisztelt Nyikos László Polgármester Úr!

Witek Krisztina ökl. építész-mérnökötől érkezett levéllel kapcsolata az alábbi tájékoztatást adom:

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 85/A. § (1) bekezdése és a kulturális örökség védelméről szóló 68/2018. (IV.9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 83. § (1) bekezdés a) pontja alapján a település településfejlesztési koncepciójának kidolgozása során örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni. A Hatóságomnak megküldött örökségvédelmi hatástanulmány a településfejlesztési koncepció el fogadásához szükséges munkarészeket magába foglalja.

Tájékoztatom szerencsém arról, hogy Polgári közgazdasági területére vonatkozóan szisztematikus régészeti terepbejárás, valamint terepbejárás alapuló örökségvédelmi hatástanulmány mindeztől nem készült. A Kr. 84. § (2) bekezdés b) pontja előírja, ezért javasoljuk, hogy legalább az újonnan beépítésre szánt területek vonatkozásában megvalósuló régészeti terepbejárás alapuló felmérést végeztessék el a helyi építési szabályzat kidolgozása során. A terepbejárás a Kr. 84. § (2) bekezdés b) pontja értelmében a gyűjtőterületen érintett régészeti gyűjtőkörrel rendelkező múzeum legfeljebb 60 felmérésre alkalmas nap alatt történő végzését el.

A kiadmányozási jog gyakorlása a Fejér Megyei Kormányhivatal vezetéséről szóló 14/2018. (III.29.) utasítása, és a Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal vezetéséről szóló

1

Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal 8000 Székesfehérvár, Honvéd u. 8.
Ügyintézés helye: 8000 Székesfehérvár, Mátyás király körút 13. Tel.: 22/795-780 E-mail: epiteszsegvedelmi@fejervov.hu
Ügyfélfogadás: Hétfő: 13:00-15:30; Szerda: 8:00-12:00 és 13:00-15:30; Péntek: 8:00-12:00

2/2018. (III.29.) szabályzata alapján történt.
Székesfehérvár, 2018. július 13.

Dancs Norbert
járási hivatalvezető nevében és megbízásából

A RE-08/EP/T/1130-4/2018 ügyiratszámú tájékoztatóból értesült hivatali kapu:

1. Polgárdi Város Önkormányzata 8154 Polgárdi, Batthyány-u. 132. ONK8164
184256101

Postai úton:

2. Szent István Király Múzeum 8000 Székesfehérvár, Fő uca 6.
3. NYI
4. Irattár

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

Soproni Hatósági Iroda

NMH

2017 SZEP 28

611-9812017

Iktatószám: CS/29750-2/2017. A.5.2.

Tárgy: Véleményezés

Ügyműködő: Babos Zoltán

E-mail cím: babos.zoltan@nmh.hu

Telefon: (99) 518-557

Hív.szám: ALT:611-33/2017.

Polgármesteri Hivatal

Polgárdi

Batthyány u. 132.

8154

Tisztelt Polgármester Úr!

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala (a továbbiakban: Hatóság) a Polgárdi Város településrendezési eszközök módosításával kapcsolatos dokumentációt megvizsgálta.

A rendelettervezet hírközlési érdeket nem sért a módosítás ellen a Hatóság kifogást nem emel.

A műemlék épületen és a hozzá tartozó telek területén, illetve műemléki környezet területén folytatott építési tevékenységet – pl. antennatelepítést – a 39/2015. (III.11.) Korm. rendelet 1. sz. mellékletében meghatározott illetékes járási építészeti és örökségvédelmi hivatalok jogosultak örökségvédelmi szempontból megvizsgálni és amennyiben engedély köteles engedélyezni azt.

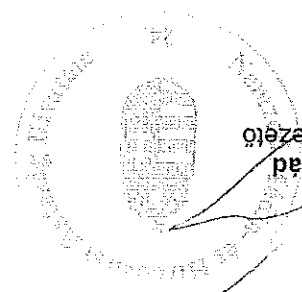
A Hatóság kéri, hogy a fentiekkel a készülő dokumentációknál figyelembe venni szíveskedjenek.

Fenti véleményt a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet.) 41. § (2) b) pontjában meghatározottak szerint a Rendelet. 9. melléklet 20. pontjában foglalt felhatalmazás alapján adta a Hatóság.

Sopron, 2017. szeptember 26.

Tisztelettel:

Honyák Árpád
hatósági irodavezető

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

Soproni Hatósági Iroda

611-108/2017

A. SZ.

Iktatószám: CS/30231-2/2017.

Tárgy: Tájékoztatás

Ügylétező: Babos Zoltán

E-mail cím: babos.zoltan@nmhh.hu

Telefon: (99) 518-557

Hivalkozási szám: 611-8/2017.

Polgármesteri Hivatal

Polgárdi

Bathány u. 132.

8154

Tisztelt Polgármester Úr!

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala (a továbbiakban: Hatóság), mint a Polgárdi Város településrendezési eszközök módosításának előkészítésébe bevont államigazgatási szerv az alábbi tájékoztatást adja a rendezési feladat ellátásához szükséges – a Hatóság nyilvántartásának részét képező – elektronikus hírközlési szolgáltatásokról, akik, amelyek a rendezés alá vont területtel érintettek, valamint a hatáskörébe tartozó kérdésekben a jogszabályokon alapuló követelményekről.

A rendezés alá vont területen a hatósági nyilvántartásba bejegyzett elektronikus hírközlési szolgáltatásokról és szolgáltatásokról a Hatóság internetes honlapján: www.nmhh.hu a teljes körű nyilvántartás megtalálható.

Az elektronikus hírközlési építmények vonatkozásában, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény 94. § (1) bekezdése szerint: "A település tervezésénél, rendezésénél, utak és közutak építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál, felújításánál – a külön jogszabályban meghatározott módon – biztosítani kell az elektronikus hírközlési építmények elhelyezésének lehetőségét."

A postai létesítmények vonatkozásában a postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvény 31. § (1) bekezdése alapján: "A település tervezésénél, rendezésénél, utak és közutak építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál, felújításánál biztosítani kell a postai szolgáltatáshoz szükséges építmények, felvételi pontok és kézbesítési pontok, valamint az egyetemes postai szolgáltatás teljesítéséhez szükséges eszközök elhelyezésének lehetőségét."

Az elhelyezés területét a 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 26. § (1) bekezdése szabályozza, továbbá a 14/2013. (IX. 25.) NMHH rendelet (a továbbiakban: Rendelet), továbbá a 8/2012. (I. 26.) NMHH rendelet a 14/2013. (IX. 25.) NMHH rendelet (a továbbiakban: Rendelet), továbbá a 8/2012. (I. 26.) NMHH rendelet határozza meg.

A Hatóság tevékenységének – jogszabályban meghatározott – célja az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működésének és fejlődésének, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és felhasználók érdekei védelmének, továbbá a biztonságos, hatékony verseny kialakításának, illetve fenntartásának elősegítése az elektronikus hírközlési ágazatban.

A távközlés, a távközlési infrastruktúra fejlődése, településrendezési eszközökkel befolyásolható, támogatható vagy korlátozható, ezért indokoltnak tartom, hogy az érintett hírközlési szolgáltatások az előkészítésben részt vegyenek úgy, hogy azok ismeretessé a település fejlődése és építési rendje szempontjából jelentős terveket, és ezek várható lefolyását.

Kérem, hogy az elektronikus hírközlési építmények elhelyezését taglalo munkarész elkészítése során vegyék figyelembe a Rendelet 18. § (7. g) pontjában, 26. §-ában, valamint 4. mellékletében foglaltakat.

A hírközlési szolgáltatók honlapunkon (www.nmhh.hu), de munkatársaink más módon történő érdeklődés esetén is készséggel állnak rendelkezésükre.

A településrendezési eszközök felülvizsgálatához kapcsolódóan még az alábbiakra hívnám fel a figyelmét:

A Hatóság és a Magyar Mérnöki Kamara szakmai ajánlást készített a hírközlési szakági tervezők számára. "A Műszertani útmutató a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia és a településrendezési eszközök készítésével és módosításával összefüggő elektronikus hírközlési szakági munkarészek készítéséhez" című dokumentum a Hatóság és Magyar Mérnöki Kamara honlapján is hozzáférhető.

A hesz@telekom.hu, hesz@telenor.hu, hesz@invitel.co.hu címre küldött e-mailre a szolgáltatók tájékoztatást adnak fejlesztési terveikről.

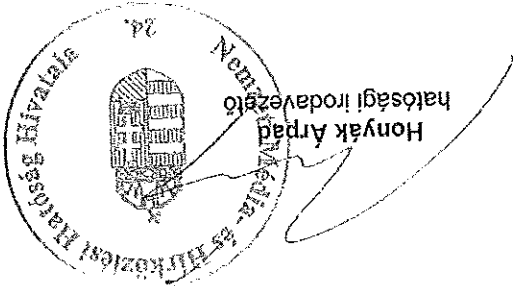
A településrendezési eszközök készítéséhez, módosításához kapcsolódó elektronikus hírközlési fejezetet csak az építészeti és az építészeti tevékenységekről szóló 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendeletben meghatározott településrendezési hírközlési tervező (belsője: TH) jogosultsággal rendelkező és névjegyzékbe vett tervező készíthet.

Folyamatban van a "Digitális Nemzet Fejlesztési Program" megvalósítása melyhez kapcsolódó beruházások, fejlesztések megvalósításának biztosítása befolyásolhatja településrendezési eszközök készítését, módosításait is.

Kérem, hogy a fent elkészült követően, szíveskedjék azt a Hatóság részére véleményezésre megküldeni, iktatószámunk válaszevelükön történő feltüntetésével és a hírközlési szakági munkarészek csatolásával.

Sopron, 2017. október 10.

Tisztelettel

Tárgy: RE: Polgárdi településfejlesztési koncepciójának, illetve a településrendezési eszközöknek felülvizsgálata

Feladó: Bacher Károly <karoly.bacher@nfm.gov.hu>

Dátum: 2017. 09. 28. 13:39

Címzett: Hajózási Hatósági Főosztály (NFM) <hhf@nfm.gov.hu>, "muszaki@polgardi.hu" <muszaki@polgardi.hu>

CC: Bellvei Csaba Csongor <csaba.bellvei@nfm.gov.hu>, NFM - Ügyfélszolgálat

<Ugyfelszolgalat@nfm.gov.hu>

Tisztelt Nyikos László polgármester úr !

Polgárdi Város településfejlesztési koncepció és településrendezési eszközöknek felülvizsgálata tárgyában a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Hajózási Hatósági Főosztályához elektronikus úton beérkezett 611-33/2017. számú megkeresésével kapcsolatban az alábbiakról tájékoztatom:

A közlekedési igazgatási feladatokkal összefüggő hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 8. § (4) 20. pontja alapján a településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia és a településrendezési eszközök víziúttal érintett település esetében történő egyeztetési eljárásaival kapcsolatos ügyekben, hajózási hatóságként a közlekedésért felelős miniszter jár el.

Polgárdi Város vízútta nyilvánított vízfolyással nem érintett település, ezért a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapján kezdeményezett eljárásokban a hajózási hatóság hatáskörrel nem rendelkezik, így azokban nem vesz részt.

Fenti körülményekre tekintettel Polgárdi város településfejlesztési koncepciójának és településrendezési eszközeinek felülvizsgálatával kapcsolatban észrevételt, nyilatkozatot tenni nem kívánunk.

Tájékoztatásom nem érinti a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium vasúti és légiforgalmi szakterületeinek eljárásait, mely szervezetek közlekedési hatóságként a 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendeletben meghatározott hatáskörük szerint vesznek részt a településfejlesztéssel és településrendezéssel kapcsolatos eljárásokban.

Kérem tájékoztatásom szíves elfogadását.

Tisztelettel:

Bellyei Csaba főosztályvezető nevében és megbízásából:

Bacher Károly

Hajózási Hatósági Főosztály

Nemzeti Fejlesztési Minisztérium

1066 Budapest, Terezt. 62.

Postacím: 1440 Budapest, Pf. 88.

Telefon: +36-1-474-1742

Fax: +36-1-8159659

E-mail: károly.bacher@nfm.gov.hu

Web: www.kornany.hu

+3629354224

NEMZETI FEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

LÉGIFORGALMI ÉS REPÜLTŐTERI HATÓSÁGI FŐOSZTÁLY

Nyikos László
Polgármester
Tárgy: Polgári város TFK és TRE felülvizsgálata

Polgári Város Polgármestere
Iktatószám: RLH/72289-1/2017-NFM

8154, Polgári, Bathány u. 132.
Hivatkozási szám: Alt:611-33/2017

Fax: 22/576-230
Ügyintéző: Fekete Solt Virág

Tisztelt Polgármester Úr!

A légi közlekedési hatóságként eljáró Nemzeti Fejlesztési Miniszterhez (1675 Budapest, Pf. 41., a továbbiakban: Hatóság) 2017.09.25. napján, Polgári város településfejlesztési koncepció és településrendezési eszközök felülvizsgálata tárgyban érkezett megkeresésével kapcsolatban tájékoztatlja, hogy az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Etv.) 8. §. alapján a településfejlesztési koncepció és településrendezési eszközök felülvizsgálatahoz hozzájárul.

A Hatóság a további egyeztetési eljárásban nem kíván részt venni.

A Hatóság a megkeresés során az Etv. 8. §., valamint az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 9. sz. mellékletének 14. pontja alapján járt el.

Budapest, 2017. szeptember 27.

Üdvözléssel:

Dr. Szesiák Miklós
Nemzeti Fejlesztési miniszter
helyében és megbízásából:
Rodriguez Gergő
osztályvezető

Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
Cím: 2220 Vecsés, Lincoln út 1. Quadrum Irodaház, 1440 Budapest, Pf. 1.
e-mail: caa@nkh.gov.hu
tel.: +36 1 273 5514 fax: +36 29 354 224

NEMZETI FEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

2017. OKT. 20

611 - 1144 / 2017

Tóth László
+36 1 474 1734
laszlo.toth@nfm.gov.hu

E-mail:
Telefonszám:

Tárgy: Polgári Szabályozási Terv és HESZ módosítása.
Vasúthatélességi szakmai vélemény.

Polgári Város Polgármestere

Polgári

Bathány u. 132.
8154

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Vasúti Hatósági Főosztályához (1440 Budapest, Pf. 1., továbbiakban: **elsőfokú vasúti közlekedés hatóság**), a tárgyi településszerkezeti terv módosításának véleményezésére szakaszában érkezett megkeresésre a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet) 41. § (3) bekezdése szerint az alábbi véleménynyit adom:

A tárgyi településszerkezeti tervet érintő vasútvonalra az alábbi előírások vonatkoznak:

1. Vasúthatélességi jogszabályok:

1.1. Az érintett vasútvonal tekintetében be kell tartani:

– a vasúti pályák létesítése és üzemeltetése során a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény (továbbiakban: **Vtv.**);

– az országos és saját használatú vasúti pályák létesítése és üzemeltetése során a hagyományos vasúti rendszerek kölcsönös átférhetőségéről szóló 103/2003. (XII. 27.) **GKM rendelet** 4. számú melléklet Országos Vasúti Szabályzat I. kötet (a továbbiakban: **OVSZ I.**);

– a vasúti rendszer kölcsönös átférhetőségéről szóló 30/2010. (XII. 23.) **NFM rendelet**; a transzeurópai vasúti rendszerre vonatkozó kölcsönös átférhetőségi műszaki előírásokról szóló 46/2015. (VIII. 26.) **NFM rendelet**;

előírásait.

2. Az érintett vasútvonalat vagy annak környezetét érintő fejlesztések esetében be kell tartani az

alábbiakat:

2.1. A fejlesztések során biztosítani kell a vasúti védőtávolságokat a különféle létesítmények vonatkozásában az **OVSZ I. B. fejezet 1.1.13. és 1.3. pontjai** szerint, figyelemmel az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) **Korm. rendelet** (a továbbiakban: **OTÉK**) 38. § (10) bekezdésében foglaltakra.

2.2. Az **OTÉK** 38. § (8) bekezdés c) pontja alapján az országos vasútvonal mellett nem jelölhető ki új beépítésre szánt terület – a gazdasági területek és a 24. § (2) bekezdés i), k)

Nemzeti Fejlesztési Minisztérium

Vasúti Hatósági Főosztály

H-1066 Budapest Terezt körút 62.

e-mail: vasut@nkh.gov.hu, tel.: +36 1 474-1761, fax: +36 1 312-6614

és n) pontja szerinti területek kivételével – környezeti hatásvizsgálathoz kötött vasúti pálya

esetében a vasút szélső vágányától számított 100 m széles területen.

2.3. Az előző pontban részletezett védőtávolságra tekintettel a beruházás előkészítése során az illetékes vasúti pálya üzemeltetőjének – MÁV Magyar Államvasutak Zrt. (1087 Budapest

Könyves Kálmán körút 54-60.) – állásfoglalását be kell szerezni.

2.4. Vasút nyomvonala alatti földterületet és a hozzá tartozó védősávot egy önálló helyrajzi számon kell szerepeltetni, azt az illetékes földhivatalban be kell jegyeztetni. Amennyiben ehhez szükséges, a területek kisajátítását, valamint művelési ág alóli kivonását el kell végezni a Vtv. 2. § (4) bekezdés 1. pontja alapján. Vasút nyomvonala (a hozzá tartozó védősávval) és a vele szomszédos más közlekedési ágak által használt területek nem kerülhetnek közös helyrajzi számrá.

2.5. A vasutak szintbeni keresztezését **OVSZ I. B.** fejezet 1.3.2.1 pontjában foglaltak szerint kell kialakítani. A vasúti átjárók tekintetében az utak forgalomszabályozásáról és a közúti jelzések elhelyezéséről szóló **20/1984. (XII. 21.) KIM rendelet** előírásait is figyelembe kell venni.

2.6. Az **elsőfokú vasúti közlekedés hatóság** előírásaitól való eltérésre eseti engedélyt az **OVSZ I. A.** fejezet 9. pontja alapján azzal a feltétellel adhat, ha a tervezett megoldás a biztonságot nem érinti, vagy a biztonsági követelmények más módon kielégíthetők. Ezi biztonsági elemzéssel kell igazolni.

2.7. A településrendezési eszközök elkészítése során szíveskedjenek figyelembe venni, hogy az **OTÉK 26. § (2)** bekezdése alapján a vasút elhelyezése céljára, – más jogszabályi előírás, illetőleg elfogadott helyi építési szabályzat és szabályozási terv hiányában – kétvágányú vasút esetén legalább 20 m, egyvágányú vasút esetén pedig legalább 10 m építési területet kell biztosítani a vonalvezetési jellemzők figyelembe vételével.

Az eljárás további szakaszában nem kívánok részt venni.
Véleményemet a **314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 41. § (2)** bekezdése valamint 9. mellékletének 13. pontja alapján adtam meg.

Véleményem meghozatala során a közlekedési igazgatási feladatokkal összefüggő hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló **382/2016. (XII. 02.) Kormányrendelet 6. § (1)** bekezdésében meghatározott hatásköröm alapján, országos illetékességgel jártam el.

Budapest, 2017. október 10.

Dr. Sessziák Miklós

nemzeti fejlesztési miniszter nevében és megbízásából

Alscher Tamás
főosztályvezető

2017. OKT 12

1539 Budapest 114. Pf. 676
Telefon: (1) 436-4801
Telefax: (1) 436-4804
E-mail: haea@haea.gov.hu

Országos Atomenergia Hivatal

GA-972017
2017.07.04
A-52

Nyikos László
polgármester
Polgárdi Város Önkormányzata
8154 Polgárdi, Batthyány utca 132.
Ügyintézőnk: Lovas Sándor
Ügyintézőjük: Alföldi Szilvia
Számuk: 611-33/2017

Tárgy: Polgárdi Város településfejlesztési koncepciójának és településrendezési eszközeinek felülvizsgálata során elkészült dokumentumok véleményezése

Tisztelt Polgármester Urr!

Az Országos Atomenergia Hivatalnak (OAH) 2017. szeptember 25-én küldött elektronikus levélvel értesített Polgárdi város teljes közigazgatási területére vonatkozóan új településfejlesztési koncepció és településrendezési eszközök készítéséről. Levelelnek mellékként elküldte a településfejlesztési koncepció tervezetét, és kérte kapcsolódó véleményünk jogszabály szerinti ismertetését.

Az OAH alapvető és más további feladatköreit az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 17. §-a, a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló 118/2011. (VII. 11.) Korm. rendelet, a radioaktív hulladékok átmeneti tárolását vagy végleges elhelyezését biztosító tároló létesítmények biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló 155/2014. (VI. 30.) Korm. rendelet, a nukleáris létesítmény és a radioaktív hulladék-tároló biztonsági övezetéről szóló 246/2011. (XI. 24.) Korm. rendelet előírásai, valamint más kapcsolódó jogszabályok rendelkezései határozzák meg.

A tárggyal összefüggő OAH véleményezési jogkörrel a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: *Korm. rendelet*), valamint annak 9. melléklete rendelkezik.

A *Korm. rendelet* 9. mellékletének „Adatszolgáltatás témaköre” című rovata az OAH részére előírt szempontokat nem tartalmaz.

Fentiek alapján, a küldött értesítésére válaszolva tájékoztatom, hogy nincs az OAH hatáskörébe tartozó létesítmény a város tervezési területének figyelembe veendő közelségében.

ORSZÁGOS KÖZEGÉSZSÉGÜGYI INTÉZET
1097 Budapest, Albert Flórián út 2-6.

Polgárdi Város Polgármestere
Polgármestere
Polgárdi
Battány u. 132.
8154
E-mail: polgarmester@polgardi.hu
Tisztelt Cím!

Iktatószám: KÖZ-5330-2/2017
Hivatkozási szám: 611-92/2017
Ügyintéző: -
Tárgy: Környezeti hatásvizsgálat
Előadó: Dr. Major Jenő

Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet (3. sz. melléklete II/2. pontja) hatálya alá eső tervek esetében az Országos Közegészségügyi Intézet a véleményezésre „érintettség esetén”, nem „minden” esetben bevonandó államigazgatási szervek közé tartozik.

Polgárdi Város, tárgyi rendezési tervi módosításával kapcsolatban az Országos Közegészségügyi Intézetnek észrevétele nincs, kémiai biztonsági szempontból a környezeti vizsgálat elvégzését nem tartja szükségesnek.

Kérem, szíveskedjenek Intézetünket, kifogást nem emelő véleményezőnek tekinteni.

Az eljárás további szakaszában az Országos Közegészségügyi Intézet nem kíván részt venni, valamint az egyeztetési dokumentáció, papír alapú hordozón történő megküldésétől eltekintünk.
Abban az esetben, ha az Országos Közegészségügyi Intézet törvényben és rendeletekben meghatározott feladataihoz kapcsolódó problémák merülnek fel – konkrét kémiai biztonsági kérdésekben – készséggel állunk rendelkezésükre.

Budapest, 2017. október 13.

Tisztelettel:

Dr. Pándics Tamás
igazgató főorvos